

GEMEENTE
EEMNES
~

JAARSTUKKEN 2018

JAARVERSLAG DEEL A
en
JAARREKENING

Dit is een uitgave van de Gemeente Eemnes
Zuidersingel 1
3755 AZ Eemnes

Postbus 71
3755 ZH Eemnes

Telefoon: 14 035

Inhoud

LEESWIJZER.....	3
AANBIEDING	5
FINANCIËLE ANALYSE	6
JAARVERSLAG (DEEL A)	10
1. PROGRAMMAVERANTWOORDING	11
VERPLICHT BELEIDSINDICATOREN	11
PROGRAMMA 1 – BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP	14
PROGRAMMA 2 – VEILIGHEID.....	17
PROGRAMMA 3 – PUBLIEK, VERGUNNING EN HANDHAVING	20
PROGRAMMA 4 – MOBILITEIT	23
PROGRAMMA 5 – GROENE LEEFOMGEVING	26
PROGRAMMA 6 – MILIEU EN KLIMAAT	29
PROGRAMMA 7 – RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN.....	33
PROGRAMMA 8 – WERK EN INKOMEN.....	37
PROGRAMMA 9 – SOCIALE SAMENHANG.....	41
PROGRAMMA 10 – SPORT, CULTUUR EN VRIJE TIJD	47
PROGRAMMA 11 – OPGROEIEN IN EEMNES	50
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	55
ONVOORZIEN	61
OVERHEAD	62
VENNOOTSCHAPSBELASTING	64
2. PARAGRAFEN	66
A. Paragraaf Weerstandvermogen en Risicobeheersing	67
B. Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen.....	78
C. Paragraaf Financiering.....	83
D. Paragraaf Bedrijfsvoering	87
E. Paragraaf Verbonden Partijen	92
F. Paragraaf Grondbeleid.....	100
G. Paragraaf Lokale Heffingen	104
JAARREKENING	112
3. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING	113
3.1 Overzicht van baten en lasten.....	113
3.2 Analyse saldo 2018	114
3.3 Wet normering topinkomens	117
3.4 Incidentele lasten en baten.....	119
3.5 Structurele mutaties reserves	123
3.6 Analyse begrotingsrechtmatigheid	124
4. BALANS EN DE TOELICHTING	127
4.1 Balans per 31 december 2018.....	127
4.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	131
4.3 ACTIVA.....	137
4.4 PASSIVA.....	145
4.5 Elementen die buiten de balansstelling vallen	156
4.6 Bouwrekeningen (balansspecificatie A)	158
4.7 Overzicht reserves (balansspecificatie B)	160
4.8 Overzicht voorzieningen (balansspecificatie C).....	161

BIJLAGEN	162
<i>Bijlage 1 Renterisico en kasgeldlimiet</i>	<i>163</i>
<i>Bijlage 2 Investerings.....</i>	<i>164</i>
<i>Bijlage 3 Verantwoording specifieke uitkeringen (SISA-bijlage).....</i>	<i>168</i>
<i>Bijlage 4 EMU-Saldo</i>	<i>170</i>
<i>Bijlage 5 Taakveld overzicht</i>	<i>171</i>
CONTROLEVERKLARING	174

Leeswijzer

Bij het samenstellen van de jaarstukken 2018 is voor dezelfde opzet gekozen als in 2017. Dit met uitzondering van de extra paragraaf H. Reserves en voorzieningen. Vanwege een meer stringente toepassing van de BBV-regelgeving is de toelichting op de mutaties reserves en voorzieningen weer ondergebracht in de toelichting op de balans. Hierdoor is de extra paragraaf vervallen. De indeling van de jaarrekening is daarmee ook gelijk aan de begroting 2018.

De jaarstukken zijn verdeeld in twee boekwerken

Volgens artikel 24 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, bestaan de jaarstukken uit:

- het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen)
- de jaarrekening (programmarekening, balans en toelichting en een bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SISA-bijlage))

In Eemnes is een en ander in twee boekwerken opgenomen.

Boekwerk 1: Jaarverslag deel A en jaarrekening

In dit boekwerk zijn het jaarverslag en de jaarrekening opgenomen. Dit boekwerk voldoet aan alle eisen voortvloeiend uit wet- en regelgeving (zoals het BBV).

Het jaarverslag bevat de beleidsverantwoording per programma. Per programma zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- Visie
- Wat hebben we bereikt?
- Wat ging goed / wat ging minder goed?
- Wat heeft het gekost?
- Toelichting diverse afwijkingen (realisatiecijfers ten opzichte van de begroting)
- Mutaties reserves

De jaarrekening, bestaande uit een programmarekening en de balans met toelichtingen en bijlagen, is achter in deel A opgenomen.

Boekwerk 2: Jaarverslag deel B en uitvoeringsinformatie

In dit boekwerk zijn de programma's verder verantwoord. Deze verantwoording bevat:

- Visie (conform boekwerk 1)
- Wat hebben we daarvoor gedaan? (stoplichtenrapportage over de beleidsonderwerpen);
- Beleidsindicatoren;
- Wat heeft het gekost? (conform boekwerk 1)

De uitvoeringsinformatie bevat:

- een cijfermatige weergave op kostenplaatsniveau per programma;
- een cijfermatige weergave op kostenplaatsniveau per verantwoordelijk organisatieonderdeel;
- een overzicht van verantwoordelijk organisatieonderdeel per taakveld en kostenplaats.

Weergave van bedragen

In principe zijn de bedragen weergegeven in hele euro's. De tabellen zijn echter direct opgebouwd vanuit de administratie en bestaan uit bedragen in eurocenten. Hierdoor kan bij de optelling van bedragen een afrondingsverschil ontstaan van een of enkele euro's.

Voor de leesbaarheid zijn alle analyses met betrekking tot de exploitatie afgerond op honderden euro's.

Duiding cijfers in financiële tabellen:

Het is voor de meesten even wennen want we presenteren cijfers gevoelsmatig omgekeerd. Een minbedrag lijkt nadelig maar is juist voordelig. Vandaar een toelichting:

- + bedrag** : Betreft uitgaven of nadelig verschil (verlies). Dit komt bijvoorbeeld voor bij méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot.
- bedrag** : Betreft inkomsten of positief verschil (winst). Dit komt bijvoorbeeld voor bij minder gerealiseerde uitgaven of méér gerealiseerde inkomsten dan begroot.

Gewijzigde indeling van lasten en baten in vergelijking met de begroting 2018

Van de vastgoedkostenplaatsen waren in de primaire begroting 2018 alleen de resultaten per accommodatie opgenomen in de programma's. Om BBV technische redenen zijn de vastgoedkostenplaatsen via een begrotingswijziging, met zowel lasten als baten opgenomen in de betreffende programma's.

Aanbieding

Het jaar 2018 sluiten we helaas af met een negatief saldo. Dit saldo wordt, naast de reguliere kleine afwijkingen, veroorzaakt door een aantal forse mee- en tegenvallers. Soms door de timing, zoals bouwleges die verwacht waren voor eind 2017 en toch verschoven naar 2018 (een meevaller). Daar tegenover staat dat we een fiscaal compromis hebben gesloten met Stedin, waarmee we zekerheid voor de komende jaren bereiken en tegelijkertijd een negatieve afrekening van de voorgaande jaren moeten verwerken. We zien ook meevallers, doordat we wegens gebrek aan menskracht en andere prioriteiten met name op het terrein van groen forse onderbesteding hebben. Het deel dat bestemd is voor de kwaliteitsslag en het wegwerken van achterstanden bij het boomonderhoud hevelen we over naar 2019. Het werk wordt dus wel uitgevoerd maar later.

Op het sociaal domein hebben we per saldo een meevaller ten opzichte van de begroting. We hadden verwacht meer tekort te komen, dan nu bij de jaarcijfers blijkt (minder verlies maar nog steeds een tekort). We zonderen de van het Rijk gekregen middelen en de daarmee gepaard gaande uitgaven nog steeds nauwkeurig af. Het overschot storten we weer in de reserve sociaal domein. Hierdoor wordt boekhoudkundig het tekort over boekjaar 2018 dus groter, maar we willen zo lang mogelijk die nieuwe taken volgen. Bij de jeugdzorg hebben we een bescheiden tekort. Dankzij onze inzet in vroeghulp en de positie en bekendheid van het JGT houden we de uitgaven redelijk in de hand. Ook hier geldt het risico van de kleine aantallen, 1 jongere in een gesloten jeugdzorginstelling kost ca €100.000 op jaar basis. Die dure specialistische zorg laat zich niet altijd voorspellen of is niet altijd te voorkomen. Op het gebied van werk en inkomen merken we de positieve stand van de economie, gekoppeld aan de budgetsystematiek (die nu voor voordelen zorgt, in tegenstelling tot voorgaande jaren toen we steeds een tekort hadden). Binnen het klassieke sociaal domein (hah, gehandicapten, regiotali) blijven we meestal binnen de budgetten.

Ondanks de hoge werkdruk is er in 2018 weer veel gepland en ongepland werk verzet. Onze dank gaat dan ook uit naar de immer dienstbare ambtenaren. Soms kan het werk misschien sneller of tijdiger uitgevoerd worden en kan er helderder gecommuniceerd worden, maar kijken we naar de staat van Eemnes dan staan we er gewoon goed voor. Een groene, steeds duurzamere gemeente met een enorme betrokkenheid van onze inwoners bij het wel en wee in gemeente en de eigen buurt. Die kracht van onze samenleving moeten we koesteren en waar mogelijk ondersteunen of faciliteren. Samen zijn we immers Eemnes.

R. van Benthem
Portefeuillehouder Financiën

Financiële analyse

Samenvatting	Bedrag
Gerealiseerd nadelig resultaat / saldo 2018	121.911 N
AF: Budgetoverhevelingen 2018-2019	82.918 N
AF: Positief resultaat Sociaal Domein	189.864 N
Totaal te dekken tekort 2018	394.693 N

Gerealiseerd resultaat / saldo 2018

Bij het vaststellen van de begroting 2018 was er een begrotingsoverschot van € 9.616. Dit geraamde begrotingsoverschot is ook na alle begrotingswijzigingen 2018 blijven staan op € 9.616.

De jaarrekening 2018 laat een nadelig gerealiseerd resultaat zien van € 121.911 na mutatie van de reserves.

Verklaring saldo 2018

Het nadelig saldo 2018 is als volgt opgebouwd:

Financiële verschillen per programma	Afwijking afgerond op € 100	V/N
1. Bestuur van de gemeenschap	193.300	N
2. Veiligheid	-2.400	V
3. Publiek, Vergunning en Handhaving	-603.600	V
4. Mobiliteit	-48.500	V
5. Groene leefomgeving	-182.200	V
6. Milieu	121.500	N
7. Ruimtelijke Ordening en Wonen	-194.500	V
8. Werk en Inkomen	-294.000	V
9. Sociale Samenhang	357.800	N
10. Sport, Cultuur en Vrije Tijd	325.700	N
11. Opgroeien in Eemnes	-202.300	V
Algemene dekkingsmiddelen	192.200	N
Overhead	55.200	N
Onvoorzien	-10.000	V
Vennootschapsbelasting	82.400	N
Totaal verschil baten en lasten	-209.400	V
Verskil toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	340.800	N
AF: Reeds begroot resultaat (-€ 9.617) minus afronding (€ 128)	-9.489	V
Totaal resultaat	121.911	N

Bij de toelichting per programma is een verklaring van deze verschillen opgenomen.

De belangrijkste oorzaken voor het tekort 2018 zijn:

Prog.	Omschrijving	Afwijking	V/N
P.1	Voorziening wachtgeld	49.400	N
P.1	Voorziening pensioenen	34.000	N

Prog.	Omschrijving	Afwijking	V/N
P.1	Raadsledenvergoeding	58.000	N
P.3	Verlening omgevingsvergunning	527.000	V
P.3	Project Goyergracht	36.000	V
P.4	Onderhoud Noordersingel	31.000	V
P.4	Straatreiniging	39.000	V
P.5	Verkoop grond	145.000	V
P.5	Onderhoud bomen	74.000	V
P.5	Groenplan	50.000	V
P.5	Baggerwerkzaamheden	75.000	N
P.6	Riolering onderhoud	98.000	N
P.6	Exploitatiebijdrage zonneveld	31.000	V
P.6	Afvalverwijdering	123.000	N
P.6	Voorziening grafrechten	52.000	V
P.7	Kapitaallasten	78.000	N
P.7	Verwervingsexploitatie Zuidpolder	132.000	V
P.7	Projectbureau Zuidpolder	55.000	V
P.8	Bijstand	227.100	V
P.8	Participatietrajecten	43.400	V
P.9	Begeleiding en HH	132.000	N
P.9	Eigen bijdrage	35.800	N
P.9	Nadeel als gevolg van budget op andere programma's	157.100	N
P.9	Hogere uitvoeringskosten HBEL a.g.v. actualisatie formatie	79.800	N
P.10	BEL zwembad	38.000	N
P.10	Rente Huis van Eemnes	40.000	N
P.10	De Hilt	73.000	N
P.10	Bezuiniging Huis van Eemnes	150.000	N
P.11	Jeugd en gezinsteam	30.800	V
P.11	Jeugdgezondheidszorg, GGD	38.000	V
P.11	Leerlingenvervoer	39.700	N
P.11	Jeugdzorg	336.100	N
P.11	PGB's	128.900	V
P.11	Voordeel als gevolg van kostenverantwoording op andere programma's	173.900	V
P.11	Incidentele inzet programma kadernota 2018	133.800	V
Alg. dekk.m.	Mutatie reserves	341.000	N
Alg. dekk.m.	Treasury	74.000	V
Alg. dekk.m.	Stelposten	100.000	V
Alg. dekk.m.	Incidentele lasten en baten	107.000	N
Alg. dekk.m.	Precarioheffing	340.000	N
Vpb	Vennootschapsbelasting	82.000	N

Structureel deel van het gerealiseerd resultaat

Een belangrijk onderdeel van de analyse is de vraag of al dan niet sprake is van een structureel tekort. Het antwoord daarop is dat geen sprake is van een structureel tekort maar van een structureel overschot. Dit blijkt uit de volgende tabel:

	Bedrag
Gerealiseerd resultaat / saldo 2018	121.911 N
AF: saldo incidentele baten / lasten (zie Jaarrekeningonderdeel 3.4)	-178.079 V
Structureel overschot	-56.168 V

Budgetoverhevelingen 2018 - 2019

Ten aanzien van dit voorlopige jaarrekeningsaldo moet nog rekening worden gehouden met € 82.918 voor budgetoverheveling van 2018 naar 2019.

Voor budgetoverhevelingen is een afzonderlijk raadsvoorstel geagendeerd voor de raadsvergadering van 15 april 2019. Daarin zijn voornamelijk budgetoverhevelingen opgenomen die betrekking hebben op aanwending van bestemmingsreserves. Omdat die onttrekkingen voor dat deel nog niet zijn geëffectueerd blijven die bedragen beschikbaar in de desbetreffende bestemmingsreserves en worden die bij de besluitvorming m.b.t. de budgetoverhevelingen beschikbaar gesteld om alsnog in 2019 te besteden. Omdat die bedragen dus niet zijn aangewend in 2018 vormen ze ook geen onderdeel van het jaarresultaat 2018. Er zijn 2 budgetoverhevelingen (totaal € 82.918) die wel invloed hebben op het te bestemmen resultaat. Dit betreffen budgetoverhevelingen als gevolg van nog niet uitgevoerd werk dat doorschuift naar 2019, namelijk:

- € 9.000 ten behoeve van onderzoek waar staat je gemeente
- € 73.918 ten behoeve van boomonderhoud

Resultaat Sociaal Domein

Volgens de bestendige gedragslijn volgen we een budgettair neutraal kader rondom het Sociaal Domein. Het resultaat Sociaal Domein wordt bij de resultaatbestemming afgezonderd en verrekend met de reserve Sociaal Domein. Daarom brengen we dit resultaat Sociaal Domein hier bij de analyse afzonderlijk in beeld.

Onderdeel Sociaal Domein	Bedrag
Resultaat programma 8. Werk en Inkomen	-289.340 V
Resultaat programma 9. Sociale Samenhang	357.791 N
Resultaat programma 11. Opgroeien in Eemnes excl. onderwijs en peuterspeelzalen	-201.348 V
1. Tussenresultaat Sociaal Domein 2018	-132.897 V
Bij: Resultaat op decentralisatie-uitkering Sociaal domein	-56.967 V
2. Resultaat Sociaal Domein 2018 *	-189.864 V
Af: Op basis van begroting eerder al onttrokken aan reserve Sociaal Domein	359.666 N
3. Uiteindelijk resultaat 2018 ten laste van reserve Sociaal Domein	169.802 N

** Onderdeel 2. Resultaat Sociaal Domein 2018 wordt bij de resultaatbestemming teruggestort in de reserve Sociaal Domein en heeft daarmee een nadelige invloed op het te dekken tekort 2018.*

Dekking tekort

Het totale tekort na budgetoverhevelingen en verrekening met de reserve Sociaal Domein bedraagt € 394.693 nadelig.

Voorgesteld wordt dit tekort deels te dekken vanuit de reserve MIP. Immers, in 2018 heeft op basis van de begroting een storting plaatsgevonden van € 133.916 op basis van een eerder bij de Kadernota 2018 geraamd voordelig jaarresultaat. Nu geen sprake is van een voordelig resultaat ligt vrijval voor de hand van deze bestemmingsreserve MIP met een resterend saldo van € 90.597 per 31-12-2018 (de volledige storting van € 133.916 is niet meer beschikbaar in de reserve MIP omdat deze al deels is ingezet voor het onderzoek GVVP, begrotingswijziging 2018-8). Door aanwending van het restsaldo van de reserve MIP is het saldo daarna in de reserve MIP dus 0.

Voorgesteld wordt het aldus resterende tekort ad € 304.096 (€ 394.693 minus € 90.597) te dekken vanuit de algemene reserve. Het saldo van de algemene reserve vóór onttrekking van dit tekort bedraagt € 1.627.145.

Besluitvorming rond bestemmingsreserves

In het voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2018 wordt tevens geadviseerd de volgende besluiten te nemen met betrekking tot enkele bestemmingsreserves.

Opheffen reserve Eemnesser Kunstenaars € 700

Dankzij schenking is deze reserve ingesteld. Het doel is om de bekendheid van Eemnesser kunstenaars te vergroten. In 2001 is hier voor het laatst een aankoop uit gedaan.

Uw raad wordt voorgesteld om deze reserve bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 op te heffen en het beschikbaar te stellen voor kunstuitlegaven in 2019 in overleg met de verantwoordelijk wethouder.

Opheffen reserve Overdracht de Hilt € 6.800

Deze reserve is gevormd om de kapitaallasten van de Hilt in beeld te houden. Deze reserve is in 2019 uitgeput. Gezien de bouw van het Huis van Eemnes en het restantbedrag wordt voorgesteld het saldo van deze reserve toe te voegen aan de algemene reserve.

Reserve Volkshuisvesting € 13.100

Voorgesteld wordt om het saldo van deze reserve toe te voegen aan de reserve Ruimtelijke Plannen.

Samenvatting:

Te dekken tekort	Algemene reserve	Overige reserves	Totaal
Nadelig saldo 2018	31.314 N	90.597 N	121.911 N
Verrekening voordelig resultaat Sociaal Domein met bestemmingsreserve Sociaal Domein, uit algemene reserve	189.864 N		189.864 N
AF: budgetoverheveling 2018-2019 (afzonderlijk raadsvoorstel april 2019)	82.918 N		82.918 N
Totaal te dekken tekort	304.096 N	90.597 N	394.693 N
Overige mutaties reserves besluitvorming:			
Verrekening voordelig resultaat Sociaal Domein met bestemmingsreserve Sociaal Domein, uit algemene reserve		-189.864 V	-189.864 V
BIJ: Storting t.b.v. budgetoverhevelingen 2018 - 2019 (wordt uiteindelijk onttrokken bij raadsbesluit budgetoverheveling 15 april 2019)	-82.918 V		-82.918 V
Opheffing reserve Eemnesser kunstenaars / saldo naar exploitatie 2019		746 N	746 N
Opheffing reserve overdracht de Hilt / saldo naar algemene reserve	-6.781 V	6.781 N	
Opheffing reserve Volkshuisvesting/saldo naar reserve Ruimtelijke plannen		13.134 N	13.134 N
Reserve Volkshuisvesting naar reserve Ruimtelijke plannen		-13.134 V	-13.134 V
Totaal, per saldo te muteren reserves	214.397 N	-91.740 V	122.657 N

Controleverklaring

De controleverklaring wordt voorafgaand aan de vaststelling door de gemeenteraad afzonderlijk aan de jaarstukken 2018 toegevoegd.

JAARVERSLAG (deel A)

1. Programmaverantwoording

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN

Vanaf 2017 zijn de onderstaande beleidsindicatoren een verplicht onderdeel van de jaarstukken. De beleidsindicatoren maken de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten beter mogelijk. Op de website waarstaatjegemeente.nl staat de landelijke database die continue wordt bijgewerkt. Raadplegen daarvan kan dan ook andere, meer recente, cijfers laten zien. De cijfers, vermeld in de kolom begroting 2018, zijn in mei/juni 2017 verzameld en de cijfers gepresenteerd in de kolom “actueel” zijn op 23 januari 2019 verzameld.

Programma 1 - Bestuur van de Gemeenschap en overhead							
Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
1			Formatie	0,18	0,22	2018	Eigen gegevens
2			Bezetting	0,18	0,23	2018	Eigen gegevens
3			Apparaatskosten	€ 374	€ 375	2018	Eigen gegevens
4			Externe inhuur	0%	35,52%	2018	Eigen gegevens
5			Overhead	15,9%	17,20%	2018	Eigen gegevens

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal fte per 1.000 inwoners.
- De bezetting in aantal fte per 1.000 inwoners.
- De apparaatskosten per inwoner.
- De kosten van externe inhuur als % van het totaal van de loonsom en de totale kosten van inhuur externen.
- Percentage van de totale lasten.

Programma 2 - Veiligheid							
Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
8	2.1	1.0	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,6	0,6	2017	CBS
9	2.1	1.0	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,8	3,4	2017	CBS
10	2.1	1.0	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,3	1,7	2017	CBS
11	2.1	1.0	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	3,4	3,9	2017	CBS

Toelichting beleidsindicatoren

- Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
- Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
- Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
- Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Programma 6 - Milieu							
Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
33	6.1	7.0	Omvang huishoudelijk restafval	211	160	2017	CBS
34	8.1	7.0	Percentage hernieuwbare elektriciteit	3,4%	4,8%	2016	RWS

Toelichting beleidsindicatoren

- Het ingezameld aantal kilo niet gescheiden huishoudelijk afval per inwoner.
- Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Programma 7 - Ruimtelijke Ordening en Wonen

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
14	7	3.0	Funcitiemenging in percentage	43,1%	45,3%	2017	LISA
16	7	3.0	Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners	192,4	192,5	2017	LISA
35	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 289	€ 322	2018	CBS
36	10.1	8.0	Nieuwbouw woningen	7,2	5,5	2016	BAG
37	9	8.0	Demografische druk	77,5	77,9	2018	CBS
38	9	8.0	Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 580	€ 641	2018	COELO
39	9	8.0	Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 755	€ 826	2018	COELO

Toelichting beleidsindicatoren

- 14 De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
- 16 Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- 35 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
- 36 Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
- 37 De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
- 38 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
- 39 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Programma 8 - Werk en Inkomen

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
21	7.3	6.0	Banen	488,1	533,9	2017	LISA
23	7.3	6.0	Kinderen in uitkeringsgezin	2,51%	2,51%	2015	VJI
24	7.3	6.0	Netto arbeidsparticipatie	67,2%	68,4%	2017	CBS
26	7.3	6.0	Percentage werkloze jongeren	0,54%	0,54%	2015	VJI
27	7.3	6.0	Personen met een bijstandsuitkering	15,9	16,7	1e hj'18	CBS
28	7.3	6.0	Lopende re-integratievoorzieningen	7,1	20,8	1e hj'18	CBS

Toelichting beleidsindicatoren

- 21 Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- 23 Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
- 24 Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
- 26 Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
- 27 Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
- 28 Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Programma 9 - Sociale Samenhang

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
32	9.3	6.0	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	20	18	1e hj'18	GMSD

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.

Programma 10 - Sport, Cultuur en Vrije Tijd

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
20	10.1	5.0	Percentage niet-wekelijks sporters	46,8%	46,7%	2016	CBS/RIVM

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens 1 x per week aan sport doet.

Programma 11 - Opgroeien in Eemnes

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Begroting 2018	Actueel	Meet-moment	Bron
6	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	37,6	75	2017	Bureau Halt
17	11.4	4.0	Absoluut verzuim	0,64	0	2017	DUO
18	11.4	4.0	Relatief verzuim	23,08	26,83	2017	DUO
19	11.4	4.0	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	nb	0,7%	2016	Ingrado
22	11.3	6.0	Jongeren met een delict voor de rechter	0,53%	0,53%	2015	VJI
29	11.1	6.0	Jongeren met jeugdhulp	11,1%	7,7%	1e hj'18	CBS
30	11.1	6.0	Jongeren met jeugdbescherming	0,7%	0,5%	1e hj'18	CBS
31	11.1	6.0	Jongeren met jeugdreclassering	-	-	1e hj'18	CBS

Toelichting beleidsindicatoren

- 6 Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
- 17 Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft.5-18 jaar.
- 18 Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft.5-18jr.
- 19 Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
- 22 Percentage 12 t/m 21 jarigen.
- 29 Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
- 30 Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
- 31 Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

PROGRAMMA 1 – BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP

Visie

Een rechtmatig, democratisch, open, doeltreffend en doelmatig bestuur, binnen de wettelijke (en door de raad gestelde) kaders.

Wat hebben we bereikt?

Het jaar 2018 stond in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen (21 maart 2018). Er is een coalitieprogramma en collegeprogramma opgesteld en vastgesteld voor de periode na de verkiezingen (2018 – 2022). Voor de nieuwe wethouders zijn overdrachtdossiers opgesteld en voor de raadsleden is een inwerkprogramma gemaakt en uitgevoerd.

De provincie heeft de ARHI procedure gestopt, waarmee de zelfstandigheid van Blaricum en Laren gewaarborgd is. De BEL samenwerking blijft in stand en wordt verder versterkt. Ten aanzien van de samenwerking tussen Eemnes en Baarn zijn de mogelijkheden verkend en zijn voorstellen uitgewerkt voor versterking van de samenwerking voor de korte en lange termijn.

In het kader van de regionale samenwerking binnen de regio Amersfoort is na de verkiezingen gestart met het opstellen van de strategische agenda 2019 – 2022. Dit wordt gedaan via een uitgebreid participatietraject met Dialooggroepen voor drie onderwerpen, waaraan de diverse stakeholders kunnen meedoen. Dit traject loopt door tot medio 2019.

Onze inwoners worden meer en meer betrokken bij beleid en uitvoering. Voorbeelden van het afgelopen jaar hiervan zijn de inwonersraadpleging voor het Huis van Eemnes en de gesprekken met inwoners over wateroverlast in het centrum van Eemnes.

Aan het einde van 2018 is een start gemaakt met het actualiseren van de Nota Burgerparticipatie. Het bereiken van de juiste doelgroepen is en blijft voor ons een belangrijk speerpunt.

Aan de website is een aantal verbeteringen doorgevoerd, waardoor onder andere de vindbaarheid van onderwerpen is verbeterd. Verdere ontwikkelen van onze website, naar de behoefte van de bezoekers daarvan, heeft grote aandacht. Ook raadsvergaderingen zijn sinds afgelopen jaar live vanuit huis of een andere locatie mee te luisteren via een livestreaming. Hierdoor stellen wij meer inwoners in de gelegenheid te volgen wat er in de gemeenteraad wordt besproken.

In het najaar van 2018 is een gebiedsmanager aangetrokken. Wij streven ernaar om hiermee de kracht van de samenleving verder te stimuleren. Daarbij wordt ingezet op meer dialoog met de inwoners.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Livestreaming van raadsvergaderingen is operationeel.
- De BEL-samenwerking blijft in stand door de stopgezette Ahri-procedure.
- Burgerparticipatie versterkt door het aantrekken van een gebiedsmanager.

Wat ging minder goed?

- Invulling geven aan “Bestuur 3.0” is niet volledig gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

01. Bestuur van de gemeenschap	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-18.559	-	-	-27.561	-27.561
Lasten	1.154.298	759.152	673.698	894.593	220.896
Saldo programma	1.135.739	759.152	673.698	867.032	193.334

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Bestuur van de Gemeenschap laat een nadelig saldo zien van € 193.000.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Vergoeding raadsleden € 58.000 N

In de brief van 6 november 2018 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de Tweede Kamer geïnformeerd over de verhoging van de raadsvergoeding in gemeenten tot 24.000 inwoners (Kamerstukken II 2018-2019, 35000-VII, nr. 37). In plaats van de huidige vergoeding zullen raadsleden in alle gemeenten met minder dan 24.000 inwoners een vergoeding van € 958,91 per maand ontvangen. De verhoging gaat gelden met terugwerkende kracht, vanaf het moment waarop de raadsleden zijn aangetreden op 29 maart 2018.

Dit heeft geleid tot een overschrijding. In het gemeentefonds is hiervoor een compensatie opgenomen van € 67.000 voor 2018.

Representatie € 7.000 N

Als gevolg van de verkiezingsdebatten zijn de daarbij behorende representatiekosten incidenteel hoger dan geraamd.

Opstellen audiotranscripten € 10.000 V

De kosten voor het opstellen van audiotranscripten voor de commissie- en raadsvergaderingen zijn geschat op ongeveer € 15.000 per jaar. Doordat de invoering hiervan pas in september 2018 is ingegaan, zijn de kosten voor 2018 incidenteel lager dan geraamd.

Voorziening pensioenen (ex-) wethouders € 34.000 N

Elk jaar vindt actualisatie plaats van de berekening van de (toekomstige) pensioenen van (ex-) wethouders.

De geactualiseerde berekeningen per 1 januari 2019 laten een tekort in de voorziening zien van € 78.000. Geraamd was een dotatie van € 44.000, waardoor een nadeel van € 34.000 ontstaat.

Het nadeel van € 34.000 is enerzijds veroorzaakt door de voorgeschreven lagere rekenrente van 1,577% in de circulaire van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en anderzijds wegens de pensioenopbouw voor een nieuwe wethouder.

Voorziening wachtgelden ex-wethouders € 49.000 N

Als gevolg van het gevormde nieuwe college is er een wachtgeldvoorziening gevormd. Dit leidt in 2018 tot een incidentele last van € 49.000.

Actuariële berekeningen € 10.000 N

Voor het bepalen van de waarde van de pensioenen van (voormalige) wethouders wordt gebruik gemaakt van een extern bureau voor de actuariële berekeningen. Hiervoor was geen budget beschikbaar.

College opleidingen/retraite € 6.000 N

In 2018 is een nieuw college gestart en is er geïnvesteerd in teambuilding, crisisopleiding en een college retraite. Deze kosten waren niet meegenomen in het opleidingsbudget.

Ambtelijke Samenwerking Eemnes-Baarn € 7.000 V

Ten behoeve van de verkenning ambtelijke samenwerking Eemnes-Baarn is een extern bureau als adviseur aangetrokken om dit proces handen en voeten te geven.

Met de gemeente Baarn is afgesproken dat 50% van de kosten hiervoor door Baarn wordt betaald.

Daarnaast is de ontvangen subsidie van de provincie Utrecht voor dit project verantwoord.

Advieskosten € 9.000 N

In 2018 zijn er diverse kleine onderzoeken uitgevoerd, zoals de juridische consequenties van het sluiten van de milieustraat in Eemnes.

Salarissen, representatie college en I-pads € 21.500 N

In 2018 vallen de loonkosten voor het college € 8.000 hoger uit dan geraamd, is € 10.000 meer aan representatie uitgegeven (o.a. afscheid wethouders) en is € 3.500 aan i-pads besteed.

Bijdragen € 8.000 N

Zowel de bijdrage aan de gemeente Amersfoort voor het archiefbeheer, als de bijdrage aan het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) waren hoger dan geraamd.

Met ingang van 2018 is de financiering van gezamenlijke gemeentelijke activiteiten (o.a. Digitale Agenda 2020, de Informatiebeveiligingsdienst en het Kenniscentrum Dienstverlening) overgenomen door het Fonds GGU, waaraan alle gemeenten naar rato bijdragen. Voorheen verliep financiering hiervoor via het Gemeentefonds.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Live streamen/audiotranscriptie raad	I	15.000		4.525	
Eindtotaal			15.000		4.525	

PROGRAMMA 2 – VEILIGHEID

Visie

Burgers voelen zich veilig in Eemnes.

Wat hebben we bereikt?

In 2018 is over het gehele veiligheidsbeeld een lichte daling te zien in de aangiftecijfers. Met name de auto-inbraken, geweld en meldingen van jeugdoverlast. Het aantal woninginbraken is flink toegenomen.

In 2017 lag het aantal woninginbraken historisch laag. Vooraf was al aangegeven dat het niet reëel is dit te kunnen handhaven. In 2018 zijn de inbraken flink gestegen. De piek zat in het eerste kwartaal. Voor Eemnes geldt de wet van de kleine getallen; absoluut een kleine toename is procentueel een forse stijging. Echter bij de woninginbraken stonden we in 2018 boven het langjarig gemiddelde. Helaas was hier geen patroon in te ontdekken.

In 2018 zijn de volgende acties uitgevoerd:

Er is maandelijks de Pop-up politiepost binnen de gemeente zichtbaar aanwezig geweest. Er is door politie en gemeente extra ingezet op voorkomen van woninginbraken. Het eerste kwartaal is na de inbraakpiek direct een tekstkar ingezet, om inwoners alert te maken. Op 30 juni 2018 is er een veiligheidsmarkt georganiseerd. Hierbij is o.a. aandacht besteed aan het stimuleren van het gebruik van WhatsApp Groepen en Burgernet. Er zijn allerteringsbrieven verstuurd naar omwonenden van de woninginbraken en in de “Week van de Veiligheid” is de Clinic Senioren en Veiligheid georganiseerd. Met als doel senioren bewust te maken dat zij zelf veel kunnen doen op het gebied van veilig wonen. Ook heeft er in november een grote bewustwordingsactie plaatsgevonden met politie, Boa's en handhavingsstudenten (ROC Amersfoort). Zij zijn collectief de wijk ingegaan ter bestrijding van de woninginbraken. Om inwoners te stimuleren is er binnen de gemeente een subsidiemogelijkheid voor woningeigenaren om preventieve maatregelen te treffen. Daar is door drie huishoudens gebruik van gemaakt.

Er hebben signaleringsoverleggen jeugd plaats gevonden met de betrokken partners. Vanaf dit jaar wordt het netwerk bij elkaar geroepen op basis van signalen, met als doel om vroegtijdig, snel en consequent te reageren op last en overlastsituaties gepleegd door jeugd. De professionals binnen het netwerk komen bij elkaar om van en met elkaar te leren over het thema jeugdoverlast.

In 2017 is de lokale Persoonsgerichte Aanpak (PGA) vastgesteld. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het privacyreglement Midden Nederland. Er heeft structureel overleg plaatsgevonden op lokaal niveau voor vijf PGA casussen.

In 2018 is er 6 keer Buurtbemiddeling ingezet voor 4 huurwoningen en 2 koopwoningen. De kosten voor buurtbemiddeling vallen binnen het geraamde budget. Vanaf 2019 wordt buurtbemiddeling, uitvoering en budgettair, ondergebracht bij het sociaal domein.

In het regeerakkoord is er extra geld beschikbaar gesteld voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Midden-Nederland speelt een grote regisserende rol in de (inter-)nationale cocaïnehandel. Binnen het thema drugs wordt er de komende jaren inzet gepleegd op de thema's horeca en vastgoed. De uitwerking hiervan wordt in het regioplan beschreven.

In navolging op het in 2017 opgeleverde ondermijningsbeeld waarin de verschillende thema's van ondermijnende criminaliteit in Eemnes zijn omschreven en het regioplan volgt er in 2019 een plan van

aanpak GOC (georganiseerde ondermijnende criminaliteit). Het plan van aanpak beschrijft op welke wijze wij de verschillende thema's uit het ondermijningsbeeld en het regioplan zullen oppakken.

Voor de gemeente is het belangrijk dat wij over een goede informatiepositie beschikken. Om onze informatiepositie te versterken is het belangrijk dat onze interne organisatie, onze inwoners en ondernemers meer kennis krijgen over het onderwerp Ondermijning. Daarnaast is het belangrijk dat wij geen onbewuste facilitator zijn voor ondermijnende criminaliteit door bijvoorbeeld het verstrekken van vergunningen en dat wij bestuurlijk adequaat optreden bij drugscriminaliteit. Om voornoemde reden wordt het Bibob beleid in 2019 aangepast.

In december 2018 heeft de raad een informatiebijeenkomst over ondermijning aangeboden gekregen. Daarnaast is er een (intern) meldpunt voor signalen van ondermijning.

Oud en nieuw is rustig verlopen. De vuurwerkvrijezones zijn opnieuw ingesteld. In samenwerking met Blaricum en Laren is ingezet op actieve communicatie om overlast zoveel mogelijk te voorkomen.

Er zijn diverse trainingen georganiseerd voor de ambtenaren van de BEL en voor de collegeleden een bestuurlijke oefening. Meerdere wethouders hebben als locoburgemeester deelgenomen aan diverse bestuurlijke trainingen op het gebied van de rol van locoburgemeester en crisiscommunicatie. Daarnaast heeft een wethouder deelgenomen aan een gezamenlijke ambtelijke en bestuurlijke oefening over een brand op een manege waar fictief ook drugsopslag plaats vond. De oefening had een groot leerrendement door de realistische benadering.

In 2018 is Eemnes definitief aangesloten bij de samenwerking in Eemland op het gebied van crisisbeheersing en opvolging van incidenten. De samenwerking is naar tevredenheid verlopen en heeft een nieuwe impuls gegeven aan gezamenlijk optreden met en naar de veiligheidsregio.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Goede samenwerking met veiligheidspartners
- Inspringen op acute zaken
- Crisis trainingen met een hoog leerrendement
- Samenwerking Eemlandse gemeenten

Wat ging minder goed?

- Woninginbraken zijn gestegen

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

02. Veiligheid	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-3.350	-	-	-4.082	-4.082
Lasten	782.161	614.541	737.917	739.624	1.707
Saldo programma	778.811	614.541	737.917	735.542	-2.375

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Veiligheid laat een voordelig saldo zien van € 2.000.
Gezien het verschil vindt hier geen toelichting plaats.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	VRU 1e begrotingswijziging 2018	I	38.000		38.000	
Reserve dekking kapitaallasten	Bluswatervrz/brandputten	S	2.245		351	
Eindtotaal			40.245		38.351	

PROGRAMMA 3 – PUBLIEK, VERGUNNING EN HANDHAVING

Visie

Een correcte en efficiënte dienstverlening aan de bewoners van Eemnes

Wat hebben we bereikt?

De gemeente is primair een dienstverlenende organisatie voor de inwoners en bedrijven van onze gemeente. Het contact verloopt in veel gevallen via de medewerkers van het team Publiek van de BEL Combinatie maar ook meer en meer via onze digitale kanalen.

Ook in 2018 hebben we duizenden vragen en aanvragen van onze inwoners en bedrijven over het algemeen naar volle tevredenheid kunnen beantwoorden en producten en diensten kunnen leveren. Naast veel dagelijkse terugkerende werkzaamheden zijn we in 2018 ook gaan bouwen aan het versterken van onze kwaliteit en aan onze dienstverlening.

Als een van de eerste zichtbare stappen in de verbetering van onze dienstverlening, is de balie Vergunningen aan de bestaande frontoffice van het Team Publiek toegevoegd in 2018. Deze stap geeft onze inwoners eenvoudiger inzage in bouwdoossiers en het Team Publiek kan ook sneller antwoord geven op eenvoudige vragen over omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen. Voor inwoners die bijvoorbeeld hun huis willen aanpassen betekent dit vaak dat de gemeente hen sneller kan helpen. Tevens hebben we het aantal openingsuren van de balie Vergunningen uitgebreid. Nu kan een ieder op afspraak op iedere dag langskomen. Het Team Vergunning, Handhaving en Juridische Zaken behandelt de complexe vragen van burgers.

Deze actie is de eerste mijlpaal in een serie acties om de komende jaren onze publieke dienstverlening te blijven verbeteren. In 2018 heeft binnen het team Publiek de focus gelegen op het werven en opleiden van nieuwe vaste frontoffice medewerkers in plaats van inhuur. Dit komt niet alleen de vermindering van kosten ten goede, maar draagt ook bij aan de kwalitatieve versterking van het team en daarmee de verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners. Concreet gevolg van het op peil brengen van voldoende vaste medewerkers is dat in de loop van 2018 zichtbaar werd dat onze inwoners sneller en beter werden geholpen zowel aan de telefoon als aan de balie en dat producten en diensten aanzienlijk sneller werden geleverd.

Daarnaast werden meer en meer producten digitaal beschikbaar gesteld aan onze inwoners. Zo kunnen onze inwoners hun verhuisaangifte, afspraken voor burgerzaken, uittreksels uit de BRP en afschriften uit de Burgerlijke Stand reeds digitaal aanvragen. Ook kunnen meldingen openbare ruimte digitaal worden ingediend. Met de digitalisering gaan we ook de komende jaren stevig verder, waarbij altijd de persoonlijke maat op dienstverlening aan onze inwoners zal blijven bestaan waar mogelijk. Zo gaan we inmiddels maandelijks op bezoek bij mensen en instellingen waarvan bekend is dat de bewoners niet of nauwelijks in staat zijn om zelf op het gemeentehuis te verschijnen voor de aanvraag en ontvangst van reisdocumenten.

Wanneer we kijken naar de behaalde resultaten op het gebied van levertijden van en wachttijden voor producten en diensten, stellen we vast dat we in hoofdlijnen in 90% van de gevallen onze dienstverlening binnen het gestelde normenkader hebben uitgevoerd. Dat betekent overigens niet dat er geen ruimte is voor verdere verbetering daarvan. De komende jaren maken we beter en transparant inzichtelijk wat onze servicenormen op het vlak van de publieke dienstverlening zijn en zullen daar ook met regelmaat over rapporteren en bovenal daarvan leren en onze dienstverlening verder verbeteren.

Audits Basisregistratie Personen (BRP) en de reisdocumenten (Pnik) volgens jaarlijkse zelfcontrole

Deze verplichte zelfcontroles vinden jaarlijks, volgens aanwijzing van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, plaats. De rapportages van de zelfevaluatie BRP en PNIK worden als integraal onderdeel van de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) auditeringen en rapportages door de Chief Information Security Officer (CISO) aangeboden aan het college.

Verkiezingen

In 2018 hebben we de verkiezingen voor de gemeenteraad succesvol mogen organiseren. Ook dit jaar werden tijdens de evaluaties verbeterpunten aangedragen die we met de verkiezingen in 2019 zullen gaan doorvoeren. Kosten die gepaard gaan met de gewenste verbeterpunten zijn inmiddels door de gemeenteraad financieel vertaald in de gemeentelijke begroting.

Drank- en horecawet

Vanaf 2016 is de regiosamenwerking op het gebied van preventie en handhaving van de Drank- en Horecawet verder voortgezet. In Eemnes wordt alleen gecontroleerd op verzoek van de gemeente (waakvlam-constructie).

De Markt

In de begroting 2017 is benoemd dat de markt meer kostendekkend zou worden en de vrijkomende uren ingezet worden voor handhaving (BOA). Er was afgesproken met de portefeuillehouder dat van de 150 uur die beschikbaar is voor de markt, er naar verwachting 50 uur nodig was in 2017 voor het markttoezicht. Dit bleek inderdaad het geval, waardoor de kosten zijn gedaald en de markt meer kostendekkend is geworden. De vrijkomende uren zijn in 2018 ingezet voor handhaving (BOA).

Wet private kwaliteitsborging

De verwachting was dat de wet private kwaliteitsborging voor het bouwen in 2018 in werking zou treden. De invoering van deze wet is opnieuw uitgesteld.

Wat ging goed / wat ging minder goed?
--

Wat ging goed?

We kunnen over 2018 vaststellen dat:

- de wachttijden aan de publieksbalies gemiddeld binnen de norm zijn gebleven;
- inwoners tijdig bericht hebben ontvangen over een te verlopen reisdocument;
- digitaal bestelde en betaalde producten gemiddeld binnen 5 werkdagen zijn geleverd;
- de telefoon in ruim 90% van de gevallen binnen de gestelde norm (< 30 seconden) is opgenomen; live is zichtbaar in het klantencontactcentrum in hoeveel gevallen we de inwoners tijdig (binnen 30 seconden) beantwoorden aan de telefoon. Het huidige systeem slaat deze cijfers niet op, maar we zien dat we dagelijks hoog in de 80% tot hoog in de 90% aan deze norm voldoen. Daarom is veiligheidshalve gekozen voor 90%. De norm is afkomstig van de servicenormen dienstverlening die gelden binnen de BEL;
- er meer klantgerichte acties zijn uitgevoerd door bijvoorbeeld de aanvraag van reisdocumenten op locatie te verzorgen daar waar nodig;
- er sterk is ingezet op de rekrutering van vaste medewerkers met passie voor ons gebied.

Wat ging minder goed?

- er is nog geen meetplan voor onze servicenormen vastgesteld
- veel belangrijke acties, zoals het zoeken en aanstellen van vaste nieuwe medewerkers in plaats van inhuur, en omvangrijke opleidingsprogramma's hebben nog niet direct voor de inwoners heel veel zichtbare verandering gebracht. De komende jaren verwachten we voor de inwoners zichtbaar

betere dienstverlening te bieden. We gaan dit ook continue monitoren, zodat we daarmee duurzaam onze dienstverlening kunnen verbeteren.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

03. Publiek, Vergunning en Handhaving	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-819.654	-609.950	-609.950	-1.206.828	-596.878
Lasten	927.152	877.558	1.072.001	1.065.317	-6.684
Saldo programma	107.498	267.608	462.051	-141.511	-603.562

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Publiek, Vergunning en Handhaving laat een voordelig saldo zien van € 604.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Reisdocumenten en rijbewijzen € 20.000 V

Ondanks de prognose zijn er in 2018 meer reisdocumenten en rijbewijzen afgegeven dan geraamd.

Leges omgevingsvergunningen € 527.000 V

Als gevolg een hoger aantal reguliere aanvragen en grotere projecten, zoals het Huis van Eemnes en de deelplannen in de Zuidpolder, zijn de opbrengsten hoger dan geraamd. De aanvragen Zuidpolder betreffen deels verschuivingen uit 2017 (Sociale woningen Amerveld).

Vergunningen en leidingen € 26.000 V

De baten zijn afhankelijk van de graafwerkzaamheden van nutsbedrijven. Het aantal activiteiten varieert per jaar en is daarom van tevoren niet goed in te schatten.

Project Goyergracht € 36.000 V

Dit Handhavingstraject is in 2018 gestart maar loopt in 2019 nog door. Uw raad heeft inmiddels besloten om dit budget over te hevelen.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Digitaliseren bouwdoSSIers	I	49.000		48.930	
	Handhavingstraject Goyergracht N/Z	I	75.840		40.339	
Eindtotaal			124.840		89.269	

PROGRAMMA 4 – MOBILITEIT

Visie

Een goed functionerend, veilig en duurzaam verkeer en vervoersysteem in Eemnes.

Wat hebben we bereikt?

HOV project

In 2018 is gewerkt aan het proces om te komen van Voorlopig naar Definitief Ontwerp van het HOV tracé en de halte A27 Eemnes/Laren, volgens de Sprey -van den Berg variant.

Uitvoering van GVVP 2017–2021

In het kader van de uitvoering van het GVVP is gewerkt aan de uitvoering van technische vooronderzoeken en opstelling van het voorlopig ontwerp en onderbouwde kostenraming voor de herinrichting van de Wakkerendijk.

Regio Gooi en Vechtstreek

Samen met het regiobureau Gooi en Vechtstreek is gewerkt aan de totstandkoming van een gezamenlijke visie voor de realisering van een regionaal snelfietsroute netwerk.

Parallelweg Wakkerendijk

In 2018 is in overleg met de gemeente Baarn besloten de parallelweg Wakkerendijk af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer, behalve vrachtauto's, totdat het nieuwe vrachtopparkeerterrein in Baarn is gerealiseerd.

Aanvankelijk was een ingrijpendere maatregel in combinatie met herinrichting gepland. De subsidie van de provincie Utrecht hiervoor wordt nu door de provincie overgesluisd en geïntegreerd in de toekomstige subsidie voor de herinrichting van de Wakkerendijk.

Verbreding A1/A27

De verbreding van de A27 (Bilthoven-knooppunt Eemnes) en de A1 (knooppunt Eemnes-Bunschoten) is medio vorig jaar gereed gekomen en opgeleverd. Hiermee is de door de Rijkswaterstaat met Eemnes gesloten uitvoeringsovereenkomst beëindigd.

MIRT studie Bereikbaarheid Oostkant Amsterdam (MOOA)

Naar aanleiding van de MIRT studie is besloten in te zetten op nader onderzoek naar maatregelen op de A27 (van knooppunt Eemnes naar Almere), omdat dit voor een belangrijk deel bijdraagt aan vermindering van de problematiek op de A1. In 2019 wordt begonnen met een onderzoek naar korte termijn maatregelen (quick wins).

Herinrichting Schoolpad 1 inclusief fietspad Stadswijkssingel

De omgeving van de verbouwde school is opnieuw ingericht, waarbij een Kiss- en Rideplek is aangelegd en de omgevings- als schoolzone is ingericht. Het bestaande basketbalveld heeft ook de functie van tijdelijk brengen en halen van schoolkinderen gekregen. Binnen dit project is tevens het in slechte staat verkerende asfaltfietspad vervangen door een betonnen fietspad.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Met de vaststelling van de Sprey-van den Berg variant ligt er nu een goed, breed gedragen ontwerp voor de HOV halte A27 Eemnes/Laren.
- Er is een begin gemaakt met de uitvoering van het GVVP 2017-2021.
- Er zijn concrete stappen gezet in de voorbereiding van de herinrichting Wakkerendijk.
- In het kader van de MIRT studie Bereikbaarheid Oostkant Amsterdam is besloten op korte termijn een onderzoek te starten naar de realisering van Quick Win maatregelen op de A27 noord.
- Het gezamenlijk in BEL verband ontwikkelen van een samenhangende visie om te komen tot de aanleg van een regionaal snelfietsroute netwerk voor de Gooi- en Vechtstreek, waarin de visie van Eemnes goed is meegenomen.
- De vervanging van het asfaltfietspad Stadwijkssingel is gelijktijdig meegenomen met het project inrichting buitenruimte school gelegen aan Schoolpad.

Wat ging minder goed?

- Het proces om te komen tot afsluiting van de parallelweg Wakkerendijk in verband met de besluitvorming over de aanleg van het vrachtautoparkeerterrein in Baarn
- Het proces met de scholen om te komen tot realisering van veilige schoolroutes naar het Huis van Eemnes

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

04. Mobiliteit	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Baten	-33.431	-24.000	-24.000	-25.968	-1.968
Lasten	908.559	795.676	803.211	756.667	-46.544
Saldo programma	875.128	771.676	779.211	730.698	-48.513

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Mobiliteit laat een nadelig saldo zien van € 49.000.
Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Onderhoud Noordersingel € 31.000 V

In september is de opdracht gegeven voor de onderhoudswerkzaamheden aan de Noordersingel. In verband met de weersomstandigheden is dit niet uitgevoerd. De werkzaamheden komen nu ten laste van het structurele budget van 2019.

Degeneratievergoeding € 6.000 N

De vergoeding is afhankelijk van het aantal m2 herstrating.

Onderhoud openbare verlichting € 8.000 N

In verband met uitbreiding van het bestaande netwerk zijn de onderhoudskosten hoger.

Kapitaallasten openbare verlichting € 10.000 N

Uw raad heeft in november 2018 besloten om van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente). Omdat de omslagrente hoger is dan de rente van deze projectfinanciering en Eemnes de annuïtaire afschrijvingsmethodiek hanteert, leidt dit in 2018 tot een nadeel op de rentelasten op dit taakveld en een voordeel op de afschrijvingslasten.

Straatreiniging € 39.000 V

De lagere uitgaven zijn voornamelijk veroorzaakt door minder gerealiseerde uren.

Plaatsen E-laadpalen € 13.000 V

In 2018 was rekening gehouden met het plaatsen van 30 laadpalen. Er waren echter veel minder aanvragen. In 2018 zijn er 7 aanvragen ontvangen, op basis waarvan er 4 laadpalen geplaatst zijn. De resterende 3 worden in 2019 geplaatst.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Plaatsen E-oplaadpalen	I	15.000		2.000	
Reserve dekking kapitaallasten	Wijkschouw	S	668			
Eindtotaal			15.668		2.000	

PROGRAMMA 5 – GROENE LEEFOMGEVING

Visie

Een mooi, vitaal, schoon, veilig en groen Eemnes.

Wat hebben we bereikt?

Japanse duizendknoop

De bestrijding van de Japanse duizendknoop is in 2018 voortgezet en uitgebreid.

Uitvoering Groenplan

We hebben in 2018 nog maar een klein deel van het budget uitgegeven.

Op meerdere plaatsen zijn bloembollen geplant ter verfraaiing van gazons. Daarnaast is de plaatsing van hanging baskets voorbereid. Besluitvorming hierover in het voorjaar van 2019.

Ook is de snoei en kap naar aanleiding van de VTA 2018 voorbereid en aanbesteed. Start van de werkzaamheden in het voorjaar 2019.

De grootste kostenpost, het dunnen van de bomenstructuur langs de Noordersingel, is uitgesteld vanwege de eventuele aanpassingen van de Noordersingel als gevolg van de ontsluiting van het Huis van Eemnes. Dit gaat in 2019 gestart worden.

Integraal beheer

De afstemming van dit project met de gewenste situatie rondom het werkpakket van de buitendienst vergt meer tijd dan eerder geraamd. De inspanningen zijn er nu opgericht om het nieuwe contract te laten ingaan per 1 januari 2020.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Alle gemeentelijke bomen zijn op veiligheid gecontroleerd.
- In het najaar zijn op meerdere plekken veel bloembollen geplant.
- De lijst met waardevolle particuliere bomen is gepubliceerd.
- Alle speelplekken zijn op veiligheid gecontroleerd.
- Het reguliere onderhoud van de speeltoestellen heeft tijdig plaatsgevonden.
- Naast de informatieverstrekking vanuit Waterschap richting bewoners over het baggeren heeft de gemeente - in samenspraak met Waterschap- aanvullende informatie verstrekt richting bewoners. Met het baggerproject is ook, op verzoek van de sinterklaascommissie en het college- het gedeelte van de sinterklaasintocht meegenomen hetgeen buiten de scope van het project lag.

Wat ging minder goed?

- De achterstand in renovaties van de speelplaatsen wordt pas in 2019 ingehaald.
- De uit de VTA 2018 voortvloeiende kap en snoei wordt begin 2019 uitgevoerd.
- De kosten van baggeren zijn hoger uitgevallen dan geraamd als gevolg van:
 - hogere hoeveelheid bagger dan van te voren ingeschat door het Waterschap
 - aanvullende baggerwerkzaamheden in verband met sinterklaasintocht
 - uitloop van de planning wegens aangetroffen exoten

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

05. Groene leefomgeving	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-46.451	-7.983	-7.983	-173.126	-165.143
Lasten	653.752	749.067	938.670	921.591	-17.079
Saldo programma	607.301	741.084	930.687	748.465	-182.222

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Groene Leefomgeving laat een voordelig saldo zien van € 182.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Verkoop grond € 145.000 V

In 2018 is door extra inzet (wegwerken achterstand) en vaststellen groenplan voortgang geboekt op het verkopen van gemeentegrond, onder andere de zogenaamde restkavels. Dit heeft geresulteerd in een opbrengst van € 153.500. De kosten die verband houden met deze verkopen (Klicmeldingen, taxaties, inmetingen, verkoopkosten, etc.) en de doorbelasting van een deel van die kosten aan de kopende partij bedragen € 9.000. Door de hoge gerealiseerde verkopen in 2018 zijn ook deze kosten fors hoger dan voorgaande jaren. Vanwege het onzekere karakter van deze transacties worden deze niet begroot.

Voorbereiding verfraaiing Braadkamp € 22.000 V

De raming is bestemd voor de voorbereiding voor het verfraaien van de Braadkamp. Het bedrag van € 22.000 valt vrij in de jaarrekening van 2018.

Onderhoud bomen € 74.000 V

Het project "onderhoud bomen" zit in de aanbestedingsprocedure. Uw raad heeft inmiddels besloten om het resterende budget over te hevelen naar 2019.

Herstellen schade € 13.000 N

In 2018 is er door de stormen veel noodkap geweest.

Groenplan € 50.000 V

De uitvoering van het groenplan heeft vertraging opgelopen. De uitvoering vindt met name plaats in 2019, dan volgen ook de kapitaallasten.

Baggerwerkzaamheden € 75.000 N

De oorspronkelijke raming van het Waterschap was gebaseerd op inschattingen van kengetallen uit het verleden en niet gebaseerd op nader onderzoek. In de bestekfase is waterbodemonderzoek gedaan en is gebleken dat de hoeveelheden baggerspecie aanzienlijk hoger waren dan van tevoren was ingeschat. Dit heeft tot een overschrijding geleid. Conform raadsbesluit is € 95.000 hiervan gedekt door de algemene reserve.

Dit bestek betreft een deel voor het Waterschap en een deel voor de gemeente. Het gemeentelijk deel is zo goed als gereed, behoudens een klein gedeelte bij de Veldweg, waar op dit moment baggeren niet mogelijk is, omdat een schuur te dicht op het water staat.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Aanbesteding beheer openbare ruimte	I	20.000		20.000	
	Baggeren Noordbuurt i.s.m. Waterschap	I	95.000		95.000	
	Bestrijding Japanse duizendknoop	I	48.000		4.653	
	Voorbereiding verfraaiing Braadkamp	I	22.000		-	
Landschapsonwikkelingsplan (LOP)	Bijdrage pontje	S	10.000		10.000	
Reserve dekking kapitaallasten	Groenplan/wijkshouw	S	51.934		16	
Eindtotaal			246.934		129.669	

PROGRAMMA 6 – MILIEU EN KLIMAAT

Visie

In Eemnes willen wij voor onze inwoners een gezonde leefomgeving creëren. Een leefomgeving met een goede luchtkwaliteit, waar groen en water volop aanwezig is, waar zo min mogelijk geluidsoverlast is en waar mensen zich prettig voelen.

Wat hebben we bereikt?

Klimaatbeleid

Eemnes is serieus bezig met het verduurzamen van de lokale energievoorziening en met het verminderen van het fossiele brandstofgebruik. Basis daarvoor is het klimaatbeleid 'Eemnes, klimaatneutraal 2030', waarin duidelijke doelen zijn gesteld om vanaf 2030 per saldo geen CO2 meer uit te stoten.

De grootste bijdrage aan deze doelstelling is in 2018 geleverd door de realisatie van het zonnenveld A1. Dit zonnenveld van 6,8 ha. levert jaarlijks 5,2 miljoen kWh aan groene stroom. Dat zorgt voor een besparing op de CO2-uitstoot in Eemnes van ca. 3,4 kiloton. Een flinke stap in het realiseren van het klimaatdoel voor 2020.

Met de vorming van de nieuwe coalitie in april 2018 is de mogelijke verdere ontwikkeling van één of meer zonnenvelden teruggedraaid.

De gemeentelijke duurzaamheidslening heeft ook in 2018 bijgedragen aan een verdere stijging van duurzame energieproductie door participeren. Met 28 lening-aanvragen is 2018 het meest succesvolle jaar van de regeling tot op heden. Het totaal geïnvesteerde bedrag via deze regeling is in 2018 gestegen tot bijna € 400.000. De CO2-besparing als gevolg hiervan ligt rond de 0,13 kiloton per jaar.

2018 Was het eerste volledige jaar waarin het zonnedak op het BEL-kantoor in gebruik was, en daarmee kon de werkelijke energieproductie worden afgezet tegen de gestelde prognose. Mede door een zeer zonnig jaar was de energieproductie bijna 15% hoger dan verwacht. Een mooi resultaat, zowel energetisch als financieel.

In 2018 is het eerste zonnedak via de Stimuleringslening Verduurzaming Bedrijven gerealiseerd. Een tweede aanvraag voor deze regeling is door Eemnes goedgekeurd. De realisatie van dit tweede project zal in de loop van 2019 plaatsvinden.

Net voor het einde van het jaar heeft de gemeente Eemnes een positief besluit ontvangen op een Europese subsidieaanvraag uit het Horizon 2020-fonds. Het gaat om een 100% financiering van een proefproject met Micro Energy Trading. Het project is gericht op onderlinge levering van duurzaam opgewekte energie tussen o.a. particulieren, bedrijven en maatschappelijke organisaties, zonder tussenkomst van een energieleverancier. Een belangrijk onderdeel van deze opzet is de plaatsing van een 'buurtbatterij' voor grootschalige energieopslag. De uitvoering van het project gaat in de loop van 2019 van start.

Tijdens de Regionale Klimaatop 2018 in juni lanceerden 28 gemeenten, waaronder de gemeente Eemnes, met het Waterschap Vallei en Veluwe de website www.klimaatvalleienveluwe.nl. Aan de hand van de stresstest kunnen inwoners en andere geïnteresseerden zien waar overlast is of wordt verwacht door het veranderende klimaat.

Milieu

Naast de reguliere wettelijke taken, zoals vergunningverlening/handhaving (RUD) en de inbreng van de verschillende milieuaspecten in ruimtelijke plannen, is er onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van asbestdaken, in verband met het verbod hierop per 2024. De inventarisatie in Eemnes is in 2017 uitgevoerd. 359 Panden zijn asbestverdacht; dit is 4,8% van het totaal aantal panden. Op basis van deze inventarisatie is in 2018 een plan gemaakt om de eigenaren van deze panden hierover te informeren.

Ook heeft er een inventarisatie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van diffuus lood bij speeltuinen. Er is in 2018 een lood verwachtingskaart opgesteld. Op basis van deze kaart heeft de provincie Utrecht aangegeven dat de speeltuinen in Eemnes niet onderzocht hoeven worden.

In januari 2018 heeft de gemeente Eemnes een indicatief bodemonderzoek laten uitvoeren op het bedrijventerrein bij de Goyergracht. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente Laren (welke eigenaar is van de percelen op het bedrijventerrein) in 2018 ook bodemonderzoek laten uitvoeren op het terrein. Verder bodemonderzoek volgt in 2019 door de gemeente Laren.

Het contract voor de inzameling van het huishoudelijk afval door SUEZ verliep op 1 januari 2019. In samenwerking met (een aantal van) de gemeenten die zijn aangesloten bij en onder leiding van de AVU, is in 2018 een nieuwe aanbesteding gedaan. De inzameling vanaf 1 januari 2019 is opnieuw aan SUEZ gegund.

In 2018 is, in samenspraak met de gemeente Baarn, onderzocht of en onder welke voorwaarden gemeente Eemnes het recyclingstation in Baarn zou kunnen medegebruiken. Dit omdat bij het brengstation op de werf in Eemnes investeringen moesten worden gedaan om te kunnen voldoen aan de milieueisen.

Dit heeft geleid tot een overeenkomst medegebruik recyclingstation Baarn door inwoners van Eemnes. Vanaf 1 januari 2019 kunnen de inwoners van Eemnes voor hun Grof Huishoudelijk Afval (GHA) terecht bij het recyclingstation in Baarn. De inzameling op de gemeentewerf in Eemnes is tegelijkertijd beëindigd. Middels een communicatiecampagne zijn de inwoners hiervan tijdig en regelmatig op de hoogte gebracht.

Door middel van de projectgroep Gastvrije Randmeren is het fysieke onderhoud van het Gooi- en Eemmeer en de hierin aanwezige recreatieve voorzieningen duurzaam geregeld. Zo zijn in de zomer eenmalig extra waterplanten in de vaarroute gemaaid.

Riolering

In 2018 is gestart met de uitvoering van GRP2018-2022. Het GRP heeft inzicht in de noodzakelijke onderhoud- en nieuwbouwwerkzaamheden en de daartoe benodigde budgetten over de planperiode. De planmatige opzet van het GRP vormt tevens de basis voor de raming van de jaarlijkse lasten en daarmee voor de bepaling van de hoogte van het rioolrecht.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- De samenwerking tussen Baarn en Eemnes op een van de onderdelen die genoemd werd in de *Verkenning naar ambtelijke samenwerking Baarn en Eemnes* is gerealiseerd door middel van het samen gebruiken van het recyclingstation Baarn.
- Het (grond-) wateronderzoek in het centrum van Eemnes is naar tevredenheid met de bewoners en politiek in 2018 opgepakt. Het onderzoek wordt in 2019 afgerond.
- Het GRP 2018-2022 is vastgesteld.
- De voorlichting richting bewoners in kader van (grond-)water problematiek centrumgebied is succesvol verlopen.

Wat ging minder goed?

- Onderhoudskosten riolering waren te laag opgenomen in het GRP.
- Ambitie qua realisatie afvalscheiding is niet gehaald

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan dit programma verbonden zijn.

06. Milieu en klimaat	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-1.703.970	-1.835.866	-1.835.866	-1.814.414	21.452
Lasten	1.748.632	1.517.878	1.636.879	1.736.907	100.028
Saldo programma	44.661	-317.988	-198.987	-77.507	121.480

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Milieu en Klimaat laat een nadelig saldo zien van € 121.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Riolering € 98.000 N

In het vastgestelde GRP 2018-2022 is het onderhoudsbudget structureel te laag geraamd (€ 39.000 N). Voor 2019 heeft uw raad extra budget toegekend. Bij besluit van 25 februari 2019 is een bedrag van € 41.500 extra ter beschikking gesteld voor onderhoud riolering. Met ingang van 2020 worden deze extra uitgaven opgenomen in de berekening voor de rioolrechten. Daarnaast heeft er in de raming een onttrekking plaatsgevonden aan de voorziening rioolrecht van € 55.000 om tot 100% dekking te komen. In de realisatie was een onttrekking van € 29.000 voldoende.

Afvalverwijdering € 123.000 N

De kosten voor afvalverwijdering zijn door verschillende oorzaken per saldo hoger dan geraamd. Door de milieustraat zijn de storkosten hoger en de geraamde bezuiniging is niet gerealiseerd. Ook zijn er meer uren besteed en zowel het ophalen van het afval als de bijdrage aan de AVU waren hoger dan geraamd. Daartegenover staat dat ook de inkomsten hoger waren als gevolg van een betere scheiding en meer schroot vanuit de milieustraat. De onttrekking aan de voorziening Afvalstoffenheffing is geboekt overeenkomstig de raming (€ 32.579).

Stimuleringsregeling Duurzaamheid Bedrijven € 11.000 V

De raad heeft in november 2018 besloten om met uitzondering van het Huis van Eemnes van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente). Dit besluit geldt ook voor de Stimuleringsregeling Duurzaamheid Bedrijven. Daarmee vervalt de rentelast projectfinanciering.

Exploitatiebijdrage zonnenveld € 31.000 V

Als bijdrage ter dekking van de door de gemeente gemaakte kosten voor het zonnenveld is aan de gemeente een exploitatie bijdrage verschuldigd van € 38.000. Op dit programma is € 31.000 verantwoord, onder andere voor ambtelijke inzet. Op het programma Ruimtelijke Ordening is € 7.000 verantwoord voor het opstellen van het bestemmingsplan en planschaderisico analyse.

Mutatie voorziening grafrechten € 52.000 V

Bij het vaststellen van de jaarrekening is besloten om € 59.550 vanuit het voordelig saldo te bestemmen voor de voorziening grafrechten. Deze toevoeging aan de voorziening mag, conform BBV voorschriften, niet

over het programma (exploitatie) lopen, maar muteert rechtstreeks op de balans. Dat levert op dit programma een voordeel op van € 59.550.

Daarnaast is aan de voorziening toegevoegd het ontvangen deel in 2018 dat betrekking heeft op toekomstige jaren (€ 12.000 N) en onttrokken is het in eerdere jaren ontvangen deel voor 2018 (€ 4.300 V).

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Afvalstoffenheffing	Tarieven afval 2018	S			9.438	
Riolering	Onderz. grondwateroverlast centrumgebied	I	20.000		20.000	
Eindtotaal			20.000		29.438	

PROGRAMMA 7 – RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN

Visie

Een goede ruimtelijke ordening, een goed functionerende woningmarkt.

Wat hebben we bereikt?

Woningbouw Zuidpolder

De oplevering van woningen in Zuidpolder gaat onverminderd door. Na oplevering van Heemweide 1 (in 2016) en Heemweide 2 (in 2017) is in 2018 het Ruizendaalhofje met 15 woningen opgeleverd, de Ruizendaallaan met 16 woningen en 23 woningen in het Amersveld. Daarnaast is de geluidwerende voorziening langs de A27 in november 2018 binnen de geplande tijd en het beschikbare budget opgeleverd.

In 2018 is gestart met de 31 sociale huurwoningen in Amersveld, die in 2019 worden opgeleverd. Van de verkochte woningen wordt nog steeds meer dan 50% van de woningen toegewezen aan Eemnessers, ca. 25% aan inwoners uit Blaricum, Laren en Huizen en het restant komt van elders. De kwaliteit van de openbare ruimte in de Zuidpolder wordt door de bewoners hoog gewaardeerd. Ook ten aanzien van de duurzaamheidsambities worden de vastgestelde doelen gerealiseerd.

Bedrijventerrein Zuidpolder

Het bedrijfsverzamelgebouw en het pand van Savage Rivale is in 2018 opgeleverd. In 2018 zijn 2 kavels verkocht. De resterende kavels zijn onder optie en zullen naar verwachting allemaal in 2019 getransporteerd worden. Na afronding van het woonrijp maken zal de grondexploitatie bedrijventerrein afgesloten kunnen worden.

Huis van Eemnes

Voor het Huis van Eemnes, is voor de locatie aan de Noordersingel, noordelijk van de tennisbanen, in 2017 een nieuw bestemmingsplan vastgesteld en in werking getreden. Beroepen die waren ingediend, zijn medio 2018 ingetrokken zodat het bestemmingsplan in 2018 onherroepelijk is geworden.

Stedenbouwkundige visie Hilt en omgeving

Na een uitgebreid participatieproces is de stedenbouwkundige visie voor de gebieden van de Hilt en Hink Stap Sprong door de raad vastgesteld.

Bestemmingsplannen Zuidpolder

In 2018 is de 2^e herziening van het bestemmingsplan Zuidpolder vastgesteld. Op basis van dit plan is het stratenpatroon van de wijk iets veranderd, vooral voor het verkrijgen van een betere zon-oriëntatie van de woningen. Daarnaast is de bestemming 'groen' in het westelijk deel van het gebied, direct langs de Zuidersingel, vergroot. Ook is de Ruizendaallaan, direct zuidelijk van het BEL-kantoor iets verschoven. Ten behoeve van de ontwikkeling van de Zuidpolder is daarnaast 'Uitwerkingsplan 8, deelgebied 2.3' vastgesteld.

Ten slotte is het bestemmingsplan Bedrijventerrein Zuidpolder vastgesteld.

Alle drie de bestemmingsplannen zijn onherroepelijk geworden.

Omgevingswet

Binnen de DVO 2018 hebben in de BEL Combinatie wel een beperkt aantal activiteiten plaatsgevonden die gericht waren op de implementatie. Het zijn de eerste kleine stappen geweest in een traject dat moet leiden tot een succesvolle overgang naar de nieuwe wet die 1-1-2021 in werking treedt.

Woonvisie Eemnes

De huidige woonvisie dateert uit 2015. Sindsdien is er veel veranderd op de woningmarkt en deze veranderingen vragen om een actualisatie van de cijfers en het beleid. De woonvisie is in 2018 geactualiseerd. De besluitvorming door de raad vindt plaats in januari 2019.

Prestatieafspraken

In 2018 heeft de gemeente samen met de woningcorporatie de Alliantie en de huurdersbelangenvereniging HBVAA prestatieafspraken gemaakt voor 2019. Ook is een raamovereenkomst met daarin de gezamenlijke ambities voor de periode 2019-2023 tussen partijen opgesteld.

Taakstelling huisvesten statushouders

In 2017 zijn meer statushouders gehuisvest dan de taakstelling. Daardoor begon 2018 met een voorsprong van 11. De taakstelling in 2018 bedroeg 13 statushouders. In 2018 zijn 2 statushouders gehuisvest in Eemnes. In combinatie met de voorsprong is de taakstelling precies behaald en is helaas de voorsprong teniet gedaan.

Bestuursopdracht Onderzoek naar investeren in sociale huurwoningen na 2022

De Alliantie heeft van de minister toestemming gekregen om tot uiterlijk 2022 te investeren in nieuwbouw van sociale woningen in Eemnes. De minister heeft aangegeven dat Eemnes op zoek moet naar andere corporaties, die wel in deze regio mogen investeren. De Alliantie mag dan nog wel de bestaande woningvoorraad beheren en opknappen, maar niet meer uitbreiden. Dat is niet in het belang van de volkshuisvesting in Eemnes. Het onderzoeken van mogelijke opties is vastgelegd in een bestuursopdracht. Als start van de bestuursopdracht heeft het college een presentatie gehad van een extern deskundige. Het advies van de deskundige luidt om de komende jaren de opties nader te onderzoeken, te documenteren en dit proces terug te koppelen aan de minister.

Urgenties in het kader van de nieuwe Huisvestingswet

De behandeling van urgentieverlening voor een sociale huurwoning wordt sinds 1 oktober 2018 uitgevoerd door marktpartij Enserve.

Wat ging goed / wat ging minder goed?
--

Wat ging goed?

- Woonvisie
- Prestatieafspraken
- Zuidpolder
- Huisvesting statushouders

Wat ging minder goed?

- Bedrijventerrein nog niet alles verkocht
- Voorsprong huisvesting statushouders teniet gedaan

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

07. Ruimtelijke ordening en wonen	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-2.886.013	-1.986.403	-2.153.213	-1.828.596	324.617
Lasten	2.502.998	1.925.666	2.212.244	1.693.157	-519.086
Saldo programma	-383.015	-60.737	59.031	-135.439	-194.469

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Ruimtelijke Ordening en Wonen laat een voordelig saldo zien van € 194.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Actualisering grondbeleid € 6.000 V

De werkzaamheden voor het actualiseren van het grondbeleid zijn uitgesteld naar 2019.

Leges bestemmingsplannen € 29.000 V

In 2018 zijn er meer plannen geweest en zijn er nog plannen, waarvoor de werkzaamheden in 2017 zijn uitgevoerd, in rekening gebracht.

Kapitaallasten € 78.000 N

Uw raad heeft in november 2018 besloten om van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente). Daar de omslagrente hoger is dan de gemiddelde rente van de projectfinanciering op dit programma en Eemnes de annuïtaire afschrijvingsmethodiek hanteert, leidt dit in 2018 tot een nadeel op de rentelasten op dit taakveld en een voordeel op de afschrijvingslasten.

Bibliotheek € 25.000 V

De onderhoudsvoorziening bibliotheek is geheel vrijgevalen nu de noodzaak deze in stand te houden door nieuwbouw van het Huis van Eemnes is vervallen.

Onderzoek investeren sociale huurwoningen € 19.000 V

In 2018 heeft de startbijeenkomst plaatsgevonden. Het advies van de deskundige was om de komende jaren de opties verder te onderzoeken en vast te leggen.

Woonvisie € 5.000 V

Het proces van de woonvisie is in 2018 niet tot afronding gekomen en loopt uit.

Bedrijventerrein Zuidpolder € 0

Zowel de opbrengst van grondverkoop als de investeringskosten bleven achter ten opzichte van de meerjarenprognose die ten grondslag lag aan de begroting 2018. Dit resulteert in bijstelling van die meerjarenprognose voor de grondexploitatie bedrijventerrein door verschuiving in de tijd. Een en ander heeft geen effect op het jaarresultaat omdat het saldo jaarlijks wordt verrekend* met de balanspost onderhanden werk (OHW).

Verwervingsexploitatie Zuidpolder € 132.000 V

De overdracht van de gronden Zuidpolder vanuit de gemeente Eemnes naar de GEM Zuidpolder loopt meerjarig gezien conform de begroting. Over de nog niet geleverde gronden wordt een rentepercentage van 4,6% in rekening gebracht. De in 2018 geplande overdracht van gronden heeft in december 2018 voor circa € 4 mln plaatsgevonden, waardoor de gemeente Eemnes over boekjaar 2018 nog over het gehele jaar rente heeft gefactureerd.

Projectbureau Zuidpolder € 55.000 V

In het projectbureau Zuidpolder worden de beheerskosten verantwoord, zoals de kosten van de projectleiding, de kosten van externe advisering en de gedeeltelijke doorbelasting hiervan. Per saldo is er een nadeel van € 39.000, onder andere door het herstellen van een dubbel opgenomen opbrengst in 2017 (€ 17.000 N).

De bijdrage van de CV/BV voor de bovenwijkse voorzieningen was € 94.000 hoger dan geraamd (nabetaling 2017).

Zowel de beheerskosten als de bijdrage voor de bovenwijkse voorzieningen zijn conform bestendige gedragslijn verrekend met de hiervoor bestemde reserve bovenwijkse voorzieningen.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Investeren sociale huurwoningen na 2022	I	20.000		1.452	
	Woonvisie	I	13.510		8.362	
Reserve bovenwijkse vrz Zuidpolder	Dotatie reserve bovenwijken	S		89.381		183.052
Reserve dekking kapitaallasten	Impuls gebouw	S	3.489		3.489	
Reserve Zuidpolder	Beheerskosten projectbureau ZP 2018	S	130.115		160.257	
Eindtotaal			167.114	89.381	173.560	183.052

PROGRAMMA 8 – WERK EN INKOMEN

Visie

Het bevorderen van de (financiële) zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van een ieder die niet in de eigen middelen van bestaan kan voorzien en het stimuleren van werkgelegenheid in Eemnes.

Wat hebben we bereikt?

Uitkeringen

In 2018 had 2,1% van de huishoudens in Eemnes een bijstandsuitkering. Ten opzichte van 2017 is dit percentage gelijk gebleven.

Daarnaast is de uitstroom gedaald. De instroom is flink gedaald van 35 inwoners in 2017 naar 12 inwoners in 2018. De daling van instroom is grotendeels te verklaren door het aantrekken van de economie en afname van het aantal nieuwe statushouders. De lichte daling van het aantal inwoners dat uitstroomt wordt grotendeels veroorzaakt door een moeilijker te bemiddelen doelgroep. 25% Van het bestand betreft statushouders en 58% van het bestand is ouder dan 45 jaar. Vanuit Zicht op Werk wordt steeds meer op maat gewerkt om deze doelgroep duurzaam uit te laten stromen.

Jeugdwerkloosheid

Regionaal is uitvoering gegeven aan het plan jeugdwerkloosheid 'Match op Meedoen'. Dit plan bestaat onder andere uit Track de Talent, Productief Leren en het project Bankzitters.

Gemeentelijke uitvoeringsdiensten, de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en MBO niveau 1, het RBL, Stichting MEE en het werkgeversservicepunt (WSP) dragen in het zogenaamde uitstroomoverleg zorg voor een doorlopende ondersteuningslijn en carrière. Daarbij kunnen interventies van ondersteuning in de thuissituatie tot het regelen van een geschikte werkplek in beeld komen.

- Eind 2018 ontvangen 23 Jongeren uit de BEL gemeenten een bijstandsuitkering. In Eemnes gaat het om 4 jongeren.
- In het 3e kwartaal is binnen het team Zicht op Werk een jongerencoach ingehuurd om de jongeren uit de HBEL met een bijstandsuitkering (120 jongeren) te inventariseren. In individuele gesprekken is gesproken over alle levensdomeinen. Met als doel de kansen, belemmeringen, (hulp)vragen, mogelijkheden en gemis in de huidige dienstverlening in kaart te brengen.
- De eerste gesprekken zijn eind december afgerond.
- Nieuwe afspraken zijn ingepland en waar mogelijk zijn al passende trajecten en/of ondersteuning ingezet.

Zicht op Werk

Het effect van de inzet van Zicht op Werk is sinds 2017 steeds duidelijker geworden. De makkelijkere bemiddelbare doelgroep met een loonwaarde van 40%-80% is grotendeels uitgestroomd. De re-integratiemiddelen zijn daarom tegen het einde van 2017 nog meer toegespitst op de behoeften van bijzondere doelgroepen. De werkzoekende wordt meer op maat naar werk toe geleid. Er is meer aandacht voor de match tussen vraag en aanbod. Deze koers is in 2018 verder doorgezet. De relatie met het WSP speelt daarbij een belangrijke rol.

Voor de HBEL hebben in 2018 in totaal 396 inwoners een traject via zicht op werk gevolgd. Hiervan zijn minimaal 48 mensen uitgestroomd naar werk. In de praktijk zijn dit meer inwoners. Deze gegevens worden echter pas sinds eind 2018 geregistreerd in iSamenleving.

In de bestuursrapportage Maatschappelijke Zaken HBEL 2018 wordt ingegaan op aantallen en resultaten rondom Zicht op Werk/ aantal statushouders dat actief begeleid is.

Werkgeversdienstverlening

Sinds begin 2017 is de werkgeversdienstverlening centraal georganiseerd vanuit de Regio in de vorm van het Werkgeversservicepunt (WSP) en zijn de medewerkers lokaal gepositioneerd. Het doel is een steeds

betere aansluiting bij de lokale situatie en korte lijnen bij de match tussen de behoefte van de werkgever en competenties van een kandidaat. In het op handen zijnde Arbeidsmarktbewerkingsplan “Werken aan werk” van de Regio ligt de nadruk op het creëren van arrangementen binnen kansrijke sectoren. De inzet van omscholing en opleidingen speelt daarbij een belangrijke rol.

Taal, Werk, Toekomst

Taal, Werk, Toekomst heeft als uitgangspunt dat al onze statushouders integreren in onze maatschappij en economische en /of sociaal zelfstandig worden. Dit doen we door het sociaal en cultureel kapitaal dat reeds aanwezig is in de samenleving aan te spreken. Simpel gezegd ontmoeting tussen inwoners en statushouders stimuleren en faciliteren. Al doende leert men de taal en het zorgt voor vergroting van de zelfredzaamheid (netwerk). Van belang is hierbij dat statushouders 10 dagdelen in de week een zinvolle dagbesteding hebben. Dit kunnen activiteiten zijn gericht op taal, participatie en werk.

Participatiebevordering door Vluchtelingenwerk en Versa Welzijn

Tijdens de Zicht Op Status groepsbijeenkomsten (eind 2017) bleek dat voor veel statushouders de afstand tot de arbeidsmarkt nog te groot is. Aan Versa Welzijn is daarom gevraagd deze mensen actief te benaderen, activeren, begeleiden en monitoren zodat zij een zinvolle dagbesteding hebben. Deze dagbesteding is ingevuld naar de behoefte en mogelijkheden van de statushouders (maatwerk). Deze invulling levert een bijdrage aan het resultaat: uitstroom naar (betaald) werk en/of participeren in de samenleving en het verbeteren van hun taalniveau.

Doordat Versa Welzijn verantwoordelijk is voor een groot deel van de activering / participatie van de statushouders, voert Versa Welzijn samen met Vluchtelingenwerk Midden-Nederland een gezamenlijke participatie-intake. Zodoende kunnen de organisaties (beide organisaties in het voorveld) elkaar aanvullen. Werkafspraken en werkinstructies voor de consulenten zijn vormgegeven.

Van belang is dat er zo veel mogelijk ingezet wordt op tijdige en adequate doorstroom naar Zicht op Meedoen en/of Zicht op Werk. Om dit te bewerkstelligen vindt er per kwartaal een casusbespreking plaats tussen, Versa welzijn, Vluchtelingenwerk, Consulenten, Zicht op Werk, Beleid.

Zicht op Werk met intensieve begeleiding door jobcoach naar werk, werkstage, scholing:

Sinds juli 2018 worden circa 45 statushouders uit de HBEL actief begeleid. Er is geconstateerd dat een grote groep toch nog een grote taalbarrière heeft. Ook heeft een groep nog meer persoonlijke ondersteuning nodig om in aanmerking te komen voor een (betaalde) baan en deze ook te behouden. Met verschillende aanbieders zijn nu gesprekken gaande om te beoordelen welke trajecten kunnen bijdrage aan de ontwikkeling van deze statushouders.

Naast deze reguliere reïntegratie- / participatieactiviteiten moeten statushouders die na 1 januari 2016 zijn gehuisvest in een gemeente een participatieverklaring ondertekenen. Daarvoor moeten zij een aantal workshops volgen. Dit is een verplichting vanuit het Rijk.

Schuldhulpverlening

In de aanpak schuldhulpverlening had ook in 2018 preventie prioriteit onder andere door instrumenten beschikbaar te stellen waarmee inwoners hun eigen uitgaven beter kunnen plannen. In 2018 waren de HBEL-gemeenten de snelste stijgers in het gebruik van de geldplannen van het NIBUD, die beschikbaar worden gesteld op het Digitaal sociaal Plein HBEL. Ook weten steeds meer inwoners de weg naar het Advies en Informatiepunt van de uitvoeringsdienst te vinden als zij vragen hebben over hun financiële situatie. Bij het Schuldhulpverleningscongres van 2018 is de nadruk gelegd op contact met, en informatievoorziening voor, de netwerkpartners. Ervaringsdeskundigen hebben daarin een belangrijke rol gespeeld.

Het aantal schuldhulptrajecten en trajecten in het kader van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen is afgenomen ten opzichte van 2017.

	<u>Eemnes</u>
Aantal vragen over schuldhulp bij A&I	10
Aantal aanvragen schuldhulp	0
Aantal adviesgesprekken door schuldhulpverleners	9

De schuldhulpverleningstrajecten worden uitgevoerd door de Kredietbank.

Aantal lopende schuldbemiddelingstrajecten	1
Aantal inkomens/budgetbeheer trajecten	12
Aantal Wet schuldsanering natuurlijke personen	0
Aantal nieuwe instroom	2

Volwasseneducatie

In 2018 is het aantal aanbieders van taaltrajecten gestegen van twee naar vijf.

Ook is digiTaalhuis gecontinueerd waarmee er een inlooppunt is behouden waar inwoners terecht kunnen als men behoefte heeft aan ondersteuning op het gebied van de Nederlandse taal en het omgaan met de computer en internet.

Bedrijfsleven: Bedrijventerrein Zuidpolder

De animo voor bedrijfskavels is de afgelopen jaren fors toegenomen. Alle kavels zijn verkocht of onder optie. Het bedrijfsverzamelgebouw is in 2018 opgeleverd, net als het pand van Savage Rivale in het uiterste zuidwesten en Bouwcenter RAB. Kopers, optanten en geïnteresseerden komen uit de BEL-gemeenten en uit Huizen. Naar verwachting zal in 2020 het gehele gebied bebouwd en woonrijp zijn gemaakt.

Budgetcoach

Medio 2018 is de Budgetcoach gestart. Zij heeft als taak om zich onder andere te richten op armoedebestrijding onder gezinnen met kinderen door het onder de aandacht brengen van bijvoorbeeld het kindpakket en de minimaregelingen. Daarnaast biedt de Budgetcoach ondersteuning als er sprake is van (dreigende) schulden.

Vanaf eind juli tot eind december hebben 8 verschillende ketenpartners / collega's doorverwezen naar de Budgetcoach van Eemnes.

In totaal zijn er 19 casussen aangeleverd.

6 casussen hebben we niet kunnen oppakken in verband met ontbrekende wetgeving in het kader van privacy.

13 casussen zijn door de Budgetcoach in behandeling genomen.

1 casus kon in december succesvol worden afgesloten.

De grootste leveranciers in 2018 zijn het JGT (4) en de groep zelfmelders (4) geweest.

De Budgetcoach is tot 1 januari 16 uur per week ingezet.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Intensivering van de samenwerking met de netwerkpartners rondom statushouders (Taal Werk Toekomst). Hierdoor kunnen we steeds beter en sneller reageren op signalen. Bijvoorbeeld door specifieke trainingen in te kopen, in samenwerking met Versa en een sleutelfiguur theorieles organiseren, workshop gezondheid etc.
- Tevens zorgt de inzet van een projectleider statushouders (jobhunter/jobcoach) voor aanzienlijk meer beweging in de groep. Ook richting arbeidsmarkt.

Wat ging minder goed?

- minder uitstromen;
- niet alle statushouders hebben 10 dagdelen in de week een zinvolle dagbesteding gehad.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

08. Werk en inkomen	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Baten	-1.242.562	-1.195.424	-1.195.424	-1.296.499	-101.075
Lasten	2.232.219	2.239.430	2.270.730	2.077.806	-192.924
Saldo programma	989.657	1.044.006	1.075.306	781.307	-293.999

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Werk en Inkomen laat een voordelig saldo zien van € 294.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht. Voor een inhoudelijke verantwoording van de maatwerkvoorzieningen verwijzen we naar de rapportage van de HBEL over 2018 die eind mei aan de gemeenten is verstrekt.

Bijstand € 227.100 V

Op de bijstandsuitkeringen is een voordeel behaald doordat enerzijds de bijstandsuitkeringen lager waren dan begroot en anderzijds de rijksinkomsten daarvoor hoger waren dan begroot.

Participatie € 43.400 V

Ten onrechte was nog een participatiecoach begroot á € 25.000. Deze inzet was conform voorgaand collegeprogramma beëindigd per einde 2017. Voor het overige betreft het een saldo van kleine verschillen van € 4.000 nadeel op WSW, € 8.000 voordeel als gevolg van winstuitkering Tomin, lagere kosten ondersteuning Regio en HBEL van € 16.700.

Minimabeleid € 12.000 V

Met name veroorzaakt door ongeveer 25% minder kwijtscheldingen dan begroot.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Kinderarrangement/armoedebelaid	I	31.300		2.900	
Sociaal Domein	Stelpost Sociaal Domein PRG 8	S		513.860		513.860
Eindtotaal			31.300	513.860	2.900	513.860

PROGRAMMA 9 – SOCIALE SAMENHANG

Visie

Ondersteunen van onze burgers zodat zij, zoveel als mogelijk, zelfstandig mee kunnen doen in de samenleving.

Wat hebben we bereikt?.

In 2018 is de ingezette verbeterslag met Versa Welzijn (Versa) over de dienstverlening voortgezet. De afspraken hierover – gebaseerd op de door de Raad eind 2014 geformuleerde uitgangspunten in 'De Lokale Keuzenota in het Sociaal Domein 2015-2018' - zijn aangescherpt. Het betreft in feite de ontwikkeling van het 'preventieve voorveld' en de rol die Versa daarin vervult. Daarbij gaat het om het ondersteunen van specifieke doelgroepen, waarbij signaleren en verbinden centraal staat. Een concreet voorbeeld hiervan is het actualiseren van de afspraken van het jongerenwerk, waarbij afstemming en samenwerking met het Jeugd en Gezinsteam verder is uitgewerkt. Hieraan is in 2018 verder uitvoering gegeven.

Sociaal wijkteam

Ook in 2018 is het Sociaal wijkteam Eemnes op basis van allerlei signalen actief geweest. Het team bestaat uit één sociaal werker van Versa Welzijn, een praktijkondersteuner en twee wijkverpleegkundigen. Wekelijks komen de leden van het team bijeen en houden spreekuur in De Hilt. De teamleden pakken zelf signalen op en/of verwijzen door. Er is een trend naar steeds zwaardere problematiek, vooral veroorzaakt door het langer thuis wonen en het ambulant behandelen van met name van personen met een GGZ achtergrond. Het Sociaal Wijkteam speelt ook een actieve rol in buurtbemiddeling.

Mantelzorgcompliment

De uniforme regeling mantelzorgcompliment was in 2018 gedurende het hele jaar beschikbaar. Er is daarbij ook op een aantal momenten in het jaar extra aandacht aan besteed in de media, met een nadruk in de periode vooraf en na de dag van de mantelzorg.

De dag van de mantelzorg was ook in 2018 een succes met een geslaagde en passende activiteit in restaurant Eemland.

Clïëntondersteuning

In 2018 hebben MEE UGV en het Adviespunt Zorgbelang professionele cliëntondersteuning geleverd in de HBEL. Middels monitoring op kwartaal basis is er een vinger aan de pols gehouden. De samenwerking met deze twee organisaties wordt in 2019 ook voortgezet. In 2018 heeft Per Saldo cliëntondersteuning geboden voor de HBEL-gemeenten. Per Saldo kreeg weinig aanvragen voor cliëntondersteuning, dit woog voor hen niet op tegen de administratieve inzet die nodig is om subsidie aan te vragen en te verantwoorden. Zij hebben voor 2019 daarom geen subsidieaanvraag ingediend.

In Eemnes is in 2018 153,25 uur aan cliëntondersteuning door MEE en Zorgbelang ingezet.

Maatwerkvoorzieningen algemeen

In 2018 is het resultaat van drie jaar doorontwikkeling van de dienstverlening Maatschappelijke Zaken HBEL vastgelegd in de uitgave 'Doen wat nodig is'. Daarin wordt de spiegelteammethode toegelicht door o.a. bestuurders, consultants en beleidsmedewerkers. Daarnaast is in alle gemeenten de nieuwe verordening Sociaal Domein vastgesteld, waarin de regelgeving in het kader van de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet zijn opgenomen.

In 2018 is de nieuwe website Informatie & Advies gelanceerd ter vervanging van de website maatschappelijkzakenhbel.nl.

Tevens is een start gemaakt met een communicatieplan om ook inwoners die wat minder vaardig zijn in het omgaan met digitale informatie goed te informeren over onze dienstverlening.

Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen en resultaten in 2018 beschreven.

Wmo

Wmo vervoer

In 2018 is opnieuw één van de onderaannemers van de Wmo-taxi failliet gegaan. De overgebleven onderaannemer is het vervoer blijven uitvoeren, zodat gebruikers weinig overlast hebben ervaren. Dit is een financieel gezond bedrijf. De oorzaak van het faillissement ligt buiten de contractering door de regiogemeenten met marktconforme tarieven. Landelijk verkeert de taxibranche om meerdere redenen echter in zwaar weer.

Het in 2017 gestarte regionale project om te komen tot een gebundeld vervoersnetwerk is in 2018 voortgezet, waarbij de regio zelf de projectleiding heeft overgenomen. Doel blijft het komen tot een robuuster doelgroepenvervoer en het beter afstemmen van het doelgroepenvervoer op het reguliere Openbaar Vervoer.

Levertijden hulpmiddelen

In 2018 werden de levertijden van hulpmiddelen regelmatig overschreden. Hiervoor zijn drie leveranciers gecontracteerd: Welzorg, Hulpmiddelencentrum (voorheen Beenhakker) en Harting Bank/Medipoint. Van voorjaar 2017 t/m medio 2018 is Welzorg “on hold” gezet (geen nieuwe leveringen van hulpmiddelen, alleen reparaties). Dit vanwege onvoldoende nakomen van de contractuele afspraken voor doorlooptijden leveringen en reparaties. Hierdoor nam de druk op de overige leveranciers toe. Contractbeheer van de regio spreekt leveranciers regelmatig aan op levertijden, wanneer overschrijding een interne oorzaak heeft en handhaaft hier ook op. Het heeft blijvend onze aandacht.

Bescherming en opvang

2018 is het eerste volledige jaar van de implementatie van het regionale beleidsplan bescherming en opvang. In het laatste kwartaal van 2018 zijn de gemeenten geïnformeerd over de voortgang van de diverse projecten die vanuit dit plan uitgevoerd worden. Een aantal belangrijke projecten zijn:

- Inzet bemoeizorg en verslavingszorg
- Pilot 24/7 begeleiding in de wijk
- Wachtlijstbeheer bij beschermd wonen
- Uitbreiding van plekken in de maatschappelijke opvang
- Pilot passend vervoer voor mensen met verward gedrag
- Opzetten van een aparte crisisopvang voor jongeren

In lijn met het landelijk programma “Aanpak verwarde personen” werken ook de regiogemeenten aan een domeinoverstijgende, goed werkende aanpak voor mensen met verward gedrag. Deze aanpak maakt integraal onderdeel uit van het beleidsplan.

In dit eerste jaar van implementatie, lag de nadruk op het opstarten van de projecten. Het is nu nog te vroeg om inzicht te hebben in de resultaten en effecten van het ingezette beleid. De komende jaren zal hier meer zicht op komen.

Interventieteam

Het interventieteam heeft ook dit jaar op casusniveau inwoners ondersteund, waarbij onder meer verwardheid, zorgmijding en complexe problematiek aan de orde was. Er was een toename van het aantal casussen, mede door een betere samenwerking met externen zoals politie, zorgorganisaties en corporaties. Om deze toename op te vangen, is de capaciteit van het vangnetteam uitgebreid. Daarnaast zijn acties

ondernomen om problemen bij mensen te voorkomen of eerder te signaleren en om problemen (zoals bijvoorbeeld huisvesting) sneller op te kunnen pakken.

Zicht op Meedoen

Zicht op Meedoen is vanaf 2017 voor inwoners die een uitkering van de gemeente ontvangen met een middellange afstand tot de arbeidsmarkt. Door middel van de inzet van een projectplek wordt gewerkt aan de re-integratie naar werk. Een projectplek is gericht op groei en ontwikkeling om uiteindelijk aan het werk te kunnen gaan op korte- of middellange termijn (3 tot 12 maanden). Na het doorlopen van een projectplek heeft een inwoner weinig tot geen begeleiding meer nodig op een werkplek en is deze klaar om door te stromen naar Zicht op Werk.

Zicht op Meedoen is ontstaan uit de ervaringen en veranderende behoeften vanuit Tijd voor Meedoen. Waar een participatieplek bij Tijd voor Meedoen zich meer kenmerkt in vrijblijvendheid en gericht op sociale activering, is een Zicht op Meedoen projectplek gegoten in een leerwerk-structuur. Daarmee is Zicht op Meedoen een goede vervolgstap in het re-integratieproces naar werk.

In 2018 hebben in Eemnes 5 inwoners deelgenomen aan Zicht op Meedoen. Van deze 5 trajecten zijn 2 trajecten nog lopende, de andere 3 zijn afgerond.

Dagbesteding

In de Kadernota is het doel geformuleerd om in Eemnes dagbesteding als collectieve, laagdrempelige vorm van dagbesteding te realiseren. Om te achterhalen of er voldoende belangstelling was voor dagbesteding in Eemnes, is in het voorjaar van 2018 een behoeftepeiling onder betrokken organisaties gehouden (waaronder het Sociaal wijkteam, Goede Buren, Kwintes, en GGZ-centraal). Hieruit kwam naar voren dat de organisaties redelijke aantallen potentiële deelnemers in gedachten hadden voor de dagbesteding. Op basis hiervan concludeerden we dat het legitiem was om de dagbesteding vorm te gaan geven.

Over de wijze waarop we de dagbesteding wilden gaan realiseren zijn de genoemde betrokken organisaties twee keer bijeen geweest. Als tijdelijke plek voor de dagbesteding is gekozen voor de Hilt (na opening van het Huis van Eemnes verhuist de dagbesteding daar naartoe). Vervolgens Versa gevraagd om de begeleiding voor de dagbesteding door een sociaal werker op zich te nemen. In november is deze medewerkster gestart en in gesprek gegaan met potentiële kandidaten. Vanaf januari 2019 start een groep deelnemers op de dagbesteding onder de naam Dagje de Hilt. Dagbesteding richt zich op een groep deelnemers die behoefte hebben aan een samenzijn op een vast moment in de week, in een vaste groep en op een vaste plek. Hierdoor ontzorgen we de mantelzorgers.

Vrijwilligerscentrale Eemnes

In 2018 is de notitie Vrijwillige inzet Sociaal Domein gemeente Eemnes aan het college voorgelegd. Deze notitie is hierna ter informatie naar de raad doorgestuurd. In deze notitie wordt geconcludeerd dat er, mede door de ambities uit de Kadernota Eemnes 2018-2021, behoefte is aan een Vrijwilligerscoördinatiepunt in Eemnes (we noemen het vanaf nu de Vrijwilligerscentrale Eemnes). Versa is gevraagd de coördinator hiervoor te leveren. Deze coördinator zal in januari 2019 starten.

De vrijwilligerscentrales in Nederland maken momenteel een ontwikkeling door. Het is de bedoeling dat de centrales een bredere taak krijgen dan alleen het matchen van bewoners aan vacatures. Voor de vrijwilligerscentrale Eemnes, betekent dit dat we willen gaan inzetten op het adviseren en faciliteren van (vrijwilligers)organisaties in het aantrekkelijk(er) worden voor vrijwilligers. Deze ontwikkeling naar een vrijwilligerscentrale nieuwe stijl willen we samen met Versa gaan realiseren.

LeerWerkHuis in Huis van Eemnes

In aansluiting op de in de Kadernota Eemnes, 2018-2021 beschreven ambitie om een LeerWerkHuis in het Huis van Eemnes te realiseren, zijn in 2018 voorbereidingen getroffen om alvast met het LeerWerkHuis te kunnen starten. Dit betekent dat de Stichting Huis van Eemnes werkplekken in de lokale bibliotheek en de Hilt (sport- en ontmoetingscentrum) wil gaan realiseren. In november 2018 is de eerste deelnemer in de Hilt gestart. De bibliotheek heeft al meer de cultuur om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

een werkplek te bieden. Het bieden van begeleiding aan de deelnemers vraagt van de medewerkers bepaalde vaardigheden. De kwartiermaker heeft in 2018 de medewerkers van de Hilt gecoacht op het vervullen van deze voor hen nieuwe taak. Begin 2019 wordt voor een periode van twee jaar een tijdelijke coördinator aangesteld om het project LeerWerkHuis verder van de grond te tillen. Het komt erop neer dat deze coördinator er zorg voor draagt dat het LeerWerkHuis wordt ingebeld in de organisatie van het Huis van Eemnes.

Gezondheidsbeleid

In 2018 is in samenwerking met de GGDrU een profielschets sociaal domein opgesteld. Deze is besproken met vertegenwoordigers van diverse maatschappelijke organisaties in Eemnes (sleutelfigurenbijeenkomst). De resultaten van de profielschets worden meegenomen in de nota Sociaal Domein 2019-2022. Hierin is tevens aandacht voor het plaatselijk gezondheidsbeleid. De profielschets is tevens de basis voor de opdrachtverlening aan de uitvoeringsorganisaties.

Regeling eigen initiatieven (preventief voorveld)

De regeling eigen initiatieven/inwonersinitiatieven is bedoeld voor het stimuleren en ondersteunen van initiatieven van inwoners op het gebied van zorg, welzijn en participatie. Het gaat hierbij om initiatieven die een bijdrage kunnen leveren aan de versterking van onderlinge betrokkenheid c.q. de sociale samenhang binnen een wijk en tussen de bewoners. In 2018 is de regeling gecontinueerd. Er is 1 maal een beroep op gedaan, dat is gehonoreerd.

Monitoren (nieuwe) taken

Het monitoren van (nieuwe) taken zowel financieel maar ook inhoudelijk is belangrijk. Door raadsinformatiebrieven en (bestuurs)rapportages wordt deze informatie gedeeld. Daar waar mogelijk wordt ook aangegeven wat de klanttevredenheid is.

Bestuursrapportage Maatschappelijke Zaken HBEL 2018

in de bestuursrapportage Maatschappelijke Zaken HBEL 2018 nader wordt ingegaan op aantallen en resultaten rondom het mantelzorgcompliment, casussen interventieteam, trajecten rondom zicht op meedoen voor Eemnes.

Wat ging goed / wat ging minder goed?
--

Wat ging goed?

De initiatieven Dagbesteding, Sociale activering, Vrijwilligerscentrale Eemnes en LeerWerkHuis Eemnes hangen samen met de ambities uit de kadernota Eemnes 2018-2021. Het zijn allen initiatieven die van de grond af opgebouwd moeten worden. Het proces dat nodig is om te komen tot realisatie van deze initiatieven bleek meer tijd in beslag te nemen dan gedacht. Het zorgvuldig doorlopen van de verschillende processen vergroot echter de kans op succes. Vandaar dat hiervoor de tijd is genomen. Het jaar 2018 kan hierdoor beschouwd worden als een jaar waarin allerlei voorbereidingen werden getroffen. En we hebben er in dit jaar zorg voor gedragen dat het college van B&W en de gemeenteraad telkens zijn meegenomen in de ontwikkelingen rond deze initiatieven. Het jaar 2019 wordt het jaar van de daadwerkelijke realisatie van deze initiatieven.

Wat ging minder goed?

- Het proces dat nodig is om te komen tot realisatie van de initiatieven Dagbesteding, Sociale activering, Vrijwilligerscentrale Eemnes en LeerWerkHuis Eemnes bleek meer tijd in beslag te nemen dan gedacht.
- De regeling inwonersinitiatieven is in 2018 niet goed benut.
- Levertijden hulpmiddelen

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

09. Sociale Samenhang	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Baten	-140.966	-180.200	-180.200	-127.541	52.659
Lasten	1.849.513	1.939.597	1.781.365	2.086.496	305.131
Saldo programma	1.708.547	1.759.397	1.601.165	1.958.956	357.791

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Sociale Samenhang laat een nadelig saldo zien van € 358.000.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht. Voor een inhoudelijke verantwoording van de maatwerkvoorzieningen verwijzen we naar de rapportage van de HBEL over 2018 die eind mei aan de gemeenten is verstrekt.

Voorzieningen in en om het huis € 15.900 V

Dit voordeel is met name behaald op vervoersvoorzieningen.

Begeleiding en Huishoudelijke hulp € 131.900 N

De overschrijding is voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding op begeleiding en dagbesteding (€ 89.500) en financiële tegemoetkomingen (€ 36.000). In dit laatste zitten ook de tegemoetkomingen voor de chronisch zieken.

PGB's € 23.400 N

Op basis van de realisatie 2016, waar de kosten pgb's nog geen € 10.000 waren, is het budget voor 2018 verder naar beneden bijgesteld. In werkelijkheid zijn de kosten ongeveer gelijk gebleven aan die van 2017.

Eigen bijdragen € 35.800 N

De eigen bijdragen zijn lager dan begroot.

Cliëntondersteuning € 12.200 N

Er zijn meer aanvragen geweest voor cliëntondersteuning dan geraamd. Daarnaast is er een nagekomen afrekening over 2017 geweest van € 6.500.

Preventief voorveld € 24.400 V

Een paar subsidieaankondigingen hebben geen aanvraag gedaan, en er zijn minder initiatieven geweest dan begroot, zowel wat betreft initiatieven van organisaties als van bewoners.

Programmaverschuivingen € 157.100 N

In de kadernota is een groot aantal voorstellen voor nieuwe inzet in het sociaal domein gedaan. Deze zijn voor een groot deel begroot op het programma Jeugd. Gaandeweg het jaar zijn deze voorstellen concreet ingevuld en zijn, omdat de programma's niet alleen jeugd betreffend, verantwoord onder kostenplaatsen WMO. De budgetten die hiertegenover staan, komen als positief resultaat terug bij jeugd. Voor een klein deel wordt dit gecompenseerd met de kosten voor het Veiligheidshuis, die nu verantwoord worden onder programma 2, maar die nog begroot staan op programma 9.

Uitvoeringskosten HBEL € 79.800 N

De kosten van de uitvoering sociaal domein door de HBEL worden over de vier gemeenten verdeeld op basis van aantal prestaties van twee jaar geleden (Wmo en jeugd) en op basis van het aantal cliënten per 1-1 van het voorgaande jaar (participatie). Deze aantallen waren voor Eemnes relatief hoger dan het jaar daarvoor. Dit vertaalt zich in 2018 in een verhoging van het aandeel uitvoeringskosten.

Inzet BEL-combinatie € 17.900 V

Bij de 1^e DVO is het effect van het omzetten van inhuur naar vaste capaciteit verwerkt. Dit betreft het resterend –niet gebruikte- saldo voor inhuur.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Gemeenschap, Cultuur en Sport	Jaarlijkse onttrekking tbv alg vrz WMO	S	10.000		10.000	
Sociaal Domein	Stelpost Sociaal Domein PRG 9	S	156.149		156.149	
Eindtotaal			166.149		166.149	

PROGRAMMA 10 – SPORT, CULTUUR EN VRIJE TIJD

Visie

Onze inwoners in staat stellen om optimaal gebruik te maken van faciliteiten om gezond te bewegen, te ontmoeten, te recreëren en te ontspannen.

Wat hebben we bereikt?

Bibliotheek

De uitgebreide dienstverlening is gericht op individuele leners, scholen, groepen en instellingen in het werkgebied. Er is bijzondere aandacht voor preventie o.a. door het project Boekstart. Ouders worden benaderd voor een (gratis) lidmaatschap voor hun pas geboren kinderen met het Boekstartpakket. Daarnaast biedt de bibliotheek veel aandacht aan leren lezen en schrijven o.a. door het Digi-taalhuis en de Voorleesexpress.

Beweegcoaches

Per 2018 zijn de Beweegcoaches actief in de drie BEL-gemeenten. Door de beweegcoaches zijn diverse activiteiten georganiseerd:

- Sjors Sportief, waarbij ca 200 kinderen op laagdrempelige wijze in contact zijn gekomen met het Sportaanbod in de BEL;
- diverse vakantie-activiteiten;
- schoolsporten (meer bewegen op en rondom school);
- beweegloket voor ouderen in de Hilt is gerealiseerd;
- verenigingsondersteuning en –avond.

Per 2019 is er een uitbreiding in het aantal uur georganiseerd. Dit is voortgekomen uit nieuwe bestuurlijke afspraken vanuit het ministerie van VWS.

Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)

Vanuit het Project JOGG is een Plan van Aanpak opgesteld, zijn alle scholen betrokken en is geïnventariseerd waar de behoefte ligt. Er is een onderzoek samen met de GGD uitgevoerd naar het sport/beweeggedrag van basisschoolleerlingen. Meerdere scholen nemen deel aan het project de Gezonde School, waarbij de JOGG regisseur en de GGD ondersteunend zijn. Ook JOGG wordt gecontinueerd en geïntensiveerd.

Huis van Eemnes

“Het Definitief Ontwerp voor het Huis van Eemnes is opgesteld en goedgekeurd. Er is een enquête gehouden over het al dan niet doorzetten van het project. De meerderheid van de bevolking was voor continueren, waarna de gemeenteraad een definitief besluit voor de realisatie heeft genomen. De aannemer is in juni gestart met de realisatie van het gebouw. In december is het hoogste punt bereikt.”

Kunst en cultuur

Eemnes heeft in 2018 meegedaan aan het landelijk amateurkunstfestival Iktoon. Wegens succes wordt dit project in 2019 voortgezet.

Cultuureducatie: in het jaar 2018 heeft een aantal cultuureducatie projecten plaatsgevonden op de basisscholen. De Hobbitstee en Merlijn hebben hun eigen kunstprogramma en geen gebruik gemaakt van Kunst Centraal. In 2019 wordt de kunsteducatie bij de deelnemende scholen voort gezet.

Cultuureducatie voor 2 tot 4 jarigen: In overleg met de portefeuillehouder wordt in 2019 een pilot opgestart bij de twee kinderdagverblijven. De verwachting is dat ‘De BELhamels’ hier gebruik van gaan maken. Hierbij wordt geen gebruik gemaakt van Kunst Centraal.

Het realiseren van een Toeristisch overstappunt (TOP) bij het evenemententerrein aan de Wakkerendijk.

Er is onderzocht wat de mogelijkheden zijn om het evenemententerrein ook als een toeristische overstap plaats (TOP) in aanmerking te laten komen, en om de genoemde locatie daarvoor ook als parkeerterrein in te richten. Op basis van het onderzoek is besloten dat er geen TOP komt bij het evenemententerrein.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

- Inzet van de beweegcoaches wordt heel enthousiast ontvangen door onderwijs en verenigingen.
- Iktoon is een succes.

Wat ging minder goed?

- Het organiseren door verenigingen van clinics om meer (jeugd)leden te trekken; dit is alleen door basketbalvereniging Eem'78 gedaan.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

10. Sport, cultuur en vrije tijd	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-606.515	-511.829	-511.829	-499.517	12.312
Lasten	1.711.872	1.343.608	1.400.648	1.714.035	313.387
Saldo programma	1.105.357	831.779	888.819	1.214.518	325.699

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Sport, Cultuur en Vrije Tijd laat een nadelig saldo zien van € 326.000.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

BEL zwembad € 38.000 N

In 2018 is als voorschot de maximale geïndexeerde bijdrage aan het BEL zwembad betaald van € 138.000. Stichting Binnensportaccommodaties Laren (SBL), die mede het zwembad exploiteert, heeft nog geen afrekening 2018 aangeleverd.

Op basis van het kwartaaloverleg blijkt een oplopend tekort waardoor geen voordelige afrekening verwacht mag worden. Overigens draagt de gemeente Laren, conform afspraak, het aanvullende tekort.

Subsidies sportverenigingen € 20.000 N

De overschrijding is veroorzaakt door de subsidieverhoging 2018 en de subsidie voor de jeugdleden. Het budget hiervoor is opgenomen op programma 11 Opgroeien in Eemnes, bij de kostenplaats Sport, bewegen en meedoen.

Rente financiering Huis van Eemnes € 40.000 N

Uw raad heeft in november 2018 besloten om van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente), met uitzondering van de investering Huis van Eemnes.

De rente van de werkelijk aangetrokken projectlening wordt toegerekend aan de investering. In 2018 is alvast de financiering aangetrokken voor de hele aanneemsom. Daarom heeft er in 2018 een overschrijding plaatsgevonden op de rente. Daar staat tegenover dat de komende 10 jaar geen renterisico wordt gelopen.

De Hilt € 73.000 N

De exploitatie van de Hilt laat in 2018 een voordeel zien van € 12.000.

Door de inzet van de kwartiermaker voor het Huis van Eemnes is er een nadeel ontstaan van € 52.000.

In het addendum bij de raamovereenkomst tussen de gemeente Eemnes en Stichting Huis van Eemnes (d.d. 4 april 2017) is opgenomen dat bij (langdurige) ziekte door de gemeente geen loonkosten meer worden doorbelast na 14 kalenderdagen. In 2018 was een gedetacheerde medewerker van de gemeente Eemnes langdurig ziek. Door uitvoering te geven aan de afspraak blijft er in 2018 een bedrag van € 33.000 aan salarislasteren voor rekening van de gemeente Eemnes, dat op deze kostenplaats tot uitdrukking is gekomen.

Energie sportvelden € 7.000 N

Op basis van de huurovereenkomst zijn de kosten van het elektriciteitsverbruik voor de veldverlichting voor rekening van de gemeente Eemnes.

Bezuiniging Huis van Eemnes € 150.000 N

Daar het Huis van Eemnes nog niet is gerealiseerd, is de hiermee samenhangende bezuiniging ook niet gerealiseerd.

Kernrandvisie Goyergracht € 15.000 V

Het budget is bedoeld voor verbetering van de kwaliteit Goyergracht-Noord. De werkzaamheden zijn in 2018 niet uitgevoerd. Uw raad heeft inmiddels besloten om dit budget over te hevelen naar 2019.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Landschapsonwikkelingsplan (LOP)	Bijdrage O-Gen	S	7.500		5.000	
	Blauwe As	S	5.300		6.569	
	Kernrandvisie Goyergracht-A27	I	15.000		-	
Reserve dekking kapitaallasten	Huis van Eemnes	S	122.784		130.126	
	Staat D primitieve begroting (de Hilt)	S	99.512		91.505	
Reserve Overdracht de Hilt	Jaarlijkse mutaties t/m 2019	S	-	-	26.210	
Eindtotaal			250.096	-	259.410	

PROGRAMMA 11 – OPGROEIEN IN EEMNES

Visie

Het bevorderen van deelname van jeugdigen aan de samenleving en hen in staat stellen zich voor te bereiden op een volwaardige deelname aan de samenleving als volwassene.

Wat hebben we bereikt?

Jeugd- en Gezinsteam

In 2018 zijn enkele zaken die zowel in 2016 en 2017 zijn uitgevoerd herhaald. Dit zijn het klanttevredenheidsonderzoek Jeugd Eemnes, netwerk- en kennisbijeenkomsten met het preventieve voorveld (Jeugdondersteuningscafé), Meet&Greets met (lokale)aanbieders, de jaarlijkse ronde langs de scholen (PO en VO) en kinder-/peuteropvang en de organisatie van drie informatie/ouderavonden.

Op basis van het jaarplan 2018 heeft er een doorontwikkeling van de werkprocessen van het Jeugd- en Gezinsteam plaatsgevonden; waaronder de werkwijze van het bespreken van casussen, documentatie, archivering en het gebruik van het plan van aanpak. Daarnaast is in 2018 de nieuwe privacy wetgeving (AVG) geborgd in de werkprocessen van het Jeugd- en Gezinsteam. Aan het Jeugd- en Gezinsteam is, na het doorlopen van een pilot, een GZ psycholoog structureel toegevoegd.

De samenwerking met partners en professionals blijft toenemen en men weet elkaar steeds beter en makkelijker te vinden, dit geldt ook voor de samenwerking met de uitvoeringdienst HBEL. Binnen de Eemnesser samenleving wordt het Jeugd- en Gezinsteam steeds meer vanzelfsprekend en toont het klanttevredenheidsonderzoek aan dat steeds meer jeugdigen/ouders zelf de weg weten naar het Jeugd- en Gezinsteam.

Beleidsplan Jeugd

In oktober 2018 heeft de gemeenteraad het beleidsplan Jeugd Gemeente Eemnes 2019 -2022 vastgesteld.

Jeugdhulp

Door de gemeente Amersfoort is eind 2018 het beloofde datawarehouse (DWH) met actuele (P*Q) informatie operationeel gemaakt.

In 2017 is een forse stijging te zien van inzet van zorg. Deze stijging zet zich in 2018 voort. De stijging doet zich op nagenoeg alle percelen voor. Geconcludeerd kan worden dat wij zowel lokaal en als in de regio in 2018 nog niet in staat zijn gebleken de toegang te normaliseren. Overigens is dit beeld vergelijkbaar met veel andere gemeenten in Nederland. Op basis van de financiële cijfers wordt een lokale en regionale analyse uitgevoerd.

Onderwijshuisvesting

Op 29 oktober 2018 opende de 7-Sprong haar deuren in het vernieuwde schoolgebouw. Kinderopvang Partou, BSO Partou, de GGD en Belhamels zijn gehuisvest in de Clusterschool en enkele Zuidwend lokalen zijn vergroot. Daarnaast beschikken de Zuidwend en de Mariaschool over extra onderwijslokalen. Merlijn is verhuist naar Aartseveen 72 waar ook een afdeling is gehuisvest van de Belhamels. Het schoolbestuur moet nog een plan presenteren over welke wijze waarop het bestuur de verlenging van de levensduur van het pand gaat realiseren. Na goedkeuring van dit plan kunnen de middelen worden overgemaakt naar het schoolbestuur.

Het schoolgebouw gelegen aan de Aartseveen 96 is niet meer nodig voor de huisvesting van het onderwijs. Voor de monitoring van de leerlingenaantallen is de gemeentelijke leerlingenprognose geactualiseerd. De investeringen Clusterschool en Schoolpad 1 vielen duurder uit dan gedacht. Hierdoor waren tussentijdse

budgetbijstellingen nodig en ook bij de begrotingsrechtmatigheid 2018 zijn nog aanvullingen nodig geweest.

Eerste opvangonderwijs

Het convenant eerste opvangonderwijs heeft als effect dat leerlingen (migranten/statushouders) niet meer thuis zitten vanwege wachtlijsten. In 2018 is voor het gebruik van deze voorziening geen aanvraag ontvangen.

Handhaving kinderopvang

In 2018 zijn alle kinderopvangorganisaties in de BEL-gemeenten door de GGD geïnspecteerd. In 2018 is in de gemeente Eemnes twee keer een aanwijzing opgelegd omdat zaken niet op orde waren. Uit het hierop volgende nadere onderzoeken is gebleken dat alle zaken alsnog in orde zijn gebracht.

Als gevolg van de nieuwe kwaliteitseisen kinderopvang dient het handhavingsbeleid te worden geactualiseerd. Er wordt gewerkt met een regionaal handhavingsbeleid. De verwachting is dat dit in het eerste half jaar van 2019 vorm krijgt.

Elke Peuter een Kans

De subsidieverordening 'Elke Peuter een Kans' 2017-2019 is een regeling voor kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden. Tevens kunnen ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag een beroep doen op deze regeling. Zowel in 2017 als 2018 hebben minder ouders gebruik gemaakt van de regeling dan was voorzien. De inschatting was gemaakt op basis van een onder de ouders uitgezette enquête. Dit is ook de reden waarom de begrotingscijfers in 2019 zijn aangepast. In 2018 hebben in de gemeente Eemnes 19 ouders gebruik gemaakt van de regeling voor kinderopvangtoeslag.

Jouw ingebrachte mentor (JIM)

In juni 2018 is gestart met de introductie van de JIM-aanpak in Eemnes. De JIM-aanpak is een manier van werken om jongeren samen met iemand uit hun eigen netwerk te helpen groeien, ontwikkelen en stimuleren.

JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor. Dat kan bijvoorbeeld een familielid, vriend of andere bekende van de jongere zijn. Deze JIM treedt op als steunfiguur en ambassadeur van de jongere. Wat de JIM-aanpak typeert is dat er sprake is van een volwaardige samenwerking tussen de JIM en de professionals. Dit vraagt een andere opstelling van professionals. Eind 2018 is in De Hilt het JIM theater te zien én te ervaren geweest. Deze voorstelling liet zien hoe samenwerken met mentoren er uitziet.

De training in de JIM aanpak is in 2018 gevolgd door de consultants van het Jeugd- en Gezinsteam, de jongerenwerkers en een intern begeleider van een basisschool in Eemnes. Op dit moment zijn er in 3 gezinnen 'officiële' JIM's aanwezig en wordt er flink gebouwd aan een waardevolle JIM-samenwerking tussen het Jeugd- en Gezinsteam en de jongerenwerkers. In 2019 wordt in samenwerking met de professionals in Eemnes en met Stichting JIM verder uitgewerkt om de JIM-aanpak verder vorm te geven in de Eemnesser samenleving.

Stimuleren sporten (relatie met Sociaal Domein)

Conform de Kadernota zijn de bedragen voor subsidie aan sportvereniging verhoogd.

De subsidieregels waarop de bedragen zijn gebaseerd wijzigen in 2019. Budget dat gereserveerd is voor het opleiden van kader is niet aangeboord, daar de verenigingen nog niet in staat waren hieraan deel te nemen. In 2019 wordt dit verder opgepakt.

Met de inzet van de Beweegcoach en de uitvoering van JOGG zorgen we voor verbeteren van het sportieve en gezonde klimaat in Eemnes. Dit voeren we uit onder de noemer Sportief en Gezond Eemnes.

De JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht)

Middels de JOGG interventie zijn we op alle basisscholen en kinderdagverblijven in gesprek over het gezonde en sportieve opgroei klimaat. Een aantal scholen neemt deel aan het behalen van het vignet de

gezonde school. De JOGG regisseur ondersteunt hierbij. Ook zijn er diverse acties om de jeugd in beweging te brengen. Denk aan Sjors Sportief en schoolpleincoaches.

Met de inzet van de JOGG regisseur verbeteren we het sportieve klimaat en zorgen we voor een betere aansluiting op de ketenaanpak als het gaat over overgewicht.

Armoedebestrijding kinderen (relatie met Sociaal Domein)

Medio 2018 is de budgetcoach gestart. Zij heeft als taak om zich onder andere te richten op armoedebestrijding onder gezinnen met kinderen door het onder de aandacht brengen van bijvoorbeeld het kindpakket en de minimaregelingen. Daarnaast biedt de budgetcoach ondersteuning als er sprake is van (dreigende) schulden.

Wat ging goed / wat ging minder goed?

Wat ging goed?

Alle scholen en kinderdagverblijven zijn erg enthousiast over de mogelijkheden van sport en bewegen. Er is veel energie vanuit het onderwijs om hier werk van te maken.

Het Jeugd- en Gezinsteam heeft (nog steeds) hele goede PR in het dorp, veel ouders komen via verhalen van andere ouders bij het Jeugd- en Gezinsteam terecht.

Wat ging minder goed?

Verenigingen waren nog niet gereed om actief deel te nemen aan opleiding voor jongeren. Met het jongerenwerk en de verenigingen worden in 2019 afspraken gemaakt hoe dit ingezet wordt.

De zorgkosten jeugdhulp blijven stijgen, er is nog geen sprake van een stagnatie.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

11. Opgroeien in Eemnes	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Baten	-113.405	-65.912	-163.208	-182.196	-18.988
Lasten	2.866.024	3.418.140	3.688.879	3.505.593	-183.286
Saldo programma	2.752.619	3.352.228	3.525.671	3.323.397	-202.274

Toelichting diverse afwijkingen

Het programma Opgroeien in Eemnes laat een voordelig saldo zien van € 202.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Clusterschool € 22.000 V

Onderhoudskosten (€ 37.000 V)

De clusterschool is verbouwd in 2018. Er zijn in 2018 geen uitgaven voor onderhoud geweest voor rekening van de gemeente. De twee scholen zijn hoofdgebruiker en daarmee primair verantwoordelijk voor uitvoering van het onderhoud. De gemeente zal als verhuurder van een deel van het gebouw moeten bijdragen. Afspraken daarover moeten nog gemaakt worden.

Rentelasten verbouwing clusterschool (€ 15.000 N)

Door de verbouwing van de clusterschool, was de boekwaarde van de investering per 1 januari 2018 hoger dan waar in de raming rekening mee was gehouden en daarmee de rentelast. Afschrijving van deze investering vindt plaats met ingang van 2019.

Taalklas € 11.000 V

In 2018 hebben beduidend minder leerlingen onderwijs gevolgd in de Taalklas Huizen.

Kinderdagverblijven € 7.000 V

Er zijn in 2018 meer VVE kinderen geweest dan geraamd (€ 12.000 N). Daarnaast heeft in 2018 de afrekening van de subsidie 2017 plaatsgevonden van de kinderdagverblijven (€ 19.000 V).

Incidentele innovatieve projecten € 14.700 V

Er zijn middelen geraamd voor innovatieve trajecten of projecten waarvoor in de reguliere inkoop van jeugdzorg niet is voorzien. Dit budget van € 25.000 is ten dele gebruikt.

Jeugd en Gezinsteam € 30.800 V

De exploitatiekosten voor het Jeugd en Gezinsteam zijn lager dan begroot, met name omdat zij niet extern zijn gepositioneerd (€ 21.500 voordeel). Ook de kosten van de procesondersteuner voor het JGT zijn lager dan begroot (9.300).

Jeugdgezondheidszorg € 38.000 V

De kosten van de GGD zijn lager dan begroot. Dit komt met name door lagere huisvestingskosten (€ 22.000 voordeel, als gevolg van tijdelijke huisvesting elders). Daarnaast zijn de voornaamste oorzaken lagere personeelskosten door openstaande vacatures en lagere inzet ontwikkelcapaciteit.

Leerlingenvervoer € 39.700 N

De kosten vallen hoger uit dan de raming. Bij de aanbesteding in 2018 is per 1 augustus 2018 aan een nieuwe vervoerder de opdracht voor het leerlingenvervoer toegekend. De nieuwe opdracht bracht hogere prijzen met zich mee. Dit jaar wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid. De eventuele overige oorzaken (meer kinderen, meer ritten) worden nog geanalyseerd door HBEL en gepresenteerd in de rapportage van de HBEL die begin juni ter informatie wordt verstrekt aan de Raad.

Jeugdzorg, maatwerkvoorzieningen € 336.100 N

In regionaal verband zijn de kosten voor de jeugdvoorzieningen erg sterk toegenomen. Eemnes vormt hierop geen uitzondering. De stijging zit met name in de ambulante dienstverlening: Jeugd GGZ en begeleiding. De totale stijging op ambulante dienstverlening is € 285.000. Daarnaast is er ook een verhoging op de meer intensieve zorg, waarvoor de kosten in de regio gedeeld worden. In totaal is de overschrijding hierop € 63.500. Bij dit laatste moet gezegd worden dat in voorgaande jaren Eemnes minder afnam van deze intensieve zorg, dan dat na verevening gerekend werd. In 2018 profiteert Eemnes van de verevening door met name 2 jeugdigen die ingestroomd zijn in intensieve behandeling.

PGB's € 128.900 V

De eindafrekening van de persoonsgebonden budgetten (PGB's) over 2017 bleek aanzienlijk lager te zijn dan in de rekening opgenomen (€ 79.000 voordeel). Daarnaast heeft de dalende trend in aantallen pgb's zich in de realisatie wel voortgezet, terwijl in hier de begroting van 2018 nog geen rekening mee was gehouden. Daarom ook in 2018 de uitgaven aanzienlijk lager dan begroot (€ 49.000 voordeel). Het aantal pgb's neemt weliswaar af, maar het aantal BDVO (beperkte dienstverleningsovereenkomsten) neemt wel toe en zorgt voor een toename bij maatwerkvoorzieningen.

Programmaverschuivingen € 173.900 V

In de kadernota is een groot aantal voorstellen voor nieuwe inzet in het sociaal domein gedaan. Deze zijn voor een groot deel begroot op het programma Jeugd. Gaandeweg het jaar zijn deze voorstellen concreet ingevuld en zijn, omdat de programma's niet alleen jeugd betreffend, verantwoord onder kostenplaatsen WMO. De budgetten die hiertegenover staan, komen als negatief resultaat terug bij Sociale Samenhang.

Incidentele inzet preventief programma kadernota 18 € 133.800 V

In 2018 is een omvangrijk preventief programma sociaal domein gestart. De concretisering van de plannen is in een aantal gevallen minder snel gegaan dan gepland. Als gevolg hiervan is een deel van het budget nog niet gebruikt.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Gemeenschap, Cultuur en Sport	Programma JOGG/inzet buurtsportcoach	I	10.000		4.667	
Reserve dekking kapitaallasten	Investerings	S	275.161		275.161	
Sociaal Domein	Specialistische ondersteuning JGT	I	17.400		17.400	
	Stelpost Sociaal Domein PRG 11	S	544.977		544.977	
	Stelpost Sociaal Domein PRG 11 (inc)	I	155.000		155.000	
Eindtotaal			1.002.538		997.205	

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Visie

Een financieel gezonde gemeente die “in control” is.

Wat hebben we bereikt?

Algemene uitkering en uitkering Sociaal Domein

In 2018 is er per saldo een voordeel van € 25.700, ca 0,3% ten opzichte van de raming.

Dit voordeel bestaat uit:

- een nadeel van € 10.700 over 2016 (€ 10.915 nadeel) en 2017 (€ 184 voordeel)
- een voordeel van € 36.400 op de algemene uitkering 2018.

Het voordeel over 2018 van € 36.400 is vervolgens opgebouwd uit:

- een nadeel van € 20.600 voornamelijk als gevolg van mutatie WOZ-waarden
- een voordeel van € 57.000 voor de uitkering Sociaal Domein

De verhoging voor het Sociaal Domein is te verdelen in:

- € 11.000 decentralisatie AWBZ naar WMO;
- € 32.000 decentralisatie jeugdzorg;
- € 14.000 decentralisatie Participatiewet.

Resultaat en controleverklaring

Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 121.911 nadelig.

De controleverklaring wordt voorafgaand aan de vaststelling door de gemeenteraad afzonderlijk aan de jaarstukken 2018 toegevoegd.

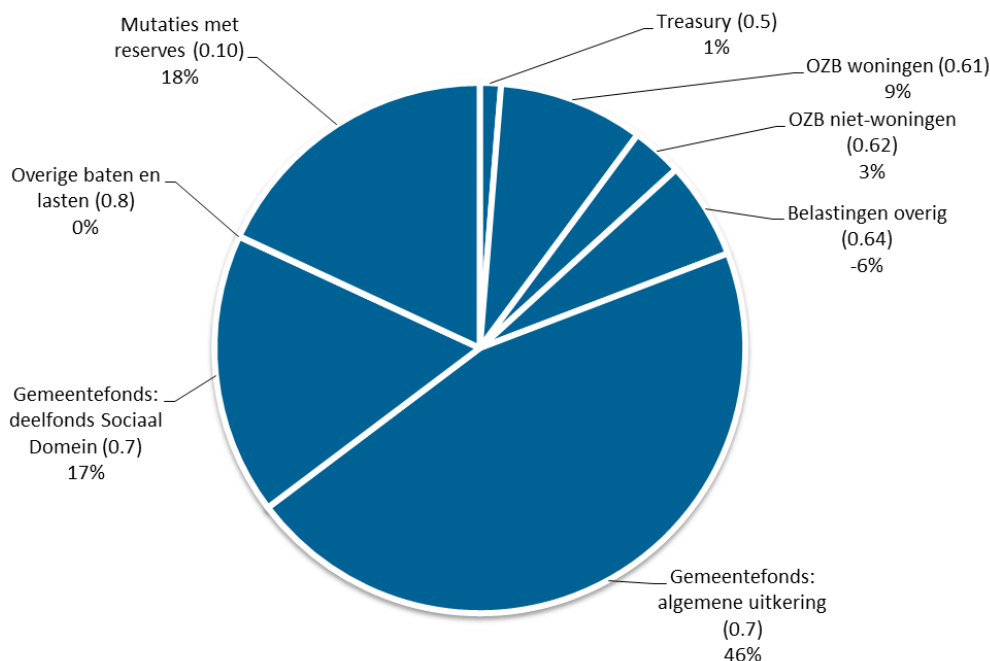
Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit een aantal verplichte componenten, zoals opgenomen in de BBV. Het betreft hier de inkomsten van de gemeente, waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In het overzicht hierna is per algemeen dekkingsmiddel het saldo van baten en lasten* weergegeven, zowel in cijfers als grafisch.

**LET OP: het hieronder gepresenteerde saldo betreft dus niet alleen de baten/opbrengsten! Een specificatie van alleen de baten is opgenomen in paragraaf G Lokale heffingen.*

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil Realisatie -/- Begr. na wijz.
Omschrijving inclusief taakveldnummer	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Treasury (0.5)	-474.453	-119.569	-119.569	-193.116	-73.547
OZB woningen (0.61)	-1.207.088	-1.316.467	-1.311.677	-1.334.534	-22.858
OZB niet-woningen (0.62)	-491.670	-479.246	-477.370	-470.298	7.072
Belastingen overig (0.64)	-1.033.267	-1.042.108	573.267	898.803	325.536
Gemeentefonds: algemene uitkering (0.7)	-6.574.462	-6.688.627	-6.904.949	-6.873.651	31.298
Gemeentefonds: deelfonds Sociaal Domein (0.7)	-2.537.324	-2.537.609	-2.537.609	-2.594.575	-56.966
Overige baten en lasten (0.8)	88.460	136.069	-3.343	3.409	6.752
Mutaties met reserves (0.10)	-1.806.689	-1.028.606	-3.068.875	-2.728.047	340.828
Economische promotie (3.4)	-90.513	-69.781	-69.771	-94.860	-25.090
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-14.127.005	-13.145.944	-13.919.896	-13.386.871	533.025

Grafisch overzicht algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen verbonden zijn.

12. Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-14.621.469	-14.543.084	-17.758.029	-16.680.933	1.077.096
Lasten	494.464	1.397.140	3.838.133	3.294.062	-544.071
Saldo	-14.127.005	-13.145.944	-13.919.896	-13.386.871	533.025

LET OP: de totaal gepresenteerde baten en lasten zijn tot en met 2018 inclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. (zie ook 3.1 Overzicht van baten en lasten). Vanaf de begroting 2019 is dit afgezonderd in een apart onderdeel Mutaties reserves.

Toelichting diverse afwijkingen

Algemene dekkingsmiddelen laat een nadelig saldo zien van € 533.000. Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Treasury € 74.000 V

Het saldo van de gerealiseerde rentelasten en rentebaten wordt via het taakveld treasury verdeeld over de activa.

Het renteresultaat op dit taakveld is daardoor in principe neutraal, tenzij er gekozen is voor rentetoerekening aan de reserves en voorzieningen. In dat geval blijft deze rentebaat als saldo op dit taakveld staan. Eemnes heeft voor deze werkwijze gekozen.

Het voordelig renteresultaat is dus veroorzaakt door het verschil tussen de raming en de realisatie voor de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.

De hogere realisatie is het gevolg van een hogere stand van de reserves en voorzieningen en een berekend hoger rentepercentage dan geraamd.

Daarnaast worden er op dit taakveld o.a. nog bankkosten en dividendopbrengsten verantwoord. Deze hebben ten opzichte van de raming kleine verschillen, die elkaar per saldo opheffen.

Toeristenbelasting € 25.000 V

Het voordeel ten opzichte van de raming wordt enerzijds veroorzaakt door een hoger aantal overnachtingen en anderzijds door de definitieve aanslag 2017, die € 7.000 hoger was dan waar in 2017 rekening mee was gehouden.

OZB woningen en niet-woningen € 26.000 V

Toelichting OZB Woningen (€ 34.000 V)

In 2018 zijn er meer inkomsten gerealiseerd op de OZB Woningen. Deze hogere ontvangen kunnen met name worden toegerekend aan de waardeontwikkeling binnen het gebied Zuidpolder.

Binnen de Zuidpolder ziet de waardestijging per straat als volgt uit:

Straatnaam	Totale waarde
Beukeboomstraat	719.994
Ruizendaallaan	12.888.940
Dopsingel	7.245.000
Hogeboomstraat	-282.000
Postpad	1.190.000
Van Eijdenplantsoen	4.369.000
Waardestijging gebied Zuidpolder	26.130.934
Meeropbrengsten OZB-woningen	31.984

Toelichting OZB Niet-woningen (6.000 N)

In 2018 is er voor een 8-tal niet-woningen geen OZB opgelegd. Deze objecten waren in 2018 geblokkeerd, omdat hertaxatie nog niet is uitgevoerd.

Precarioheffing € 340.000 N

In december 2018 is de raad via een raadsvoorstel geïnformeerd over de neerwaartse bijstelling van de precario-opbrengsten. Ten tijde van deze bijstelling was de gemeente nog in onderhandeling met Stedin omtrent de omvang van het op te leggen metrages. In het voorjaar 2019 heeft Stedin voorgesteld om een “fiscaal compromis” te sluiten. Met het voorgesteld fiscaal compromis zal Eemnes 11% minder metrages kunnen opleggen (ten opzichte van het voorstel van december 2018). Daartegenover zal Stedin 18% meer metrages moeten betalen dan de metrages uit hun externe onderzoeksrapport.

Op basis van jurisprudentie is de gang naar de rechter een risicovol traject voor de gemeente Eemnes. De rechter kan de metrages vaststellen op 25% minder dan onze eigen uitgangspunt. Deze 25% is

gebaseerd op de (landelijke) verhouding tussen gronden voor openbare doeleinden en niet-openbare doeleinden.

Door een fiscaal compromis te sluiten vervallen alle juridische procedures en kan worden overgegaan tot het invorderen van de opgelegde precariobelasting. Hierdoor komt de aanvullende verlaging 2018 uit op € 73.000 en over 2014 t/m 2017 bedraagt de aanvullende verlaging € 267.000.

Invorderingskosten en - opbrengsten € 10.000 V

In 2018 zijn er veel achterstanden ingelopen, waardoor het saldo van invorderingskosten en-opbrengsten een voordeel opleverde ten opzichte van de raming.

Algemene uitkering (AU) € 26.000 V

De gesaldeerde afwijking van € 26.000 voordeel heeft enkele oorzaken:

- De opbrengst 2018 valt € 75.000 hoger uit door taakmutaties die pas bij de decembercirculaire bekend zijn geworden. De belangrijkste daarvan is de vergoeding raadsleden kleine gemeenten (€ 66.840)
- De opbrengst 2018 valt € 38.000 lager uit door bijstelling van een aantal maatstafgegevens die later vanuit het CBS beschikbaar zijn gekomen en door hogere korting AU vanwege verhoogde WOZ-waarden in Eemnes;
- Over het jaar 2016 heeft het Rijk in 2018 nog € 11.000 teruggevorderd vanwege hogere korting AU door bijgestelde WOZ-waarden.

Stelposten € 100.000 V

Dit bedrag is in de raming opgenomen als tegenhanger voor niet gerealiseerde bezuinigingen.

Incidentele lasten en baten € 107.000 N

Evenals voorgaande jaren is het niet compensabele deel van de BTW uit de doorbelastingen van de BEL Combinatie integraal verantwoord (€ 23.800 N).

In 2018 is de bijdrage aan de BEL Combinatie voor het verbeterplan WOZ verantwoord (€ 60.600 N).

In 2018 is een suppletie BTW aangifte gedaan inzake de regio Gooi en Vechtstreek over de jaren 2013 tot en met 2017 (€ 19.000 V).

De voorziening dubieuze debiteuren is ultimo 2018 opnieuw bepaald. Als gevolg hiervan is een bedrag van € 41.700 toegevoegd aan de voorziening. De oninbaarverklaringen in 2018 hebben geleid tot een nadeel in de exploitatie van € 12.300.

Omdat er meer uren zijn besteed aan projecten dan geraamd in de DVO is er een voordeel ontstaan in de exploitatie (€ 14.800 V).

Conform de afspraken in het collegeprogramma 2015-2018, hebben de inwoners van Eemnes geld teruggekregen uit de reserve riolering. Een éénpersoonshuishouden € 6 en een meerpersoonshuishouden € 11.

Mutaties reserves € 341.000 N

Zowel de lasten als de baten worden hieronder apart toegelicht.

In de raming van de mutaties reserves is rekening gehouden met het bestemmen van het voordelig saldo 2017 van € 994.000, waarvan € 934.000 naar de reserves is gegaan en € 59.000 naar de voorziening grafrechten.

De BBV schrijft echter voor dat de bestemming van het saldo rechtstreeks over de balans moet lopen en niet over de exploitatie. Dit levert dus in de lasten een verschil op van € 934.000 en in de baten een verschil van € 994.000.

Lasten

Geraamd was een dotatie aan de reserves van € 1.891.000 en gerealiseerd is € 1.050.200, een voordeel van € 840.800. Gecorrigeerd met het saldo jaarrekening 2017 is dit verschil € 93.700. Dit betreft de hogere dotatie aan de reserve bovenwijkse voorzieningen conform de GREX 2018.

Baten

Geraamd was een onttrekking aan de reserves van € 4.960.000 en gerealiseerd is € 3.778.300, een nadeel van € 1.181.700. Gecorrigeerd met het saldo van de jaarrekening 2017 is dit verschil € 187.700.

De belangrijkste oorzaken zijn hieronder vermeld.

Voor de overgehevelde budgetten vanuit de jaarrekening 2017 was een onttrekking aan de algemene reserve geraamd van € 233.500. Gerealiseerd is een onttrekking van € 131.500, een nadeel van € 102.000, voornamelijk als gevolg van geen of lagere uitgaven voor:

- plaatsen E-oplaadpalen
- voorbereiding verfraaiing Braadkamp
- bestrijding japanse duizendknoop
- investeren sociale huurwoningen na 2022
- woonvisie.

Daarnaast is er voor de algemene reserve nog een onttrekking geraamd voor de audiotranscriptie van de raad en het handhavingstraject Goyergracht. De lagere onttrekking van € 46.000 is enerzijds het gevolg van de latere ingebruikname van de audiotranscriptie bij de raad en anderzijds het feit dat het handhavingstraject nog niet is afgerond in 2018. Uw raad heeft inmiddels besloten om het resterende budget van het handhavingstraject over te hevelen.

De onttrekking aan de reserve kapitaallasten is € 55.000 lager dan geraamd, voornamelijk als gevolg van vertraging in het groenplan.

De structurele onttrekking aan de reserve Zuidpolder voor de (beheer)kosten van het projectbureau Zuidpolder waren € 30.000 hoger dan geraamd, onder andere door het herstellen van een dubbel opgenomen opbrengst in 2017.

Analyse kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving.

De berekende rentelasten vanuit het taakveld treasury worden verdeeld over de activa, waardoor het rentedeel van de kapitaallasten neutraal over alle programma's door de jaarrekening heen loopt.

Het afschrijvingsdeel echter heeft effect op het resultaat, wanneer dit afwijkt van de raming.

Over alle programma's heen is er ten opzichte van de raming een voordelig resultaat op de afschrijvingslasten van € 91.000.

Veroorzaakt als volgt:

- Effect projectfinanciering naar totaalfinanciering	€ 26.000 V
- Extra afschrijving verkoop hekwerk	€ 5.000 N
- Verschil in begrote en gerealiseerde boekwaarden
(met name IHP, HvE, afvalcontainers, brandputten)	€ 70.000 V

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Algemene reserve	Precario 2014-2018	I	173.434		173.434	
	Uitvoering 1e fase groenplan	I	30.000		30.000	
Reserve APG	Rentederving APG 2018	S	112.500		112.500	
Reserve dekking kapitaallasten	Ontwikkelen en onderzoek GVVP	I		50.000		50.000
	Uitvoering 1e fase groenplan	I		30.000		30.000
Reserve Huishoudelijke Hulptoelage	Resultaatuitkering 2017 G&V	I		139.412		139.412
Reserve MIP	Ontwikkelen en onderzoek GVVP	I	50.000		50.000	
	Precario 2014-2018	I	708.097		708.097	
	Saldo meerjarenraming	S		133.916		133.916
Reserve precario	Precario 2014-2018	I	733.550		733.550	
Riolering	Vrijval reserve 4 jaarlijks	I	36.069		35.872	
Eindtotaal			1.843.650	353.328	1.843.453	353.328

ONVOORZIEN

Toelichting

In de begroting 2018 was zoals gebruikelijk een post onvoorzien opgenomen van € 10.000 voor structurele onvoorziene uitgaven. Van de post onvoorzien wordt slechts gebruik gemaakt als er sprake is van de drie O's:

Onvoorzien, Onvermijdelijk en Onuitstelbaar.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het onderdeel Onvoorzien verbonden zijn.

13. Onvoorzien	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	10.000	10.000	-	-10.000
Saldo	-	10.000	10.000	-	-10.000

OVERHEAD

Toelichting

De overhead in Eemnes bestaat voor het grootste deel uit de overhead van de DVO BEL-Combinatie en de lasten van bestuursondersteuning. Maar ook de overheadlasten van andere verbonden partijen is hier geraamd en verantwoord.

De kosten in overhead opgenomen zijn als volgt.

1. Kosten van de gemeente zelf:
 - Huisvestingskosten gemeentehuis
 - Bestuursondersteuning/Staf
 - Overige ondersteuning College en Representatie
2. Alle overhead van de BEL-combinatie

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het onderdeel Overhead verbonden zijn.

14. Overhead	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Vershil
Baten	-3.315	-10.000	-17.250	-21.154	-3.904
Lasten	3.413.993	3.373.581	3.382.962	3.442.115	59.153
Saldo	3.410.679	3.363.581	3.365.712	3.420.961	55.249

In onderstaande tabel is de overhead verdeeld naar de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen.

	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Afwijking
Gemeente Eemnes	532.310	326.992	326.992	391.326	64.334
BEL-combinatie	2.793.396	2.934.692	2.936.823	2.920.284	-16.539
Gemeente Amersfoort	19.413	23.000	23.000	28.689	5.689
Regio Gooi- en Vechtstreek	65.559	65.897	65.897	66.907	1.010
Overige overheden	-	13.000	13.000	13.755	755
Saldo programma	3.410.679	3.363.581	3.365.712	3.420.961	55.249

Voetnoot:

Vanaf 2017 wordt de overhead niet meer verantwoord op de overige taakvelden, maar binnen dit verplichte centrale onderdeel Overhead.

Daar waar overheadkosten aan derden worden doorberekend wordt dat extracomptabel gedaan.

Toerekening van de overhead vindt dan plaats door berekening van een gemiddeld overheadbedrag per uur. Dit bedrag wordt doorberekend op basis van het aantal bestede uren.

De overhead op de inzet van uren wordt doorbelast in de gevallen van de lokale heffingen (met name riool- en afvalstoffenheffing) en de toerekening aan de grondexploitaties.

Toelichting diverse afwijkingen

Overhead laat een nadelig saldo zien van € 55.000.
Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Bestuursvleugel € 27.000 N

De doorbelaste service- en exploitatiekosten zijn hoger dan geraamd, enerzijds als gevolg van een voordelige afrekening over 2017 (€ 4.400) en anderzijds als gevolg van o.a. hogere onderhoudskosten vanuit de BEL Combinatie voor 2018 (€ 31.000 N).

Bestuursondersteuning salariskosten € 10.000 N

Bij het opstellen van de begroting is geen rekening gehouden met de verhoging van de salarissen als gevolg van periodieken en dergelijke.

Representatiekosten € 25.000 N

De overschrijding is onder andere veroorzaakt door aanschaf van diverse nieuwe representatiegeschenken, afscheid van raadsleden en wethouders en de Yad Vashem ceremonie.

Waarstaatjegemeente.nl € 9.000 V

Het onderzoek Waarstaatjegemeente.nl is in 2018 wel voorbereid maar zal in Q1 van 2019 concreet worden uitgevoerd. Uw raad heeft inmiddels besloten om dit budget over te hevelen naar 2019.

Mutaties met de reserves

reserve	omschrijving	I/S	Begroot		Rekening	
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting
Reserve dekking kapitaallasten	Investerings	S	42.360		42.360	
Eindtotaal			42.360		42.360	

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Toelichting

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht in de vennootschapsbelasting uitgebreid voor overheidslichamen en daarmee ook voor gemeenten. Deze belastingplicht geldt bij die activiteiten waarbij de gemeente deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met private partijen. Het doel van de wijziging van de wet is om een gelijk speelveld te creëren tussen publieke en private partijen.

Gemeenten zijn nu belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven, zo luidt het wettelijk criterium. Praktisch gezien betekent dit dat alleen die activiteiten van de gemeente in de heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als – belaste- onderneming te worden aangemerkt.

Belaste activiteiten :

De gemeente is met ingang van 2016 belastingplichtig voor haar actieve grondexploitatie bestaande uit Zuidpolder (bedrijventerrein), de ontvangen rentevergoedingen uit de grondbank, de lening aan de participatiemaatschappij en voor de vergoeding voor het beschikbaar stellen van ruimtes. De resultaten van deze verschillende activiteiten kunnen onderling met elkaar worden verrekend.

De gemeente is slechts belastingplichtig voor de resultaten van het grondbedrijf behaald vanaf 1 januari 2016. De resultaten behaald tot 31 december 2015 zijn vrijgesteld van belastingen. In de praktijk betekent dit dat verliezen uit het verleden op grondexploitaties niet in het fiscale resultaat zullen worden meegenomen; winsten uit het verleden worden evenmin belast.

Inmiddels is een waarde in het economische verkeer van de grondexploitatie per 1 januari 2016 vastgesteld ten behoeve van de fiscale openningsbalans. Deze waarde is berekend via een discounted cashflow methode waarbij de kasstromen 2016 en verder netto-contant zijn gemaakt naar 1 januari 2016.

Het fiscale resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de gerealiseerde opbrengst in het boekjaar waar de fiscale boekwaarde van de verkochte hoeveelheid tegenover wordt gezet. Daarnaast wordt rekening gehouden met toekomstig te maken kosten waar een winstuitstelpost voor wordt gevormd. Dit laatste is bevestigd in een notitie van de SVLO van 8 februari 2018.

Het resultaat van de rentevergoeding bij de grondbank is bepaald op basis van een scenario waarbij wordt uitgegaan van de situatie dat een deel van de rentebetaling een risicovergoeding is welke wordt belast.

Op moment van opstelling van de jaarrekening 2018 worden de aangifte voor 2017 en 2018 voorbereid. De aangifte voor 2016 is in het 4e kwartaal van 2018 bij de belastingdienst ingediend. De definitieve aanslag vennootschapsbelasting 2016 is nog niet vastgesteld. De belastingaangiften 2017 en 2018 worden verwerkt conform de ingediende uitgangspunten voor 2016.

Voor 2016 is er een materiële belastingplicht berekend van € 25.363. Voor 2017 en 2018 wordt er vooralsnog een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verwacht van circa € 57.000. In de jaarrekening van 2018 wordt als VPB plicht een bedrag opgenomen van € 82.363 (inclusief 2016).

De aangifte van 2016 en de aannames van 2017 en 2018 zijn gebaseerd op een aantal pleitbare standpunten, welke nog niet zijn afgestemd met de Belastingdienst.

Wat heeft het gekost?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het onderdeel Vennootschapsbelasting verbonden zijn.

15. Vennootschapsbelasting	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil
Baten	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	-	82.363	82.363
Saldo	-	-	-	82.363	82.363

Toelichting diverse afwijkingen

Vennootschapsbelasting(Vpb) € 82.000 N

Dit betreft enerzijds de voorlopige aanslag Vpb over 2016 ad € 25.363 en anderzijds de voorlopig berekende Vpb 2017 en 2018 ad € 57.000.

2. Paragrafen

Inleiding

De voorgeschreven paragrafen beogen een “dwarsdoorsnede” te geven van de programmabegroting, gezien van uit een bepaald perspectief. Het hoofddoel van de paragrafen is om de raad in staat te stellen een aantal wezenlijke beleidslijnen vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren. De paragrafen richten zich voornamelijk op de beleidscontouren van het beheersproces die niet direct extern (of naar de burger toe) gericht is. De informatie die per paragraaf verstrekt wordt was voorheen op meerdere plaatsen in de begroting (versnipperd) terug te vinden. Door de paragrafen wordt de begroting dus inzichtelijker voor deze onderwerpen. Met de paragrafen heeft de raad een extra instrument (naast de programma's) om de uitvoering te kunnen controleren.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- A. Weerstandsvermogen en risicomanagement
- B. Onderhoud kapitaalgoederen
- C. Financiering
- D. Bedrijfsvoering
- E. Verbonden partijen en participaties
- F. Grondbeleid
- G. Lokale heffingen

Waar mogelijk zijn de paragrafen gebaseerd op het reeds vastgestelde beleid voor het betrokken terrein. In dat geval wordt dan ook verwezen naar de relevante beleidsnota's.

A. Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

1.1 Algemeen

Waarom is weerstandsvermogen van belang?

Informatie over het weerstandsvermogen is belangrijk om te weten of én in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen zodat de gemeente Eemnes kan zorgen dat de uitvoering van het bestaande beleid en voorzieningen doorgang blijft vinden.

Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Deze tegenvallers kunnen structureel of incidenteel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente.

Wat zijn de normen?

Vanuit de provincie Utrecht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Opvangen van structurele, incidentele tegenvallers en restrisico's

De mate van flexibiliteit van de baten en lasten in de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen (structurele) tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen (het benutten van de onbenutte belastingcapaciteit).

Daarnaast kunnen incidentele tegenvallers opgevangen worden door het inzetten van de algemene reserve en/of door het niet-beklemd deel van de bestemmingsreserves anders in te zetten.

Restrisico's kan de gemeente dus dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandscapaciteit. Een precies sluitende begroting (zonder enige mate van flexibiliteit) en geen weerstandscapaciteit betekent dat iedere financiële tegenvaller een probleem gaat opleveren, als er geen even grote meevallers tegenover staan.

Hoe hoog moet weerstandscapaciteit zijn?

De begrotingsprogramma's en daarmee het beleid van de gemeente staan dan permanent onder druk. Weerstandscapaciteit als financiële buffer is daarom noodzakelijk. Hoe hoog de weerstandscapaciteit zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is namelijk afhankelijk van de financiële restrisico's die de gemeente (op enig moment) loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden: dit wijzigt in de tijd.

Wat staat in deze paragraaf?

- 1.2 Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's
- 1.3 Weerstandsvermogen
- 1.4 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- 1.5 Risico's
- 1.6 Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen
- 1.7 Kengetallen

1.2 Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Wat is het beleid?

Het beleid is vastgelegd in de "Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie" en is door de raad vastgesteld op 22 oktober 2012. De tekst in deze rekening is beperkt omdat er al vastgesteld beleid is.

Wat staan de begrippen voor?

In de nota zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Begrip	Toelichting
Weerstandscapaciteit	Dit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
Risico's	Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.
Weerstandsvermogen	Dit is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen de gemeente kunnen manifesteren
Risicomanagement	Het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar houdt.
Beheersmaatregelen	Het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Alle gemeenten moeten vanaf begrotingsjaar 2017 een tabel met financiële kengetallen opnemen in deze paragraaf. Deze cijfers geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de financiële ontwikkelingen in de gemeente. Voor de financiële kengetallen zijn geen landelijke normen vastgesteld omdat deze erg afhankelijk zijn van de lokale situatie.

Cyclische aanpak

Gekozen is voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota risicomanagement zijn de volgende fasen beschreven:

Fase	Activiteiten
Fase 1: Kaderstelling en strategie	Het vastleggen van de kaders in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen
Fase 2: Risico-analyse	Inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Een samenvatting van het resultaat wordt in deze paragraaf weergegeven. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in 5 klassen) en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen). De kans vermenigvuldigt met het financiële gevolg bepaald de risico-score.
Fase 3: Beheersmaatregelen	Om de risico's af te dekken worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Voor het omgaan met risico's is een aantal basisstrategieën: - Accepteren - Reduceren - Elimineren - Overdragen/verzekeran
Fase 4: Monitoren en toetsen	In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld gebracht en resultaten beoordeeld.
Fase 5: Toezicht en toetsen	Risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandvermogen.
Fase 6: Continue verbetering	Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt het beleid vast en stelt de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast.
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover.
- Het management en het ambtelijk apparaat van de gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormt.

1.3 Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio kan ingedeeld worden volgens onderstaande waarderingstabel.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x < 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

De gemeente Eemnes streeft er naar om deze ratio tussen de 1 en 2 te houden. Dat betekent dat de gekwantificeerde risico's gedekt worden door het aanwezige weerstandsvermogen. De feitelijke uitkomst is daarmee ver boven de norm.

1.4 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit structurele weerstandscapaciteit en incidentele weerstandscapaciteit.

1.4.1 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) bestaat uit de volgende onderdelen:

Nr.	Post	Bedrag
1	Onroerende Zaakbelasting (onbenutte belastingcapaciteit)	1.006.617
2	Rioolheffing	49.419
3	Afvalstoffenheffing	240.273
4	Onvoorzien	10.000
Totaal structureel weerstandsvermogen		1.306.309

Toelichting

1. Onroerende zaakbelasting

De onbenutte belastingcapaciteit zijn de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het zogenaamde artikel 12-beleid. Een gemeente met een artikel 12-status is een Nederlandse gemeente die onder financiële curatele is gesteld door het Rijk vanwege een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven verhogen tot een “redelijk peil eigen heffingen”, willen zij in aanmerking kunnen komen voor rijkssteun. De actuele normen voor dit artikel 12-beleid staan steeds in de meicirculaire van het Gemeentefonds.

Voor het jaar 2018 is dit percentage vastgesteld op 0,1952%.

Cat.	Redelijk peil artikel 12	Tarieven	Opbrengst 2018	Onbenutte belastingcapaciteit
Eigenaren woning	0,1952%	0,1224%	1.494.238	888.730
Eigenaren niet-woningen	0,1952%	0,2969%	512.719	-175.627
Gebruikers niet-woningen	0,1952%	0,0000%	0	293.514
Totaal				1.006.617

Het verschil van de tarieven in de begroting 2018 en het rekentarief voor 2018 uit de meicirculaire 2017 geeft een onbenutte capaciteit in 2018 van € 1.006.617. Theoretisch zou dit ruimte bieden voor een tariefsverhoging ter grootte van dit bedrag. Voordat de gemeente een beroep kan doen op de status van artikel 12, moeten de tarieven voor de OZB naar dat (forse) niveau worden verhoogd.

2. Rioolheffing

De rioolheffing is niet 100% kostendekkend. In de rekening 2018 zijn de lasten € 49.419 hoger dan de baten. € 20.000 van dit tekort wordt gedekt door een onttrekking aan de reserve rioolheffing ten behoeve van het onderzoek naar grondwateroverlast. In de rioolheffing 2018 zat dus ruimte wegens niet 100% kostendekkendheid.

3. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is niet 100% kostendekkend. In de rekening 2018 zijn de lasten € 240.273 hoger dan de baten. In de afvalstoffenheffing 2018 zat dus ruimte wegens niet 100% kostendekkendheid.

4. Onvoorzien

In de begroting 2018 was een post onvoorzien voor structurele uitgaven ad € 10.000 opgenomen.

Er mag alleen van de post onvoorzien gebruik gemaakt worden als er sprake is van de drie O's: Onvoorzien, Onvermijdelijk en Onuitstelbaar.

1.4.2 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vermogen om tegenvallers eenmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op het voortzetten van bestaand beleid.

In het onderstaande overzicht wordt de stand gegeven conform de rekening 2018.

Nr.	Reserve	Stand per 31-12-2018
1	Algemene reserve	1.627.145
2	Bestemmingsreserves (niet beklemd)	377.946
	Totaal reserves	2.005.091
3	Stille reserves	P.M.
	Totaal incidenteel weerstandsvermogen	2.005.091

Toelichting

1. Algemene reserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit:

- opkomende verplichtingen
- calamiteiten
- het opvangen van rekeningtekorten

2. Vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen een bijzondere plaats in. De raad heeft de bestemming van deze reserves vastgelegd. In die zin kunnen de saldi niet zondermeer bij het beschikbare weerstandsvermogen worden opgeteld. Anderzijds is de raad bevoegd om de bestemming van reserves te wijzigen. Bij grote calamiteiten, waarbij het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve niet toereikend is, kan de raad besluiten ook bestemmingsreserves anders in te zetten.

Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt voorgesteld alleen reserves mee te nemen die niet beklemd zijn (de komende jaren niet worden gebruikt voor uitgaven). Dit betreffen de volgende reserves:

Reserve	Stand per 31-12-2018
Eemnesser kunstenaars	746
Investeringsubsidie sport	83.828
Landschapsontwikkelplan (LOP)	229.826
Reserve gemeenschap, Cultuur en Sport	63.546
Bestemmingsreserves - niet beklemd	377.946

3. Stille reserves

De stille reserves betreffen een aantal onroerende zaken die reeds (voor een groot deel) zijn afgeschreven.

Per object wordt de WOZ-waarde gecorrigeerd met aanwezige boekwaarden vermeld. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander binnen afzienbare tijd verkoopbaar is.

Object	Adres	Woz-waarde 31-12-2018 (1)	Boekwaarde 31-12-2018 (2)	Stille reserve (1-2)
De Hilt	Hasselaarlaan 1 c	1.370.000	496.000	P.M.
Jongerengebouwtje Impuls	Noordersingel 4	108.000	42.000	66.000
Bibliotheek	Raadhuislaan 49 b	345.000	-	P.M.
Totaal				P.M.

Voor de bibliotheek, Hink Stap Sprong en De Hilt geldt dat hiervan t.b.v. het IHP onderwijs en de bouw van het Huis van Eemnes taakstellende opbrengsten zijn opgenomen. Deze stille reserves worden dus nog omgezet in geld en ook aangewend.

Geen of beperkte boekwaarde:

- Kerktorens Eemnes Binnen en Eemnes Buiten
- Gronddepot
- Diverse percelen (openbaar gebied)
- Noordbuurt 7,5 ha (agrarische grond, toekomstige uitbreidingslocatie)

1.5 Risico's

De gemeente probeert haar doelstellingen te bereiken maar hierbij kunnen zich risico's voordoen die er voor kunnen zorgen dat het behalen van die doelstellingen negatief wordt beïnvloed. Voor een groot aantal geïdentificeerde risico's zijn maatregelen getroffen om de kans en/of het gevolg te verminderen. Voor een aantal risico's is dit om verschillende redenen (bewust) niet gedaan of kunnen de beheersmaatregelen niet geheel effectief zijn (voor de kans en/of het gevolg): dit zijn de zogenaamde restrisico's.

Restrisico's

De risico's relevant voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet zijn of konden worden ondervangen met beheersmaatregelen (zogenaamde restrisico's). Er heeft een gemeentebrede risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij alle teams de processen zijn beoordeeld op mogelijke nog niet afgedekte risico's. De 'gevonden' restrisico's zijn vervolgens voor zover mogelijk gekwantificeerd.

Het financieel effect is berekend door de kans te vermenigvuldigen met het ingeschatte financiële gevolg.

Kans		Financieel gevolg	
Klasse	Kwantiteit	Klasse	Geldgevolg
1	10%	1	€ 2.000
2	30%	2	€ 20.000
3	50%	3	€ 100.000
4	70%	4	€ 180.000
5	90%	5	€ 1.000.000

Hierbij is onderscheid gemaakt in structurele financiële gevolgen en incidentele financiële gevolgen. Indien noodzakelijk kan van dit model worden afgeweken voor zover en indien een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 900.000,- overstijgt (90% van €1.000.000). Dit wordt separaat bij het benoemde risico aangegeven. Echter gezien de risico's benoemd, alsmede de te verwachten omvang van deze risico's afgezet tegen de omvang van de reguliere begroting, is niet waarschijnlijk dat een dergelijk risico zich kan voordoen.

Bij de inventarisatie van de risico's zijn 18 risico's geïdentificeerd waarbij een inschatting is gemaakt van de mate van de kans dat het daadwerkelijk op zal gaan treden. Hieronder worden alle risico's met een geschat financieel effect van € 20.000 of meer genoemd en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn.

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
Bestuur	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld, voor zover ze de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Risico doet zich voor op moment van eventuele collegecrisis en	Voorziening wachtgelden. Jaarlijkse actualisatie is uitgevoerd in 2018	4*3		70.000

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
		bij het einde van de raadsperiode 2018-2022				
Bestuur	Pensioenen	Eemnes is zelf verantwoordelijk voor de betaling van de pensioenen van wethouders	Jaarlijkse actualisatie is uitgevoerd in 2018	2*3		30.000
Bestuur	Te weinig invloed als kleine gemeente op begroting en plannen van gemeenschappelijke regelingen	Doordat Eemnes slechts een beperkt stemrecht heeft, kan zij majeure ontwikkelingen niet tegenhouden. Hierbij is het van belang dat Eemnes zich sterk profileert in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Gezamenlijk optreden van de Utrechtse gemeenten.	2*5	300.000	
Veilig Eemnes	Rampen	Risico dat op grondgebied van Eemnes zich een ramp voordoet	Verzekeringen , adequate crisisbeheersingsorganisatie en actieve participatie in de VRU, waardoor we de gevolgen beperken.	1*5		100.000
Milieu	Illegale stort / milieu criminaliteit	In het buitengebied wordt de gemeente soms geconfronteerd met illegale stort van asbest (Goyergracht), grof vuil (puin, banden, apparaten) of restanten van XTC-laboratoria. De kosten komen dan voor 50% voor rekening van de gemeente.	Afspraken met politie en VRU over inspecties en toezicht	2*3		30.000
Ruimtelijke Ordening en wonen	Grond-exploitatie	Bij een actief grondbeleid loopt Eemnes risico's (zie ook paragraaf grondbeleid)	Op dit moment een theoretisch risico: Om de risico's in de GREX te kunnen monitoren zijn actuele exploitatieopzetten noodzakelijk en voorhanden.		0	
Ruimtelijke Ordening en wonen	Planschade	Planschade ontstaat, wanneer een belanghebbende waardedaling ervaart van zijn eigendom ten gevolge van een planologische beslissing van de gemeente.	Inschatting van mogelijke planschade opnemen in de leges, zodat de kosten voor rekening van de initiatiefnemer blijven komen.	3*3		50.000

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
Ruimtelijke Ordening en wonen	Bodemverontreiniging	Bij herontwikkeling van binnenstedelijke locaties is er kans op bodemverontreiniging.	Bodembeleid en bodemkwaliteitskaart moeten up-to-date zijn	1*4		18.000
Werk en inkomen en Sociale samenhang	Open-einde regelingen	Als de economie krimpt zal het aantal aanvragen toenemen. Voor kleine gemeenten bestaat de suppletieregeling, met eigen risico.	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen. Bezien of SZW de regeling voor het eigen risico niet wijzigt.	2*4	54.000	
Sociale Samenhang	WMO verstrekkingen	De WMO verstrekkingen betreffen een openeinde regeling. In het kader van de "kanteling" zal het aantal verstrekkingen naar verwachting afnemen.	Ontwikkelingen nauwgezet volgen en waar mogelijk op anticiperen. Er is wel afdoende reserve gevormd.	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatatiebijdrage Huis van Eemnes	Stijging personeelskosten (in kansenbegroting geraamd op 2%)	Effectief personeelsmanagement om extra personeelskosten te voorkomen plus de inzet van het LeerWerkHuis. Overgang CAO gemeenten naar andere cao.	3*2	10.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatatiebijdrage Huis van Eemnes	Niet realiseren van de hogere opbrengst zaalhuur.	Aantrekkelijk houden van HvE voor huurders en sportverenigingen, succesvolle eigen programmering en goede commerciële aanpak.	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatatiebijdrage Huis van Eemnes	Niet realiseren van horeca-exploitatie zoals geraamd in kansenbegroting	Een aantrekkelijke inrichting die uitnodigt om in HvE te verblijven, dagopvang realiseren, een breed aanbod aan activiteiten, nieuwe doelgroep bibliotheekbezoekers, studenten, ZZP'ers binnen halen	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatatiebijdrage Huis van Eemnes	Stijging kapitaallasten	Inmiddels is een mix van drie leningen aangetrokken waarmee de financiering voor	1*2	p.m.	

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico-score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
			1/3e deel voor 25 jaar en de rest 10 jaar is veilig gesteld. De herfinanciering over 10 jaar is over de dan lagere boekwaarde. De investering is bij het bepalen van de TCO doorgerekend op 1,5% rente. Goed treasurymanagement vanuit de gemeente om de totale financiering zo goedkoop mogelijk te houden. Tot 2028 doet dit risico zich niet voor.			
Sport, Cultuur, Vrije tijd	BEL Zwembad	In de (meerjaren) begroting is rekening gehouden met de kosten van een BEL zwembad voor een bedrag van € 100.000. De maximale bijdrage is begrensd op € 138.000 (incl. inflatiecorrectie).		5*2	38.000	
Woningbouw	Garanties Sociale woningbouw	De gemeente Eemnes staat garant voor woningbouw leningen van de Alliantie.	Monitoring van financiële ontwikkelingen aan de hand van jaarrekening. Risico is als klein aan te merken; de 1e borgstelling (het WSW) heeft een groot vermogen (80 miljard), echter de omvang kan groot zijn als het zich voordoet.	4*3		70.000
Bedrijfsvoering	Weerstandsvormen BEL Combinatie	Geen weerstandsvormen bij de BEL Combinatie, waardoor gemeente extra moet bijdragen.		3*4	100.000	
Totaal risico's					592.000	368.000

1.6 Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen

In het volgende overzicht worden de hierboven genoemde risico's in verband gebracht met het beschikbare weerstandsvermogen.

		Structureel	Incidenteel
A	Geïnterpreteerde risico's	0,6 mln.	0,4 mln.
B	Beschikbare weerstandscapaciteit	1,3 mln.	2,0 mln.
C = B - A	Saldo	+/- 0,7 mln.	+/- 1,96mln.

De ratio weerstandsvermogen kan met betrekking tot de incidentele posten als volgt worden berekend:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{2,0 \text{ miljoen}}{0,4 \text{ miljoen}} = 5,0$$

1.7 (Financiële) kengetallen

De door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven financiële kengetallen zijn voor het verslagjaar 2018 berekend op:

Kengetallen	Realisatie 2017	Begroting voor wijziging 2018	Realisatie 2018
1 Netto schuldquote	-0,6%	47,5%	80,0%
2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	31,8%	17,4%	47,4%
3 Solvabiliteitsratio	35,7%	34,2%	25,5%
4 Grondexploitatie	5,0%	6,5%	4,1%
5 Structurele exploitatieruimte	2,1%	0,8%	0,3%
6 Belastingcapaciteit	98,3%	102,0%	101,3%

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Een netto schuldquote tussen de 100% en 130% is hoog en wanneer de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, bevindt een gemeente zich in de gevarenzone.

De netto schuldquote van de gemeente Eemnes bedraagt 80,0 % en ligt dus in de normale zone.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen

Voor een genuanceerder beeld van de schuldpositie moet ook worden gekeken naar de doorgeleende gelden. Bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd. De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen bedraagt 47,4%.

3. Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Eemnes in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is het percentage van het vermogen dat uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft een goed beeld van de mate waarin bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen of vreemd vermogen. De norm voor de solvabiliteit ligt doorgaans tussen de 25% en 40%. De solvabiliteit van de gemeente Eemnes valt met 25,5% binnen deze norm.

4. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft met 4,1% aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten.

5. Structurele exploitatieruimte

In principe dienen de structurele lasten en baten in evenwicht te zijn. De mate waarin dit gebeurt, is de structurele exploitatieruimte.

De structurele exploitatie ruimte van 0,3% geeft aan dat de structurele baten in 2018 voldoende zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale gemiddelde woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing de afvalstoffenheffing. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Uitgedrukt in een percentage betekent dit dat de belastingcapaciteit van Eemnes 101,3% bedraagt. De woonlasten liggen in de gemeente Eemnes dus 1,3% hoger dan het landelijk gemiddelde.

B. Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Eemnes heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in voorzieningen voor haar inwoners en instellingen, zoals wegen, riolering, openbaar groen, speelplaatsen, straatmeubilair en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van cruciaal belang voor het functioneren van de gemeente. Ook voor de inwoners is de kwaliteit van hun leefomgeving van groot belang; teruglopende kwaliteit kan leiden tot kleiner ergernissen, klachten of zelfs serieuze ongelukken. Slecht onderhouden gebouwen betekent voor de gebruikers een vermindering van gebruiksgenot en mogelijk zelfs van gebruiksmogelijkheden. In 2015 en 2016 zijn de beheerdata voor wegen, groen, bomen, speelplaatsen geactualiseerd opgenomen in het integraal databeheersysteem Greenpoint. De beheerdata voor riolering zijn geactualiseerd opgenomen in het databeheersysteem Kikker van Riodesk.

Het beleid van de gemeente Eemnes voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende vastgestelde nota's:

- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP);
- Exploitatieovereenkomst Openbare Verlichting Citytec;
- Groenbeheerplan 2017-2020;
- Groenplan 2017-2027;
- Speelplan 2009;
- Wegenbeheerplan 2017-2021
- Basisrioleringsplan 2014-2017
- Uitvoeringsplan GRP
- Beleid maatschappelijk vastgoed, een toetsingskader 2013

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Beheerplan	Jaarrekening	Begroot voor wijz.	Begroot na wijz.	Werkelijk	Restant
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	38	38	54	-16
	Kapitaallasten	107	107	117	-10
Groen	Onderhoudsbudget	172	273	208	65
	Kapitaallasten	52	52	-	52
Riolering	Onderhoudsbudget	70	70	108	-38
	Kapitaallasten	191	191	189	2
Wegen	Onderhoudsbudget	147	147	115	32
	Kapitaallasten	4	4	4	0
Gebouwen	Onderhoudsbudget	60	60	64	-4

*Bedragen zijn * € 1.000. Belangrijke verschillen worden nader toegelicht in de verschillenanalyses.*

Vastgoedbeheer

Schoolgebouwen

Per 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen naast het binnenonderhoud ook verantwoordelijk geworden voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de bekostiging van het binnen- en buitenonderhoud voor het deel van de schoolcomplexen Vierkantebosje en Noorderlicht/Hobbitstee waarin de peuterspeelzalen zijn gehuisvest. In het voorjaar van 2019 wordt ter afronding van het IHP een raadsvoorstel en verklarend memo aan de raad aangeboden.

Op het dak van de Kringloopwinkel is een extra isolerende laag geplaatst d.m.v. zogenaamde Roof-clicks. Van de totale investering van € 50.000 draagt de Kringloopwinkel € 25.000 bij. 10% van de aanneemsom wordt pas in 2019 afgewikkeld.

Begin 2018 is € 4.049.000 beschikbaar gesteld voor aankoop en herontwikkeling van de plint van winkelcentrum de Eemhof. Hier worden zorgappartementen gerealiseerd voor beginnend dementerenden. De oplevering aan Amaris staat gepland op 1 april 2019. Amaris gaat het complex huren van de gemeente en zal de exploitatie verzorgen.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

In 2016 is een start gemaakt met het opstellen van nieuwe (meerjaren)onderhoudsplannen, dit is in 2017 afgerond. De onderhoudsplannen betreffen de bouwkundige elementen (extern en intern), de gebouw gebonden installaties, de terreininstallaties en de bouwkundige inventaris. De werkzaamheden zijn onderverdeeld naar jaarlijks uit te voeren onderhoudswerkzaamheden en vervanging en groot onderhoud dat niet jaarlijks, maar wel periodiek plaats dient te vinden. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.

Het jaarlijks installatietechnisch en klein bouwkundig onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, is grotendeels bij externe partijen ondergebracht. Ten aanzien van Legionella-preventie zijn risico-inventarisaties uitgevoerd en beheersplannen opgesteld. In 2018 is gestart met de uitvoering. Het meerjarenonderhoud (vervanging en groot onderhoud) wordt in regie opgedragen.

De kosten van jaarlijks terugkerende werkzaamheden worden begroot in de exploitatie. Met ingang van 2015 maakt de gemeente Eemnes gebruik van de componentenbenadering ten behoeve van het groot onderhoud. Uitgaven groot onderhoud van € 10.000 of meer worden opgenomen in de meerjarige investeringsplanning, geactiveerd en afgeschreven. Uitgaven groot onderhoud tot € 10.000 worden begroot in de exploitatie.

De onderhoudsvoorzieningen zijn in 2015 vrijgevallen met uitzondering van de voorziening onderhoud bibliotheek (Raadhuislaan 49A) en de voorziening groot onderhoud schoolgebouwen. De voorziening voor de bibliotheek is in 2017 verlaagd tot € 25.000. In 2018 is ook deze € 25.000 vrijgevallen in verband met de vorderingen realisatie van het Huis van Eemnes. De voorziening groot onderhoud schoolgebouwen is bij de jaarrekening 2017 vrijgevallen.

Ten aanzien van Legionella-preventie zijn in 2017 risico-inventarisaties uitgevoerd en beheersplannen opgesteld. In 2018 is gestart met de uitvoering daarvan.

Groen

Naam beheersplan	Groenbeheer- plan 2017-2020	Jaar vaststelling	2016
Naam Voorziening		Actualisatie	2020 (Groenplan 2017-2027)
Te onderhouden kapitaalgoederen	De gehele groen inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: hagen, heesters, gazons, ruwgras, plantsoenen, bosplantsoenen, perken, bermen etc.		
Doel	Het beheerplan geeft inzicht in het benodigde budget per jaar ten behoeve van het technisch en functioneel in stand houden van de gemeentelijke groenvoorzieningen.		
Beleidskader	Het onderhoud van het openbaar groen vindt plaats op basis van een groenbeheerplan. In 2018 is besloten het huidige onderhoudscontract met 1 jaar te verlengen. Hiermee loopt het contract eind december 2019 af. Als kwaliteitsnorm wordt het kwaliteitsniveau "B" volgens CROW standaard kwaliteitsniveaus voor het onderhoud gehanteerd.		
Financiële situatie	Het onderhoud van de Noord- en de Zuidbuurt is nagenoeg geheel uitbesteed. Voor het overige wordt het onderhoud in eigen beheer uitgevoerd. Alle baten en lasten van het openbaar groen gaan via de exploitatiebegroting. Er is geen voorziening of reserve aanwezig. In de exploitatie zijn de kosten opgenomen voor het onderhoud. Het onderhoud wordt uitgevoerd zowel door de BEL Combinatie, als door externen. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B". Investerings (reconstructie groen) met maatschappelijk nut worden in 10 jaar afgeschreven ten laste van de reserve dekking kapitaallasten.		

RIOLERING

Naam beheersplan	GRP 2018 - 2022	Jaar vaststelling	2017
Naam Voorziening		Actualisatie	2022
Te onderhouden kapitaalgoederen	Het gehele gemeentelijk rioolstelsel, inclusief bergbezink- en overstortvoorzieningen en de drukriolering, inclusief alle pompgemalen en bijbehorende zaken.		
Doel	Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) heeft inzicht in de noodzakelijke onderhoud- en nieuwbouwwerkzaamheden en de daartoe benodigde budgetten over de planperiode. De planmatige opzet van het GRP vormt tevens de basis voor de raming van de jaarlijkse lasten en daarmee voor de bepaling van de hoogte van het rioolrecht. In het GRP is een lijst van investeringen opgenomen die noodzakelijk zijn om de riolering in de gemeente op het vereiste niveau te houden. Deze lijst bevat investeringen voor vervanging, verbetering en aanleg/uitbreiding.		
Beleidskader	Het beheer en onderhoud van de riolering in Eemnes gebeurt op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan voor de planperiode 2018 - 2022. Hierin zijn de beleidskaders opgenomen voor het beheer en onderhoud van de riolering in de planperiode. Daarnaast wordt elk jaar een uitvoeringsprogramma GRP opgesteld. Daarin staat welke activiteiten we in het betreffende jaar moeten uitvoeren. Het kwaliteitsniveau is volgens de richtlijnen van RIONED en diverse relevante NEN-normen. In december 2017 is het nieuwe GRP2018-2022 vastgesteld.		
Financiële situatie	De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden gefinancierd uit de jaarlijkse exploitatiebegroting. De object-, systeemmaatregelen vallen onder de investeringen en afschrijving van 40 jaar. Voor vervanging pompen geldt een periode van 15jaar. Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden		

	met het kwaliteitsniveau conform de richtlijnen van RIONED en diverse relevante NEN-normen. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau.
--	--

WEGEN

Naam beheersplan	Wegenbeheerplan 2017 - 2021	Jaar vaststelling	2016
Naam Voorziening		Actualisatie	2021
Te onderhouden kapitaalgoederen	De gehele grijze inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: wegen (zand, asfalt en klinker), trottoirs, fiets- en voetpaden, pleinen, parkeerplaatsen, tunnels etc. Met behulp van de ingevoerde beheerdata en inspecties in het beheersysteem wordt inzicht gekregen in de actuele kwaliteit en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van het onderhoud aan het wegennet om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken/handhaven. In 2016 is het Wegenbeheerplan 2017-2021 vastgesteld.		
Doel	Het wegennet planmatig en naar behoren te onderhouden met het beschikbaar gesteld budget.		
Beleidskader	Het beleidskader wordt bepaald door enkele wetten, als de Wegen- en Verkeerswet, Wet Herverdeling Wegenbeheer, het BW en de Wet Milieubeheer. Er is ook een relatie met andere beleidsterreinen, zoals riolering (gezamenlijke aanleg), verkeersveiligheid, milieu en sociale veiligheid, ruimtelijke ordening, nieuwbouwprojecten etc. Eind 2016 is het Wegenbeheerplan voor de planperiode 2017 t/m 2021 vastgesteld. Eemnes heeft gemiddeld gezien een hoog kwaliteitsniveau voor asfalt- en elementenverhardingen (A en A+). Enkele elementenverhardingen vertonen achterstallig onderhoud (2% van het areaal heeft een laag kwaliteitsniveau en 7% van het areaal heeft een zeer laag kwaliteitsniveau) Dit heeft aandacht.		
Financiële situatie	De onderhoudswerkzaamheden worden gefinancierd uit de jaarlijkse exploitatiebegroting. Tot 2017 zijn investeringen met maatschappelijk nut in één jaar afgeschreven ten laste van de reserve dekking kapitaallasten. Met ingang van 2017 zijn deze investeringen geactiveerd en komen de kapitaallasten, na besluitvorming van de raad, ten laste van de reserve dekking kapitaallasten. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B".		

OPENBARE VERLICHTING

Naam beheersplan	Uitvoeringsplan Eemnes 2015	Jaar vaststelling	2015
Naam Voorziening		Actualisatie	
Te onderhouden kapitaalgoederen	De gehele openbare verlichting van het gemeentelijk openbaar gebied.		
Doel	Verduurzaming van de openbare verlichting onder het motto "donker waar het kan en verlichten waar het moet".		
Beleidskader	Het onderhoud van de openbare verlichting vindt plaats op basis van het uitvoeringsplan Eemnes 2015. Dit plan is door de raad vastgesteld in 2015. Op basis van dit plan is de openbare verlichting verduurzaamd. Deze verduurzaming houdt in dat de openbare verlichting is gemoderniseerd met dimbare led-verlichting en hierdoor een substantiële bijdrage wordt geleverd aan een beter milieu en tegelijkertijd een besparing van financiële middelen. Het doel is om in 2020 25% CO2 reductie te bereiken ten opzicht van 2008. De kwaliteitsnorm is conform het eigen kwaliteitsplan van CityTec. Dit is conform de exploitatie-overeenkomst.		

Financiële situatie	Alle lasten van de openbare verlichting gaan via de exploitatiebegroting. Er is geen voorziening of reserve aanwezig. Het onderhoud wordt uitgevoerd door CityTec.
---------------------	--

SPEELPLAATSEN

Naam beheersplan	Speelplan	Jaar vaststelling	2009
Naam Voorziening		Actualisatie	2024
Te onderhouden kapitaalgoederen	Alle gemeentelijke speelplaatsen.		
Doel	Het beheerplan geeft inzicht in de algehele onderhoudsstaat van de speelplaatsen en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van het onderhoud en de renovaties binnen de planperiode.		
Beleidskader	In het najaar van 2009 is een nieuw Speelplan vastgesteld door de Raad. In dit plan is de stand van zaken aangaande speeltoestellen beschreven. Ook is naar de leeftijdsopbouw van de jeugd in Eemnes gekeken. Daarnaast zijn opmerkingen van de jeugd meegenomen. Hieruit is een visie gekomen voor de speelplaatsen in Eemnes. Als kwaliteitsnorm wordt het kwaliteitsniveau "B" volgens CROW standaard kwaliteitsniveaus aangehouden.		
Financiële situatie	De jaarlijkse lasten inzake renovatie worden ten laste gebracht van de reserve kapitaallasten. Het speelplan bevat ook een raming voor de aankomende jaren. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B".		

GEBOUWEN

Naam beheersplan	Beleid maatschappelijk vastgoed, een toetsingskader	Jaar vaststelling	2013
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Het integrale onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, wordt intern beheerd door het team Vastgoed en Grondzaken van de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling		
Doel:	De gebouwen planmatig en naar behoren te onderhouden met het beschikbaar gesteld budget. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.		
Beleidskader:	Jaarlijks wordt intern MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) voor de gemeentelijke eigendommen geactualiseerd. In 2016 en 2017 zijn de onderhoudsplannen herzien.		
Financiële situatie	De voorziening voor de bibliotheek is in 2017 verlaagd tot € 25.000 en blijft gehandhaafd in verband met de realisering van het Huis van Eemnes.		

C. Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf gaan wij in op de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. Deze dient plaats te vinden binnen de kaders die gesteld zijn in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). In de Wet Fido staan risicobeheersing en transparantie centraal. Risicobeheersing richt zich op renterisico's, kredietrisico's en valutarisico's. De Ruddo beperkt zich tot regelgeving omtrent het uitzetten van gelden.

Treasurystatuut

In 2014 is een nieuw treasurystatuut vastgesteld. Hierin staat beschreven hoe de gemeente Eemnes met beleggingen en leningen omgaat. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's;
- Aantrekken van gelden tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare condities;
- Optimaliseren van het renteresultaat

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt door het ministerie jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Dit is het maximale percentage (20%) van de totale vaste schuld (minus verstrekte leningen) waarvan de rente herzien mag worden in het lopende jaar. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en renteaanpassing data ontstaat. Voor de gemeente Eemnes is deze norm in 2018 overschreden met € 2.391.000 omdat relatief veel nieuwe geldleningen nodig waren (zie ook bijlage 1 Renterisico en kasgeldlimiet).

Risicobeheer

De risico's die de gemeente Eemnes loopt zijn gering:

Kredietrisico: de beleggingen zijn ondergebracht bij marktpartijen die voldoen aan de eisen die het treasurystatuut hieraan stelt.

Koersrisico: Bij de beleggingen is de intentie om de volledige looptijd uit te zitten, zodat de hoofdsom altijd is gegarandeerd. Mocht hiervan, als gevolg van de behoefte aan liquiditeiten, worden afgeweken en de hoofdsom daardoor niet meer gegarandeerd is, dan zal de raad hierover een besluit moeten nemen.

Renteresultaat

De rente was in het afgelopen jaar nog steeds bijzonder gunstig voor de financiering. Op kasgeldleningen werd het afgelopen jaar opnieuw rente ontvangen. Het totaalbedrag aan ontvangen rente over leningen en beleggingen en opgenomen kasgelden bedraagt € 749.904. Hierin bedraagt de werkelijk ontvangen rente van de CV/BV 2018 € 612.967.

Voor de opgenomen geldleningen is een totaalbedrag van € 499.484 aan rente betaald.

Rentevisie

De treasuryfunctie is volop in beweging. Met deze ontwikkeling wordt opnieuw gekeken naar de rentevisie van Eemnes. Er wordt ingeschat dat de rente de komende tijd licht zal stijgen. Deze stijging wordt nauw in de gaten gehouden door middel van het volgen van websites van enkele banken. Zolang kasgeldleningen rentebaten opleveren, zal dit instrument meer dan gewoon worden ingezet. Tegelijkertijd wordt rekening gehouden dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden. Afhankelijk van

de ontwikkeling van de stijging van de rente kan sneller worden overgegaan tot afsluiten van langlopende geldleningen.

Voor wat betreft het te hanteren percentage voor de pensioenen en wachtgeldten wordt aangesloten bij het percentage van de rekenrente dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorschrijft aan de Nederlandse pensioenfondsen. Het actuele percentage per 31 december 2018 is 1,577%.

Kasgeldlimiet

Ter beheersing van het renterisico op kortlopende schulden is in de Wet Fido de *kasgeldlimiet* ingesteld. Deze moet voorkomen dat gemeenten te veel kort geld lenen waardoor bij een sterke stijging van de rente de rentelasten ineens explosief zouden toenemen. Deze kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal. Als de vlottende schuld structureel de 8,5% overschrijdt moet de kortlopende schuld worden omgezet naar een langlopende schuld.

Uit het onderstaande overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet in 2018 niet werd overschreden.

Kasgeldlimiet 2018

Begroting per 1 januari	21.159
Kasgeldlimiet in %	8,50%
Kasgeldlimiet	1.799

Bedragen x € 1.000					
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	jaar
Vlottende schuld	471	581	233	2.070	839
Vlottende middelen	2.492	1.892	12.806	9.386	6.644
Per saldo	-2.022	-1.311	-12.573	-7.316	-5.806
Kasgeldlimiet	1.799	1.799	1.799	1.799	1.799
Ruimte (+) Overschrijding (-)	3.820	3.109	14.372	9.115	7.604

Schatkistbankieren

Eind 2013 is het schatkistbankieren ingevoerd. Dit houdt in dat overtollige middelen, met uitzondering van middelen nodig voor uitoefening van de publieke taak, voortaan uitsluitend bij het rijk of bij andere lagere overheden mogen worden uitgezet. Dit beperkt eventuele kredietrisico's.

Leningen

De financieringsportefeuille ziet er op 31 december 2018 als volgt uit:

Geldleningen OG	soort	bedrag lening	soort lening	loop- tijd	(laatste) aflossing	rente	stand 1-1-2018	aflossing 2018	opname 2018	stand 31-12-2018	rente 2018
BNG 40.107336	Totaal fin.	2.000.000	Lin	10	20-02-22	2,630%	1.000.000	200.000	0	800.000	21.775
BNG 40.107871	Totaal fin.	1.800.000	Lin	10	15-11-22	1,950%	900.000	180.000	0	720.000	17.108
BNG 40.108897	Totaal fin.	2.500.000	Fixe	10	23-12-23	2,730%	2.500.000	0	0	2.500.000	68.250
BNG 40.108898	Totaal fin.	4.500.000	Fixe	5	23-12-18	1,580%	4.500.000	4.500.000	0	0	69.736
BNG 40.109119	Totaal fin.	4.900.000	Fixe	10	15-04-24	2,270%	4.900.000	0	0	4.900.000	114.277
BNG 40.109348	Totaal fin.	1.000.000	Fixe	5	01-10-19	0,705%	1.000.000	0	0	1.000.000	7.050
BNG 40.109913	Totaal fin.	1.500.000	Fixe	10	25-06-25	1,450%	1.500.000	0	0	1.500.000	21.750
BNG 40.109914	Totaal fin.	1.800.000	Lin	10	25-06-25	0,980%	1.440.000	180.000	0	1.260.000	13.199
BNG 40.110584	Totaal fin.	1.000.000	Fixe	15	01-07-31	1,120%	1.000.000	0	0	1.000.000	11.200
BNG 40.111044	Totaal fin.	2.500.000	Ann	5	23-02-22	0,150%	2.500.000	498.502	0	2.001.498	3.113
BNG 40.110309	Totaal fin.	1.750.000	Fixe	10	23-12-25	1,370%	1.750.000	0	0	1.750.000	23.975
BNG 40.112059	Proj.HvE	4.000.000	Ann	10	12-07-28	0,570%	0	0	4.000.000	4.000.000	10.744
BNG 40.112060	Proj.HvE	4.000.000	Fixe	10	12-07-28	0,965%	0	0	4.000.000	4.000.000	18.190
BNG 40.112061	Proj.HvE	5.000.000	Ann	25	12-07-43	1,375%	0	0	5.000.000	5.000.000	32.397
BNG 434471	Totaal fin.	1.000.000	Fixe	1,03	24-02-18	-0,260%	1.000.000	1.000.000	0	0	-393
TOTAAL BINNENLANDSE BANKEN							23.990.000	6.558.502	13.000.000	30.431.498	432.371
AG insurance 174425	Totaal fin.	2.500.000	Fixe	15	23-02-32	1,500%	2.500.000	0	0	2.500.000	37.500
TOTAAL BUITENLANDSE BANKEN							2.500.000	0	0	2.500.000	37.500
Prov. Groningen	Totaal fin.	5.000.000	Fixe	4,5	01-04-19	0,520%	5.000.000	0	0	5.000.000	25.982
gem.Giessenlanden	Totaal fin.	650.000	Lin	10	23-12-25	0,700%	520.000	65.000	0	455.000	3.630
TOTAAL OPENBARE LICHAMEN							5.520.000	65.000	0	5.455.000	29.612
TOTAAL-GENERAAL							32.010.000	6.623.502	13.000.000	38.386.498	499.484

Beleggingen

De gemeente Eemnes heeft ook leningen uitstaan waarop afgelost wordt. De belegging in de obligatie en het APG garantieproduct vallen in 2019 vrij.

Voor het APG is op 17 maart 2017 voor het laatst geclickt. In 2018 is dan ook geen voordeel op deze belegging gerealiseerd.

De beleggingsportefeuille ziet er per 31 december 2018 als volgt uit:

Beleggingen	Boekwaarde 11-3-4059	Uitzetting rente / agio	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
Aandeel Participatiemaatschappij	1	-	-	1
Aandeel Vitens	7.510	-	-	7.510
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	7.511	-	-	7.511
Leningen en aandeel in Zuidpolder CV/BV	2.426.206	121.397	-	2.547.603
Geldlening Vitens	31.786	-	-7.000	24.786
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.457.992	121.397	-7.000	2.572.389
SVN startersleningen	1.817.032	22.615	-	1.839.646
SVN Duurzaamheidsfonds	304.000	150.173	-	454.174
SVN Duurzaamheid bedrijven	1.000.000	120	-150.000	850.120
Leningen aan verbonden partijen	3.121.032	172.908	-150.000	3.143.940
APG Garantieproduct	6.899.400	-	-	6.899.400
Beleggingen	6.899.400	-	-	6.899.400
Diverse overige lokale leningen u/g	788.630	7.584	-60.737	735.477
Overige langlopende geldleningen	788.630	7.584	-60.737	735.477
Totaal	13.274.566	301.889	-217.737	13.358.718

Renteschema

In de nieuwe BBV-voorschriften is opgenomen dat de paragraaf financiering inzicht moet geven in:

- De rentelasten;
- Het renteresultaat;
- De wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

De commissie BBV adviseert om inzicht te geven aan het voorafgaande door middel van een voorgeschreven renteschema op te nemen in de paragraaf financiering.

Het renteschema van de gemeente Eemnes ziet er als volgt uit:

Schema rentetoerekening 2018		bedragen in €
Externe rentelasten over korte en lange financiering		505.332
Externe rentebaten		749.904
Saldo rentelasten en rentebaten		-244.572
Rente die aan de GREX moet worden doorberekend	-9.393	
Rente projectfinanciering activa	-61.331	
Rente projectgefinancierd vordering CV/BV	612.967	
Rentebaat doorverstrekke leningen indien specifieke lening is aangetrokken	0	
		542.243
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		297.671
Rente over eigen vermogen		340.951
Rente over voorzieningen		32.250
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		670.872
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag)		-641.373
Renteresultaat op taakveld treasury		29.498

De afwijking tussen de werkelijke rentelasten € 670.872 en de toegerekende rentelasten € 641.373 bedraagt € 29.498. Deze afwijking bedraagt 4,4% van de werkelijke rentelasten.

De afwijking is kleiner dan het maximum van 25%. Eemnes heeft daarom het begrote omslagpercentage van 2,4% gehandhaafd.

D. Paragraaf Bedrijfsvoering

Beleids- en beheersmatige aspecten

In 2018 zijn de verschillende ambities van de organisatie voortgezet in de vijf interne programma's: Informatie en ICT, Dienstverlening, Omgevingswet, Bedrijfsvoering en Organisatieontwikkeling. In de gezamenlijke programma's wordt de ontwikkelslag van de BEL ter hand genomen, die nodig is onze maatschappelijke opgaven met meerwaarde te blijven leveren.

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op deze programma's en aansluitend zijn overige relevante aspecten van de bedrijfsvoering beschreven. Een uitgebreidere beschrijving vindt u terug in de jaarrekening van de BEL Combinatie.

Programma Bedrijfsvoering

Binnen het programma Bedrijfsvoering richten we onze aandacht sinds november 2018 op de '(financiële) basis op orde', 'procesbeheersing en kwaliteitszorg' en de gewijzigde invulling van de opdrachtgeversrol (na wijziging van het BEL-model), en de instrumenten die daarvoor nodig zijn uit oogpunt van beheersing, sturing en borging. Daarbij leggen we de focus op het op orde brengen en in control zijn/komen op financieel gebied en het doelmatig realiseren van de maatschappelijke opgaven – collegeprogramma's voor de komende vier jaar –, verdeeld over de volgende thema's:

1. Financiële basis op orde: beheer en sturing organisatie:
2. Procesbeheersing en kwaliteitszorg (verbeteren en borgen):
3. Besturen/ opdrachtgevers:

Het programma wordt in deze opzet in 2019 verder uitgevoerd.

Programma Dienstverlening

Als een van de eerste zichtbare stappen in de verbetering van onze dienstverlening, is de balie Vergunningen aan de bestaande frontoffice van het Team Publiek toegevoegd in 2018.

In 2018 heeft binnen het team Publiek de focus gelegen op het werven en opleiden van nieuwe vaste frontoffice medewerkers in plaats van inhuur. Concreet gevolg van het op peil brengen van voldoende vaste medewerkers is wel dat in de loop van 2018 zichtbaar werd dat onze inwoners sneller en beter werden geholpen zowel aan de telefoon als aan de balie en dat producten en diensten aanzienlijk sneller werden geleverd. Daarnaast werden meer en meer producten digitaal beschikbaar gesteld aan onze inwoners.

Programma organisatieontwikkeling

In 2018 hebben medewerkers veel gebruikgemaakt van de mogelijkheden hun professionaliteit te vergroten, zowel vakgericht als qua persoonlijke ontwikkeling. Medewerkers hebben concreet meer verantwoordelijkheid gekregen die past bij hun werk, in lijn met de organisatievisie 'verantwoordelijkheid laag in de organisatie' en 'organiseren vanuit vertrouwen'. In het afgelopen jaar is naar aanleiding van een verzuimscan veel aandacht geweest voor het aanhoudende hoge ziekteverzuim en de manier waarop we dat kunnen beïnvloeden. De teams hebben, zonder uitzondering, actief gezamenlijk ontwikkelingen opgepakt en vormgegeven in hun producten en diensten, manier van samenwerken of manier van organiseren. Via het Management Development traject is de ontwikkeling van de teamleiders en de directie verdiept op thema's als: duurzame inzetbaarheid, situationeel en modern leiderschap, bedrijfsvoering, en de versterking van de BEL. De Directieraad samen met teamleiders, programmamanagers en ondernemingsraad gewerkt aan een visie over de verdere ontwikkeling en versterking van de BEL 2019-2022. We pakken de versterking van de BEL op zes hoofdthema's verder op: planmatig en procesmatig werken, versterken kwaliteit van medewerkers,

versterken van de cultuur, voortgang digitalisering, zelf doen - samen doen - uitbesteden, bestuurlijk eigenaarschap.

HRM

Het programma Organisatieontwikkeling heeft in 2018 het gedachtengoed en de ingezette investering in medewerkers, teams en leidinggevendenden van de BEL Combinatie overgenomen van het afgeronde programma Doorontwikkeling.

De nieuwe HRM-cyclus, waarmee de medewerker het initiatief heeft sturing te geven aan eigen professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid, heeft vorm gekregen. Veel medewerkers hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun professionaliteit te vergroten. Deze ontwikkeling is cruciaal voor de verdere versterking van de BEL Combinatie. Op andere fronten is ook een start gemaakt aan de versterking van de organisatie, zoals door het invullen van het grote aantal vacatures en het terugbrengen van inhuur op vacatures. De krapte en kwaliteit op de arbeidsmarkt blijft hierin een uitdaging.

Programma Informatie en ICT

Vanaf 25 mei 2018 is de AVG van toepassing geworden. Dat betekent dat vanaf die datum dezelfde privacywetgeving geldt in de hele Europese Unie (EU). Functioneel Beheerders zijn opgeleid met een eerste basistraining op het gebied van informatieveiligheid en privacy. Een implementatietraject heeft in 2018 een aantal deelprojecten gerealiseerd en loopt ook in 2019 nog door, omdat het met name om bewustwording van medewerkers gaat en om het anders omgaan met persoonsgegevens dan men gewend was (denk aan e-mailgebruik). In dit kader is ook veilig mailen, voor een aantal medewerkers die veel privacygevoelige informatie uitwisselen, geïmplementeerd. Dit krijgt een vervolg in 2019.

In kader van andere nieuwe wetgeving zijn voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd, zoals BAG 2.0; toegankelijkheidswet, migratie naar nieuwe bekendmakingen applicatie DROP.

Anticiperend op de komst van de **Omgevingswet**, is voor de teams Vergunningen, Handhaving en Juridische Zaken de Open Source VTH applicatie Open Wave ingericht, digitaal gekoppeld aan het Omgevingsloket online (OLO) en het digitale archief van Corsa. De werkprocessen zijn 95% digitaal (inclusief een digitale keten naar BAG).

Voor team **Burgerzaken** zijn een aantal nieuwe e-diensten uitgewerkt die in 2018 live zijn gegaan. Hiermee kunnen inwoners meer e-diensten gebruiken.

De **live streaming** van de commissie- en raadsvergaderingen voor gemeenten Blaricum en Eemnes is live gegaan. Dit was voor gemeente Laren al gerealiseerd in 2017. Voor het faciliteren van digitaal werken zijn er in 2018 pc-presentatieschermen in de vergaderzaaltjes geplaatst en grotere verrijdbare schermen in de grotere vergaderzalen. In opvolging van de digitale agenda VNG realisatie is de BEL Combinatie aangesloten op "Govroam" (ontsluiten van ons wifi netwerk voor andere overheden).

Het **digitaliseren van de bouwdoSSIers** gemeenten is voor het grootste deel voltooid. De overdracht van gemeente Eemnes naar streekarchief Eemland is vanaf juni 2018 in gang gezet door het inrichten van de streekarchief applicatie. Naar verwachting is de formele overdracht aan het streekarchief Eemland eind in Q1 2019 geformaliseerd. De overdracht van de gemeenten Blaricum en Laren naar streekarchief Gooi en Vechtstreek wordt in 2019 gerealiseerd.

Programma Omgevingswet

Het idee achter de Omgevingswet is kort samengevat: 1 wet die alle wetten voor de leefomgeving bundelt en moderniseert. De Omgevingswet heeft als doel om alle onderdelen van de fysieke leefomgeving met elkaar in samenhang te brengen. Met ruimte om lokale initiatieven mogelijk te maken en oplossingen op maat te creëren. Voor het programma Omgevingswet zijn in de BEL Combinatie in 2018 geen extra middelen vrijgemaakt. Binnen de DVO 2018 hebben in de BEL Combinatie wel activiteiten plaatsgevonden die gericht waren op de implementatie. Binnen het programma Informatie en ICT is de eerste basis gelegd van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Het digitaal stelsel vervangt bij de inwerkingtreding van de wet de bestaande toepassingen: Omgevingsloket online,

Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl. Zo is de migratie naar het nieuwe bekendmakingensysteem voorbereid (realisatie 2019), is het huidige OLO loket ontsloten aan het nieuwe VTH systeem en kan dit eenvoudig migreren naar het nieuwe omgevingsloket. Het zijn de eerste stappen geweest in een traject dat moet leiden tot een succesvolle overgang naar de nieuwe wet die 1-1-2021 in werking treedt. Op 1-1-2029 zal de wet pas in zijn geheel in werking zijn. De wet kent overgangstermijnen, daardoor kan de implementatie van de wet in de tijd geleidelijk verlopen. Op dit moment beperkt de BEL Combinatie zich tot de zaken die voor de invoering van de wet geregeld moeten zijn om onze inwoners te kunnen bedienen. In 2018 is een eerste aanzet gegeven voor een programmaplan. Dit plan wordt in 2019 verder uitgewerkt zodanig dat besluitvorming over het programma kan plaatsvinden en middelen voor de implementatie kunnen worden vrijgemaakt. Samen met de raden wordt in 2019 een agenda gemaakt voor een traject waarin raadsleden in eerste instantie zullen kennisnemen van het gedachtengoed van de wet en later de ambitie nader invullen.

De wetgever heeft een aantal verbeterdoelen beschreven. Van de verbeterdoelen zijn voor de implementatie van de Omgevingswet vier pijlers voor de implementatie afgeleid. Deze pijlers vormen de basis voor de implementatie:

1. Toegang, Vergunningverlening en Handhaving
2. Data en Regelgeving
3. Instrumentarium
4. Anders Werken

Voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet is een andere manier van werken essentieel. Anders werken betekent een andere houding en gedrag van de betrokken ambtenaar, bestuurder, volksvertegenwoordiger, belanghebbende en initiatiefnemer. Om deze transitie vorm te geven wordt in lijn met het programma Organisatieontwikkeling een breed scala aan instrumenten ingezet. Begin 2018 is gestart met het Omgevingslab, dit zijn bijeenkomsten waarin één keer per maand medewerkers gedurende een uur bij elkaar komen om kennis te maken met allerlei aspecten van de wet. De Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door het DSO. Via dit stelsel kan informatie eenduidig worden verstrekt en gedeeld met alle partijen die betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving. Om hier goed op aan te sluiten is niet alleen de techniek van belang, maar ook het werken met dit stelsel. De BEL Combinatie werkt nu al digitaal via het huidige omgevingsloket en het zaakgericht werken is in ontwikkeling. Deze onderdelen van de implementatie Omgevingswet vallen samen met de doelstellingen van het programma Informatie en ICT en worden daar opgepakt.

Realisatie dienstverleningsovereenkomst BEL Combinatie

De gemeentelijke taken worden uitgevoerd door de BEL Combinatie. De toegestane formatie per 31 december 2018 bedraagt 195,85 fte. De capaciteit wordt naar rato van de dienstverlening ingezet voor de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren.

Voor 2018 is uitgegaan van een verdeling van de kosten naar rato van de DVO-percentages zoals in de BEL begroting voor 2018 is opgenomen (Blaricum 33,23%, Eemnes 30,17% en Laren 36,60%). Aan het begin van het boekjaar zijn de capaciteitsramingen verwerkt in het tijdschrijfsysteem TIM. De capaciteit wordt op het niveau van medewerker verdeeld over exploitatie en projecten.

De DVO-bijdrage van de gemeente Eemnes aan de BEL Combinatie is voorcalculatorisch vastgesteld op basis van de actuele begroting 2018 van de BEL Combinatie.

De werkelijke verdeling van de DVO-bijdrage aan de programma's en taakvelden vindt plaats op basis van de begrote verdeling. Het voordeel van deze systematiek is dat het verschil tussen begrote en gerealiseerde DVO-bijdrage nagenoeg nihil is.

Voor projecten (grondexploitaties en investeringen) en tarief gerelateerde producten (afval, riool en straatreiniging) is wel uitgegaan van de werkelijke uren. Alleen op deze onderdelen ontstaan verschillen ten opzichte van de geraamde DVO-bijdrage 2018.

In 2018 is door de BEL Combinatie derhalve het begrote bedrag inzake verrekening gemeenten ad. € 5.938.570 aan de gemeente Eemnes doorbelast.

Verantwoording Dienstverleningsovereenkomst BEL Combinatie

Exploitatie (A)		Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil
PRG 1	Bestuur van de gemeenschap	8.766	8.766	0
PRG 2	Veiligheid	144.390	144.390	0
PRG 3	Publiek, vergunning en handhaving	663.641	663.641	0
PRG 4	Mobiliteit	343.281	301.020	-42.261
PRG 5	Groene leefomgeving	390.653	390.653	0
PRG 6	Milieu en duurzaamheid	344.808	377.076	32.268
PRG 7	Ruimtelijke ordening en wonen	381.377	409.424	28.048
PRG 8	Werk en inkomen	0	0	0
PRG 9	Sociale samenhang	315.913	315.913	0
PRG 10	Sport, cultuur en vrije tijd	86.024	86.024	0
PRG 11	Opgroeien in Eemnes	212.863	212.863	0
	Algemene dekkingsmiddelen	154.906	140.133	-14.773
	Overhead	2.720.369	2.801.113	80.744
Totaal Exploitatie (A)		5.766.989	5.851.014	84.025

Projecten (B)		Begroting 2018	Realisatie 2018	Verschil
Grondexploitaties		59.142	36.435	-22.707
Investerings		112.439	51.121	-61.318
Totaal projecten (B)		171.581	87.556	-84.025
Totaal DVO (A + B)		5.938.570	5.938.570	0

HRM

Opleiding en ontwikkeling

Binnen de gemeente Eemnes is het van belang dat de medewerkers duurzaam inzetbaar blijven. Dit vergt een gezamenlijke inzet van medewerker en organisatie. Medewerkers blijven onder andere inzetbaar door ontwikkelingen in het vak bij te houden, nieuwe kennis op te doen en extra opleidingen te volgen. De opleidingen van medewerkers van De Hilt worden georganiseerd vanuit Stichting Huis van Eemnes.

Inhuur extern personeel

Omdat bij de oprichting van het Jeugd- en Gezinsteam nog geen duidelijkheid was over de positionering van het JGT, zijn de medewerkers middels verschillende constructies (subsidie, inkoop en payroll) ondergebracht in het JGT. Het jeugd- en gezinsteam Eemnes is daarmee vanaf de start niet

georganiseerd binnen de BEL Combinatie. Het Jeugd- en Gezinsteam bestaat uit vijf consultants, één teamcoördinator, één GZ psycholoog, twee jeugdverpleegkundigen van de GGD en er is één werkervaringsplek. In afwachting van de uitspraak over de positionering, werken alle consultants via een payroll-constructie (bij Driessen). De teamcoördinator werkt als ZZP'er, de GZ psycholoog wordt ingehuurd via Flex tender en met de GGD regio Utrecht zijn afspraken gemaakt over de uren en inzet van de jeugdverpleegkundigen.

Voor het project Zuidpolder worden twee medewerkers ingehuurd; één medewerker werkt als ZZP'er en één medewerker via een payroll-constructie (bij Driessen).

Verzuim

Gemeente Eemnes hecht groot belang aan het creëren van een gezonde werkomgeving. Het verzuimpercentage is opgebouwd uit de cijfers van de bestuursstaf en de medewerkers van De Hilt. Het percentage over het jaar 2018 is 5,61%. Dat is een stijging ten opzichte van vorig jaar. De verklaring hiervoor is een aantal gevallen van langdurig verzuim met medische oorzaak, waarbij er weinig invloed op het verloop kan worden uitgeoefend. Er wordt veel aandacht besteed aan zowel goede begeleiding tijdens verzuim als aan de preventiekant.

Onderhoud functieboek

In 2018 is een nieuw onderhoudsproces functieboek opgestart voor de BEL Combinatie en de 3 gemeenten. Een aantal functies wordt opnieuw bekeken en gewaardeerd. Dit betreft echter niet de functies binnen de bestuursstaf. In de loop van 2019 ronden we dit proces af. De Hilt kent een eigen functieboek en valt buiten het onderhoud.

Inkoop

In 2018 heeft de BEL Combinatie extra aandacht besteed aan inkoop & aanbesteding. Zo heeft de directieraad van de BEL Combinatie een 'handboek inkoop- en aanbestedingsbeleid' vastgesteld. Daarbij is ook een implementatieplan opgesteld om ervoor te zorgen dat de doelstellingen uit het handboek worden gerealiseerd.

Vanaf begin 2018 worden externen in eerste instantie alleen ingehuurd via een Dynamisch Aankoop Systeem. Dit is aanbesteed en heeft Flex tender als nieuwe contractpartner opgeleverd. Flex tender voldoet aan de (Europese) aanbestedingsregels en dit voorkomt onrechtmatigheden in de inhuurprocessen van de BEL Combinatie.

E. Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een financieel en/of bestuurlijk belang heeft. Met een verbonden partij zet de gemeente Eemnes één of meerdere taken op afstand.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

De Gemeente Eemnes heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen. In de nota strategische samenwerking (voorjaar 2011) is de visie op verbonden partijen opgenomen.

Bij samenwerking met andere partijen gaat het om meer dan alleen het bereiken van een gunstiger schaalgrootte. De keuze voor samenwerkingspartners wordt niet alleen bepaald door de geografische nabijheid en de gezamenlijke schaalgrootte, maar ook en vooral door gedeelde belangen bij de samenwerking en onderling vertrouwen.

Eemnes hanteert bij haar keuzes voor het aangaan, continueren of beëindigen van samenwerkingsrelaties de toegevoegde waarde van de samenwerking voor de burger als toetssteen. Effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven, kwaliteit, continuïteit en efficiëntie zijn daarbij kernwaarden, evenals democratische controle en betrouwbaar partnerschap. De kaderstellende en controlerende taken van de raad mogen door de samenwerkingen niet uitgehold worden. Eemnes hecht eveneens aan betrouwbaar partnerschap, hetgeen inhoudt dat samenwerken voor ons niet vrijblijvend of gemakkelijk opzegbaar is.

Eemnes kiest ervoor geen korte termijn voordelen na te jagen, maar kiest voor stabiele relaties met anderen en stabiele verhoudingen in de regio omdat wij ervan overtuigd zijn dat daarmee op de lange termijn de beste en meest efficiënte resultaten worden bereikt.

De gemeente Eemnes kiest bij het aansturen van de verbonden partijen voor:

- Het zo goed en zo tijdig mogelijk betrekken van de raad, bij voorkeur door middel van een Kadernota/brief in het voorjaar (motie Soest);
- Het inzetten op reële en niet te grote vermogensposities bij de verbonden partijen (max. 5% van de gemeentelijke bijdragen);
- Het volgen van de beweging van het gemeentefonds bij het vaststellen van de gemeentelijke bijdragen (trap op en trap af).

Sturen op verbonden partijen

Grip en sturing op Verbonden partijen is landelijk een actueel thema. Hoe kun je als gemeente daarin meer sturen en beter grip houden op externe partijen? Om, hieraan invulling te geven is in februari 2016 de nota "Sturen op verbonden partijen: loslaten in verbondenheid" vastgesteld door de raad. Met deze notitie is invulling gegeven aan de wijze waarop de gemeenteraad van Eemnes verbetering wil aanbrengen in de grip en sturing. Daarbij is ingezoomd op de 3 rollen die we als gemeente hierin vervullen:

- A. De kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad;
- B. Regie voeren als opdrachtgever richting verbonden partijen;
- C. Ambtelijke werkwijze (ambtelijke werkprocessen, taken en verantwoordelijkheden).

In deze nota wordt nader ingegaan op de definitie en afbakening van verbonden partijen. Verder wordt iets gezegd over ontwikkelingen in de regio. De recente wetswijzigingen worden toegelicht. Er zijn voorstellen opgenomen tot verbetering. Er wordt een algemeen kader geschetst, de rolverdeling tussen de raad en college wordt nader uiteengezet. De mogelijkheden voor de samenstelling van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur worden benoemd. Vervolgens worden de verbeteringen aangegeven, gezien vanuit de

drie hierboven genoemde rollen. Vervolgens wordt iets gezegd over de landelijke vernieuwing van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Door de aandacht voor verbonden partijen structureel te beleggen in de organisatie, verwachten we tijdig en adequaat in te kunnen spelen op Kadernota's, begrotingen en de jaarrekeningen van verbonden partijen. Door in de raad te werken met ambassadeurs, zullen één of enkele raadsheren bij uitstek een bepaalde verbonden partij volgen (i.p.v. afstand meer nabijheid). Om invloed te kunnen uitoefenen moeten de gemeenten (regionaal) samen optrekken en heldere kaders afgeven richting de verbonden partijen.

In het volgende overzicht is de lijst aan gemeenschappelijke regelingen

Aard verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage 2018	Programma
<i>Gemeenschappelijke regeling</i>	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	€ 243.752	6
	BEL Combinatie	€ 5.938.570	Alle programma's
	GGD regio Utrecht	€ 257.667	9,11
	Regio Gooi- en Vechtstreek	€ 106.224	8, 9, 11
	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)	€ 155.601	3,6
	Soza HBEL	354.060	8,9
	Tomingroep	294.958	8
	Veiligheidsregio Utrecht	€ 548.610	2
<i>Vennootschappen en coöperaties</i>	CV Zuidpolder/ BV Zuidpolder	N.v.t.	7
	TOTAAL	€ 7.545.382	

Risico-inschatting

Hieronder wordt weergegeven de onderwerpen waarop de betreffende verbonden partij is beoordeeld is voor de bepaling van het risicoprofiel / -waardering:

Klasse	Bijdrage	Punten	Solvabiliteit	Stemverhouding in %	Punten
1	< 100.000	2	≥ 30%	≥ 30%	2
2	< 250.000	5	< 30%	< 30%	4
3	< 500.000	10	< 25%	< 20%	6
4	<1.000.000	15	< 20%	< 10%	8
5	>1.000.000	20	< 15%	< 5%	10

Toelichting op de betreffende kolommen:

1. Bijdrage

Hoe hoger de gemeentelijke bijdrage aan de verbonden partij is, hoe hoger het risico van de gemeente is. Bijvoorbeeld in geval van een faillissement. De score loopt hier van 2 (lage bijdrage) tot 20 (hoge bijdrage).

2. Financiële ratio's

Dit betreft een beoordeling van de solvabiliteit én de algemene reserve als percentage van de gemeentelijke bijdragen.

Solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het totale vermogen op de balans; hoe hoger de solvabiliteit hoe beter een organisatie in staat is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen

De algemene reserve als percentage van gemeentelijke bijdragen geeft aan hoe de “buffer” zich verhoudt in relatie tot gemeentelijke baten van de verbonden partij.

De score loopt hier van 2 (financieel zeer duurzaam) tot 10 (financieel minder duurzaam).

3. *Stemverhouding*

Via het bestuur van de verbonden partij heeft de gemeente invloed op (het beleid van) de verbonden partij. Hoe meer deelnemers in de verbonden partij, hoe minder de invloed van de gemeente. De score loopt hier van 2 (veel invloed) tot 10 (weinig invloed).

Dit leidt tot de volgende score (aflopend qua risico):

Verbonden partij	Bijdrage	Solvabiliteit	Stemverhouding	Totaal
Veiligheidsregio Utrecht	15	8	10	33
BEL Combinatie	20	10	2	32
GGD regio Utrecht	10	6	10	26
Afvalverwijdering Utrecht	5	10	10	25
Tomingroep	10	8	6	24
Regio Gooi- en Vechtstreek	5	4	p.m.	
Regionale Uitvoeringsdienst	5	2	8	15
Soza HBEL			4	
CV Zuidpolder/BV Zuidpolder	n.v.t.	8	2	

Facts per verbonden partij

Per verbonden partij zijn de belangrijkste kerngegevens opgenomen. Het gaat achtereenvolgens om de volgende verbonden partijen:

- Afvalverwijdering Utrecht
- BEL Combinatie
- GGD regio Utrecht
- Regio Gooi- en Vechtstreek
- Regionale Uitvoeringsdienst
- Soza HBEL
- Tomingroep
- Veiligheidsregio Utrecht
- CV Zuidpolder/BV Zuidpolder/Gemeentelijke Participatiemaatschappij Zuidpolder

Afvalverwijdering Utrecht			AVU
Vestigingsplaats	Soest		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Verzorging van overslag & verwerking van brandbaar afval, alsmede overslag en verwerking GFT-afval.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	25.291.396	25.413.386
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	24.216.874	23.879.675
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	269.000	228.000
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	267.161	243.752
	Resultaat boekjaar	149.852	159.916
	Eigen vermogen (EV)	539.283	734.209
	waarvan algemene reserve	0	0
	Totaal vermogen (TV)	15.793.775	14.400.105
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	3%	5%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	0%	0%	
Risico's			
Overige informatie			

BEL Combinatie			BEL
Vestigingsplaats	Eemnes		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit de collegeleden van de drie gemeenten en heeft volledige zeggenschap. De gemeentesecretarissen van de 3 gemeenten vormen de directieraad van de BEL Combinatie. Stemaandeel is 1 van 3 (33%)		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting	18.951.752	19.970.150
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	17.777.650	19.656.905
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	5.239.853	5.938.750
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	5.239.853	5.938.750
	Resultaat boekjaar (- = nadeel; + = voordeel)	-67.675	-228.401
	Eigen vermogen (EV)	613.421	1.085
	waarvan algemene reserve	265.081	197.805
	Totaal vermogen (TV)	19.167.707	26.153.522
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	3%	0%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	1%	1%	
Risico's			
Overige informatie	De bijdrage vanuit de gemeente Eemnes aan de BEL Combinatie is verantwoord onder alle voorkomende programma's.		

GGD regio Utrecht			GGD
Vestigingsplaats	Zeist		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van de wet publieke gezondheid en de jeugdgezondheidszorg		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%)		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	42.027.000	43.972.000
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	niet bekend	niet bekend
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	228.103	304.872
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	246.872	257.667
	Resultaat boekjaar	116.000	1.219.000
	Eigen vermogen (EV)	2.755.522	3.517.266
	waarvan algemene reserve	1.273.349	1.273.349
	Totaal vermogen (TV)	14.578.407	16.672.183
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	19%	21%
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage			
Risico's			
Overige informatie			

Regio Gooi- en Vechtstreek			G&V
Vestigingsplaats	Bussum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	In 2016 is de gemeente Eemnes partieel toegetreden.		
Bestuurlijk belang			
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	69.806.000	79.191.000
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	58.579.000	61.352.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	55.981	89.021
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	121.441	106.224
	Resultaat boekjaar	12.761.000	2.861.000
	Eigen vermogen (EV)	20.399.000	13.332.000
	waarvan algemene reserve	1.365.000	1.372.000
	Totaal vermogen (TV)	43.175.000	48.541.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	47%	27%
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	2%	2%	
Risico's			
Overige informatie			

Regionale Uitvoeringsdienst			RUD
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Vergunning & Handhaving milieu, natuur en leefomgeving		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 12 (8%)		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	12.974.000	13.964.000
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	11.097.000	12.129.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	198.186	165.158
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	191.782	155.601
	Resultaat boekjaar	-303.000	615.000
	Eigen vermogen (EV)	612.000	1.117.000
	waarvan algemene reserve	573.000	270.000
	Totaal vermogen (TV)	2.422.000	3.379.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	25%	33%
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	5%	2%	
Risico's			
Overige informatie			

Soza HBEL		HBEL	
Vestigingsplaats	Huizen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van de Participatiewet en sinds 1 januari 2015 de uitvoering van de WMO taken voor de gemeente Eemnes. Omdat de uitvoering van deze wetgeving specialistische kennis en een robuuste uitvoeringsorganisatie vereist, is gekozen voor een samenwerking tussen vier gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 4 (25%). De portefeuillehouder van sociale zaken heeft zitting in het bestuurlijk overleg.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)		
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen		
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes (apparaatskosten)		354.060
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes (apparaatskosten)		354.060
	Resultaat boekjaar		
	Eigen vermogen (EV)		
	waarvan algemene reserve		
	Totaal vermogen (TV)		
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)		
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage			
Risico's			
Overige informatie	Sinds 2002 werken de gemeenten Huizen, Eemnes en Blaricum samen voor de uitvoering van de WWB en aanverwante sociale wetgeving. Daarbij is Huizen de centrumgemeente. Voor deze (maatwerk-) samenwerkingsvorm is tussen de gemeenten afgesproken dat Blaricum en Eemnes bijdragen in de apparaatskosten van Huizen. Vanaf 2008 heeft ook de gemeente Laren zich bij Soza HBEL aangesloten		

Tomingroep			TOMIN
Vestigingsplaats	Hilversum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van Wet Sociale Werkvoorziening en biedt werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 9 (11%)		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	29.529.000	29.084.000
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	niet bekend	niet bekend
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	369.900	290.570
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	301.389	294.958
	Resultaat boekjaar	307.000	0
	Eigen vermogen (EV)	2.213.000	1.906.000
	waarvan algemene reserve	1.906.000	1.906.000
	Totaal vermogen (TV)	12.482.000	12.531.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	18%	15%
	- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage		
Risico's			
Overige informatie			

Veiligheidsregio Utrecht		VRU	
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	De regionale brandweer en crisisbeheersing.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%)		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	31-12-2017	31-12-2018
	Omvang begroting (na wijziging)	85.674.000	89.349.000
	Totaal werkelijke gemeentelijke bijdragen	72.214.000	74.894.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	522.066	549.000
	Werkelijke bijdrage gemeente Eemnes	536.369	548.610
	Resultaat boekjaar	233.000	1.694.000
	Eigen vermogen (EV)	6.943.000	9.684.000
	waarvan algemene reserve	1.313.000	1.313.000
	Totaal vermogen (TV)	36.984.000	58.876.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	19%	17%
	- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	2%	2%
Risico's			
Overige informatie			

CV Zuidpolder/BV Zuidpolder/Gemeentelijke Participatiemaatschappij Zuidpolder

Vestigingsplaats

Eemnes

Doel

In augustus 2013 zijn de marktpartijen (VDW Projecten BV, Vos & Teeuwissen/Heijmans en Van Wijnen) met de gemeente Eemnes een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerking is vormgegeven in een CV/BV-structuur. In de overeenkomst is afgesproken dat de gemeente alle gronden aankoopt van de marktpartijen en samen met haar eigen grond doorverkoopt aan de CV. De CV maakt de gronden bouwrijp en levert vervolgens de bouw kavels door aan de opstalontwikkelaars of particuliere bouwers.

De Gemeentewet vereist dat er voor het oprichten van een/meer rechtspersonen goedkeuring vereist is van de Provincie. Daarom heeft de gemeente daartoe op 16 oktober 2013 (formeel) een verzoek gedaan. Op 4 februari 2014 is de goedkeuring verkregen.

Op 17 april 2014 is de CV ingeschreven in het handelsregister van de KvK. Vanaf dat moment konden de gronden worden geleverd en kon aan de aannemer opdracht worden gegeven om te starten met het bouwrijp maken van de gronden.

Op dit moment heeft de gemeente 50% van de aandelen van de CV in eigendom. De overige eigenaren zijn van Wijnen en Heijmans. Deze partijen hebben de aandelen van Van der Wardt projecten overgenomen.

In juni 2014 is het handboek administratie vastgesteld hierin is afgesproken dat de CV de gemeente op de volgende manier informeert over de voortgang van het project:

- 4x per jaar over de voortgang van het project.
- 1x per jaar een jaarrekening en accountantscontrole opstelt;
- Jaarlijks de grondexploitatie actualiseert

Indien de CV verwacht dat zij buiten de kaders van de samenwerkingsovereenkomst zal treden dan wordt dit vooraf aan de gemeenteraad ter besluitvorming aangeboden.

Ter borging van de belangen van de gemeente Eemnes is een Gemeentelijke Participatiemaatschappij opgericht, deze vennootschap is de houder van de hypotheekrechten op de gronden die in de CV/BV Zuidpolder bouw- en woonrijp worden gemaakt. Bij levering aan de projectontwikkelaar, woningcorporatie of koper (vrije kavels) wordt de hypotheek pas doorgehaald voor die betreffende gronden.

Bestuurlijk belang

In de algemene vergadering van aandeelhouders wordt de gemeente Eemnes vertegenwoordigd door twee wethouders.

Financieel belang

De gemeente Eemnes participeert risicodragend voor 50% in de CV/BV Zuidpolder.

F. Paragraaf Grondbeleid

1. Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De resultaten op grondexploitaties en de financiële risico's zijn van groot belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Het wettelijke kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

De paragraaf grondbeleid geeft ten minste:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

De grondexploitatie vormt een geheel met de totale financiële huishouding van de gemeente Eemnes. Het financiële uitgangspunt bij grondexploitaties is minimaal het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten van de gemeente zoals de planvoorbereiding, de interne (ambtelijke) uren en de kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden vertaald in de (grond)opbrengst (inclusief een bijdrage aan de bovenwijkse fysieke en maatschappelijke (voorzieningen) infrastructuur in de ruimste zin des woord).

De gemeente Eemnes hanteert als algemeen uitgangspunt 35% sociaal betaalbare woningen. Indien in een plan geen of minder sociale woningbouw wordt gerealiseerd, dient de initiatiefnemer een bedrag te storten in de reserve sociale woningbouw. Besluit de gemeente (als grondeigenaar of in het kader van een exploitatieovereenkomst) een hoger percentage sociale woningbouw te realiseren, dan kan de lagere grondopbrengst worden gecompenseerd door een vrijval (onttrekking) aan deze reserve.

Visie op het grondbeleid

Grond is een schaars goed. De gemeente bezit zowel verspreide gronden als enkele aansluitende percelen bij de Noord- en Zuidbuurt. Het verwerven van gronden door de gemeente is gericht op het realiseren van de strategische visie op de toekomstige ontwikkeling van Eemnes. De praktijk leert echter dat veel projectontwikkelaars al grondposities hebben verworven rondom Eemnes.

Uitvoering van het grondbeleid

Bij het in exploitatie nemen van een complex wordt een bestuursopdracht opgesteld, waarin de uitgangspunten (kaders), de werkwijze, de planning en de financiële aspecten worden vastgelegd.

2. Complexen in exploitatie

Complex Woningbouw Zuidpolder

De oplevering van woningen in Zuidpolder gaat onverminderd door. Na oplevering van Heemweide 1 (in 2016) en Heemweide 2 (in 2017) is in 2018 het Ruizendaalhofje met 15 woningen opgeleverd, de Ruizendaallaan met 16 woningen en 23 woningen in het Amersveld. Daarnaast is de geluidwerende voorziening langs de A27 in november 2018 binnen de geplande tijd en het beschikbare budget opgeleverd. Voor 2019 worden onder andere de 31 sociale huurwoningen in Amersveld en de 44 projectwoningen in Ruijtersweide opgeleverd. Deelplan 3.3. wordt in mei in de verkoop genomen. Conform het college akkoord wordt het percentage sociale woningbouw verhoogd.

Van de verkochte woningen wordt nog steeds meer dan 50% van de woningen toegewezen aan Eemnessers, ca. 25% aan inwoners uit Blaricum, Laren en Huizen en het restant komt van elders. De kwaliteit van de openbare ruimte in de Zuidpolder wordt door de bewoners hoog gewaardeerd. Ook ten aanzien van de duurzaamheidsambities worden de vastgestelde doelen gerealiseerd.

Complex Bedrijventerrein Zuidpolder

In het onherroepelijke bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Zuidpolder is ca. 3,8 ha ten zuiden van het huidige bedrijventerrein (tussen A27 en Zuidersingel) bestemd als bedrijventerrein. Hiervan is 2,4 ha bestemd voor uitgifte van kavels. De rest is voor o.a. wegen, parkeren, groen en water. Het plan is flexibel van opzet; de omvang van de kavel wordt afgestemd op de behoefte van de koper.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein wordt door de grondeigenaren afzonderlijk opgepakt. De gemeente ziet toe op de uitstraling en beoordeelt de plannen. In 2018 zijn 2 kavels verkocht. De oplevering van het bedrijfsverzamelgebouw, het bouwcenter RAB en het kavel van Savage Rivale hebben in 2018 plaatsgevonden. Alle resterende kavels zijn onder optie of verkocht. Na notarieel transport van deze kavels in 2019 en na afronding van het woonrijpmaken zal de grondexploitatie worden afgesloten. De grondexploitatie laat evenals voorgaande jaren een licht positief resultaat zien.

3. Overige complexen

Complex Eemhof e.o.

Voor de verbouwing van de begane grond van de Eemhof is in 2016 een bouwvergunning verleend, waarbij het de bedoeling was dat Van der Wardt het project turn-key zou opleveren aan Diaconie. De Eemhof moet huisvesting bieden aan 24 mensen met dementie. Onder andere omdat de Diaconie zich eind 2017 heeft teruggetrokken heeft de gemeente in april 2018 de positie van de Diaconie overgenomen. Zij heeft daartoe een koop-aannemingsovereenkomst met Van der Wardt gesloten en een huurovereenkomst met Amaris. Medio februari 2019 zit het complex in de afbouwfase waarna het in april 2019 wordt opgeleverd aan de gemeente. Amaris trekt dan direct met eerst 8 bewoners in de studio's. Na oplevering kan het complex worden afgesloten.

Complex Ocriet

In 2018 zijn gesprekken gevoerd met de eigenaar van de voormalige Ocrietfabriek. Er is daarbij overeenstemming bereikt met de eigenaar over kosten die de gemeente heeft gemaakt voor de ontwikkeling van het gebied. Dit akkoord moet nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Nadat de gemeenteraad akkoord is gegaan, zal een anterieure exploitatieovereenkomst worden gesloten. Deze overeenkomst gaat ook over de wijze van samenwerking om te komen tot een ontwikkeling bij de Ocriet.

4. Bovenwijkse voorzieningen

Per project wordt gekeken welke gevolgen het heeft voor de voorzieningen elders in Eemnes, de extra kosten die het project direct of indirect veroorzaakt worden aan het betreffende project toegerekend. De investeringen die later worden verricht, worden ten laste van deze reserve gebracht in het jaar van uitvoering.

Voor het project Zuidpolder is in kaart gebracht wat de aanleg van een bedrijventerrein en een nieuwbouwwijk van 500 woningen voor gevolgen heeft buiten het plangebied zelf. Uiteraard zijn de kosten die vallen binnen de plangebieden volledig opgenomen in de GREX zelf. Dit heeft geleid tot onderstaande lijst van investeringen die verricht moeten worden:

- verlengen Zuidersingel
- geluidswerende voorziening
- vergroten capaciteit kruispunten/aanleg VRI's
- kunstgrasveld SV Eemnes i.v.m. toename aantal kinderen (capaciteitsuitbreiding)
- aanleg duiker in Wakkerendijk t.b.v. afwatering

De aanleg van de geluidswerende voorziening wordt 100% toegerekend aan de GREX woningbouw en maakt geen deel uit van deze reserve, maar zit integraal in die GREX.

Voor het vergroten van de capaciteit van de SV Eemnes is € 207.000 toegerekend aan de woningbouw Zuidpolder.

De infrastructurele maatregelen, die deels ook in de verdere toekomst worden uitgevoerd, zijn deels toegerekend aan beide grondexploitaties en komen voor het overige deel ten laste van de gemeente zelf. Aan beide grondexploitatie wordt elk ca. € 1 mln. toegerekend. Bij het bedrijventerrein zal deze bijdrage in 2019 in rekening worden gebracht en bij het woongebied zijn 17 jaarlijkse termijnen in de GREX opgenomen.

In totaal wordt er vanuit de realisatie van de Zuidpolder ca. € 2,2 mln. (excl. de geluidswerende voorziening) bijgedragen aan de bovenwijkse voorzieningen.

De reserve bovenwijks is bij de jaarrekening 2014 gevormd. De stand ultimo 2017 bedroeg € 381.970. In 2018 is een bedrag van € 183.052 toegevoegd. Bij de uitgifte van bouwplots in 2019 e.v. zullen opnieuw bijdragen aan de reserve worden toegevoegd.

5. Verwachte resultaten totale grondexploitaties

Bedrijventerrein Zuidpolder

Alle kavels in het bedrijventerrein Zuidpolder zijn verkocht of onder optie. In de geactualiseerde grondexploitatie wordt uitgegaan van een licht positief resultaat, rekening houdend met een bijdrage aan bovenwijkse voorzieningen van circa € 800.000 die in 2019 nog gestort zal worden.

Reserve Zuidpolder

De gemeente heeft de gronden in het plangebied Zuidpolder economisch geleverd. De winst die hiermee is gerealiseerd is toegevoegd aan de reserve Zuidpolder. Uit deze reserve wordt het deel van de beheerskosten gefinancierd dat niet is opgenomen in de Samenwerkingsovereenkomst. De reserve dient verder als buffer voor de projecten Zuidpolder.

Conclusie

De grondexploitaties van de gemeente Eemnes zijn inzichtelijk en de risico's beheersbaar binnen de projecten. Voor majeure tegenvallers is daarnaast nog een reservepositie achter de hand van circa € 2,2 mln ultimo 2018. De stand van deze reserve ultimo 2024 is naar verwachting ca € 1.3 mln.

6. Overige ontwikkelingen Zuidpolder

Zuidpolder CV/BV

In 2014 is de Zuidpolder CV formeel opgericht. Van de aandelen is 50% in handen van de gemeente, de overige aandelen zijn eigendom van de bouwbedrijven Van Wijnen en Heijmans.

Het bestemmingsplan Zuidpolder maakt het mogelijk dat de komende jaren het weidegebied wordt omgezet in een groene, waterrijke en duurzame wijk van ca. 500 woningen. Er worden woningen in alle prijsklassen gebouwd zodat er een gemêleerde wijk ontstaat.

Grondexploitatie CV/BV

De GREX Zuidpolder is eind 2018 weer geactualiseerd en laat een positief resultaat zien. Uitgangspunt is dat door aanpassingen binnen de GREX eventuele tegenvallers worden opgevangen.

In de actualisatie van eind 2018 is de indexering van kosten en opbrengsten verwerkt en zijn (beperkte) aanpassingen in het programma verwerkt. De grondexploitatie is opgesteld op basis van voorzichtige uitgangspunten. Zo is in de grondexploitatie een risico-reservering opgenomen en wordt een lage indexering toegepast op verkopen vanaf 2021.

Op basis van de verslaggevingsvoorschriften die voor de CV/BV gelden moet winst, naar rato van de voortgang worden gerealiseerd. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst wordt deze winst niet

uitgekeerd aan de deelnemers maar blijft dit in de CV als reserve aanwezig. Uiteindelijk, na gereedkomen van de grondexploitatie heeft de gemeente Eemnes, een aandeel van 50% in het resultaat van de CV/BV. Hierover is Vpb verschuldigd.

G. Paragraaf Lokale Heffingen

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van de diverse heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Handreiking BZK

De 'Handreiking kostentoerekening leges en tarieven' geeft inzicht in de wijze van doorberekening van kosten in rechten, heffingen en tarieven die maximaal kostendekkend mogen zijn. De handreiking is geschreven voor alle overheidsinstanties of uitvoeringsinstanties van overheidswege die een recht, heffing of tarief in rekening brengen aan een ander.

Het inzichtelijk maken van de doorberekening van kosten in leges en tarieven is niet alleen van belang voor de heffende instantie zelf, maar draagt ook bij aan een groter draagvlak voor de leges en tarieven.

De handreiking is opgesteld in opdracht van het ministerie van BZK en is bedoeld als handreiking voor de kostentoerekening, met de actuele wet- en regelgeving, jurisprudentie en inzichten. In zijn algemeenheid mag de kostendekkendheid van leges (bouw, burgerzaken, APV), niet boven de 100% uitkomen.

Beleidsmatige keuzes maken het soms opportuun om een niet kostendekkend tarief vast te stellen.

Overzicht lokale heffingen

Inkomsten lokale heffingen	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Verschil Realisatie 2018 minus Begroting 2018 na wijziging
Omschrijving inclusief taakveld	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Leges burgerzaken (0.2)	-190.282	-142.000	-142.000	-176.310	-34.310
OZB woningen (0.61)	-1.357.732	-1.459.850	-1.459.850	-1.494.238	-34.388
OZB niet-woningen (0.62)	-531.473	-519.049	-519.049	-511.977	7.072
Precariobelasting (0.64)	-990.450	-990.450	-655.507	-581.918	73.589
Hondenbelasting (0.64)	-56.130	-62.000	-62.000	-55.033	6.967
Leges vergunningen A.P.V. (1.2)	-32.654	-7.800	-7.800	-3.372	4.429
Leges verkeer, vervoer en waterstaat (2.1)	-25.173	-25.500	-25.500	-37.317	-11.817
Marktgeden (3.3)	-12.924	-15.000	-14.000	-13.043	957
Toeristenbelasting (3.4)	-70.732	-70.000	-70.000	-95.090	-25.090
Rioolheffing (7.2)	-673.292	-702.838	-702.838	-688.422	14.416
Afvalstoffenheffing (7.3)	-738.176	-864.000	-864.000	-871.885	-7.885
Graf- en begraafrechten (7.5)	-23.004	-8.400	-8.400	-11.582	-3.182
Leges bestemmingsplannen (8.1)	-10.000	-10.000	-10.000	-39.220	-29.220
Leges omgevingsvergunning (8.3)	-565.362	-418.750	-418.750	-946.022	-527.272
Leges welstandstoezicht (8.3)	-18.188	-8.600	-8.600	-20.697	-12.097
Overige leges en heffingen	-10.505	-3.924	-3.924	-2.805	1.119
Totaal inkomsten	-5.306.075	-5.308.161	-4.972.218	-5.548.931	-576.713

Onroerende-zaakbelastingen

De inkomsten voor 2018 bedragen € 2.012.546; de geraamde opbrengst bedroeg € 1.978.899.

De OZB is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente waar algemene uitgaven mee gefinancierd kunnen worden.

1. De OZB opbrengsten zijn in 2018 niet verhoogd, met uitzondering voor de areaaluitbreiding.

2. Het OZB-tarief wordt gecorrigeerd voor de geschatte stijging van de woningwaarden-opbrengsten.

Definitieve vaststelling van de tarieven 2018 heeft plaatsgevonden in december 2017 met het vaststellen van de verordening OZB, waarbij rekening is gehouden met de geschatte waardeontwikkeling per woning.

Rioolheffing

De gerealiseerde inkomsten belasting op producenten en huishoudens voor 2018 bedragen € 688.422; geraamde opbrengst € 702.838. De rioolheffing wordt berekend op basis van het principe van 100% kostendekkend. De kosten voor de exploitatie van de riolering, de inzet van het personeel, het onderhoud van de objecten, toerekening van overheadkosten, 75% van de kosten van straatreiniging en BTW over exploitatielasten en investeringen worden doorbelast in het tarief. De vervuiler/gebruiker betaalt.

Bij de begroting 2018 werd voor tariefegalisatie voor het bereiken van 100% kostendekkendheid rekening gehouden met een onttrekking van € 55.000 aan de voorziening Rioolheffing. Op basis van de realisatiecijfers kan dit worden beperkt tot € 29.419.

Het saldo van de egalisatiereserve bedraagt per 31 december 2018 € 25.535.

Het saldo van de voorziening riolering bedraagt per 31 december 2018 € 171.287

Het dekkingsoverzicht laat het volgende beeld zien:

Kostendekkendheid rioolheffing	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Omschrijving inclusief taakveld	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
75% Lasten straatreiniging (2.1)	22.953	41.370	26.370	36.686
Kapitaallasten riolering (7.2)	205.878	191.454	191.454	189.197
Overige lasten riolering (7.2)	204.918	174.500	194.500	246.478
BTW (21%)	47.063	80.340	80.340	54.430
Netto kosten (excl. uren en overhead)	480.813	487.664	492.664	526.790
75% Uren BEL-combinatie (2.1)	27.812	53.940	75.665	43.969
Uren BEL-combinatie (7.2)	65.297	80.252	65.882	71.851
Storting in voorziening (V.92202)	-6.124	-	-	-
Toerekening overhead	116.988	136.350	126.542	103.542
Totale kosten (incl. uren en overhead)	684.786	758.206	760.753	746.152
Opbrengsten rioolheffingen (7.2)				
Belasting op producenten	-94.238	-8.600	-8.600	-108.582
Belasting op huishoudens	-579.054	-694.238	-694.238	-579.840
Overige	-808	-	-	-10.569
Totale inkomsten	-674.100	-702.838	-702.838	-698.991
Resultaat voor mutaties res./voorz.	10.686	55.368	57.915	47.162
Dekkingspercentage voor mutaties reserves/voorziening	98%	93%	92%	94%
Mutatie reserve onderzoek grondwater-overlast Begr.w i.j.z.25 (R.92028)	-10.686	-	-	-20.000
Onttrekking aan voorziening (V.92202)	-	-55.000	-55.000	-27.162
Resultaat na mutaties res./voorz.	-	368	2.915	-
Dekkingspercentage na mutaties	100%	100%	100%	100%

Afvalstoffenheffing

De gerealiseerde inkomsten voor 2018 bedragen € 871.885; geraamde opbrengst € 864.000.

De afvalstoffenheffing wordt berekend op basis van het principe 100% kostendekkend. De kosten voor het ophalen van huisvuil, toerekening overhead en BTW worden doorbelast in het tarief.

De egalisatiereserve Afvalstoffenheffing ad € 9.438 is volledig aangewend vanwege het dekkingstekort 2018.

In 2018 is een onttrekking gedaan van de voorziening afvalstoffenheffing van € 4.272 vanwege het resultaat op kapitaallasten (raming minus realisatie). En aanvullend is vanwege het dekkingstekort een extra onttrekking aan de voorziening gedaan ter grootte van € 28.307 (in totaal dus € 32.579). Het saldo van de voorziening bedraagt per 31 december 2018 € 23.649. Dit bedrag is bij de begroting 2019 geraamd als noodzakelijke onttrekking ter verkrijging van 100% kostendekkendheid in 2019. Na deze onttrekking in 2019 zou de voorziening geheel zijn uitgeput.

Aldus is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid niet haalbaar en komt de kostendekkendheid uit op slechts 85%. Zoals uit onderstaande tabel blijkt is dit vooral veroorzaakt door hogere kosten. Een bekende ontwikkeling die bij de begroting 2019 resulteerde in een forse tarievenstijging. Maar voor 2018 per saldo nog uitkomt op een nadeel van bijna 2 ton wat opgaat in het totaal gemeentelijk gerealiseerd resultaat 2018. Het dekkingsoverzicht laat het volgende beeld zien:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Omschrijving inclusief taakveld	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten zw erfafval (2.1)	-	-	49	905
Kapitaallasten afvalverwijdering (7.3)	34.785	42.168	42.168	46.440
Overige lasten afvalverwijdering (7.3)	753.086	667.715	620.300	768.369
BTW (21%)	158.148	130.263	136.563	175.857
Netto kosten (excl. uren en overhead)	946.020	840.146	799.080	991.571
Uren BEL-combinatie (2.1)	11.387	-	-	-
Uren BEL-combinatie (7.3)	127.491	78.800	143.235	169.534
Kw ijtscheldingen (6.3)	29.378	43.000	43.000	32.875
Toerekening overhead	95.058	84.732	104.756	123.990
Totale kosten (incl. uren en overhead)	1.209.334	1.046.678	1.090.071	1.317.970
Opbrengsten zw erfafval (2.1)	-	-	-7.049	-905
Opbrengst afvalstoffenheffing (7.3)	-737.071	-864.000	-864.000	-871.885
Opbrengst afvalverwijdering (7.3)	-200.595	-150.000	-150.000	-204.906
Totale inkomsten	-937.666	-1.014.000	-1.021.049	-1.077.697
Resultaat voor mutaties res./voorz.	271.668	32.678	69.022	240.273
Dekkingspercentage voor mutaties	78%	97%	94%	82%
Mutatie voorziening (V.92203)	-34.000	-32.579	-32.579	-32.579
Mutatie Alg. res. / rbs181217 (R.92000)	-92.008	-	-	-
Mut. Res. Afvalst.h. Vrijval vanwege dekkingstekort (R.92207)	-	-	-	-9.438
Mut. Res. Afvalst.h. /rbs 270317 (R.92207)	-1.913	-	-	-
Mut. Res. Afvalst.h. /rbs 290517 (R.92207)	-96.331	-	-	-
Mut. Res. Afvalst.h. /rbs 290517 (R.92207)	-47.415	-	-	-
Resultaat na mutaties res./voorz.	1	100	36.444	198.258
Dekkingspercentage na mutaties	100%	100%	97%	85%

Leges Burgerzaken

Onder de naam 'leges' worden rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, genoemd in de verordening en de daarbij behorende tarieventabel. Voor paspoort, identiteitskaart en rijbewijzen moet de gemeente aan Rijk en/of RDW een vergoeding afdragen.

De leges zijn grotendeels geüniformeerd in BEL-verband. Uitgangspunt is een redelijke mate van kostendekkendheid te bereiken. Overigens kan door de wettelijke (maximum)tarieven voor paspoort en rijbewijs dit lastig bereikt worden. Voorts is er ook sprake van serviceverlening (openingstijden) aan de burgers die niet noodzakelijk één op één verband houdt met het aantal klanten. Ook de beveiligingseisen (minimaal 2 medewerkers achter de balie) maken het lastig alle kosten in het tarief door te berekenen.

Overige belastingen en leges (burgerzaken, WABO leges) worden zoveel mogelijk kostendekkend berekend. De kostendekkendheid van de WABO leges wordt uitgewerkt volgens de VNG systematiek.

Graf- en begraafrechten

De gerealiseerde inkomsten voor 2018 bedragen € 24.620; geraamde opbrengst € 24.400.

Het aantal begrafenissen laat zich moeilijk ramen. Daardoor kan de realisatie nogal afwijken van de begroting. Met een dekkingspercentage van 20% is de begraafplaats in 2018 niet kostendekkend.

Echter, omdat we pas met terugwerkende kracht vanaf 2015 zijn gestart met vorming voorziening geeft dit een vertekend beeld.

Kostendekkendheid grafrechten	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Omschrijving inclusief taakveld	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten begraafplaats (7.5)	4.291	3.150	3.150	2.789
BTW (21%)	901	662	662	586
Netto kosten (excl. uren en overhead)	5.192	3.812	3.811	3.374
Uren BEL-combinatie (7.5)	31.986	31.986	50.764	50.764
Toerekening overhead				31.215
Totale kosten (incl. uren en overhead)	37.178	35.798	54.576	85.354
Overige baten begraafplaats (7.5)	-30.423	-16.000	-16.000	-13.038
Grafrechten	-23.004	-8.400	-8.400	-11.582
Totale inkomsten	-53.427	-24.400	-24.400	-24.620
Resultaat voor mutaties res./voorz.	-16.249	11.398	30.176	60.734
Dekkingspercentage voor mutaties	144%	68%	45%	29%
Mutatie voorziening (V.92207)	-	-	59.550	7.604
Resultaat na mutaties res./voorz.	-16.248	11.398	89.726	68.338
Dekkingspercentage na mutaties	144%	68%	-64%	20%

voetnoot: in 2017 en bij de prim. begroting 2018 werd nog geen gebruik gemaakt van de voorziening Grafrechten. De voorziening is ingesteld bij de vaststelling van de jaarrekening 2017

Toeristenbelasting

De gerealiseerde inkomsten bedragen voor 2018 € 95.090; geraamde opbrengst € 70.000.

Hondenbelasting

De gerealiseerde inkomsten bedragen € 55.033; geraamde opbrengst € 62.000.

De hondenbelasting wordt o.a. aangewend voor het schoonhouden en onderhouden van de hondenuitlaatplaatsen en de kosten voor inzet op het gebied van handhaving (BOA en politiesurveillant).

Precarioheffing

De gerealiseerde inkomsten bedragen voor 2018 € 581.918. Bij begrotingswijziging 2018-31 (raad 17-12-2018) is de raming 2018 naar beneden bijgesteld van € 990.450 naar € 655.507. De realisatie valt echter nóg lager uit omdat tijdens de onderhandelingen met Stedin bleek dat het aantal metrages toch nog te hoog werd ingeschat. Dit resulteert niet alleen in een extra opbrengstnadeel 2018 van € 73.597 (€ 655.507-€ 581.918). Ook moet rekening gehouden worden met neerwaartse bijstelling van de opbrengstraming 2014-2017 ad € 266.692.

In juni 2013 heeft de raad besloten om met ingang van 1 juli 2013 precarioheffing in te voeren op ondergrondse kabels en leidingen. Op 10 februari 2016 heeft minister Plasterk het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting ondergronds aangekondigd. Het kabinet wil de precariobelasting afschaffen omdat burgers nu soms meebetalen aan de heffing door een gemeente waar zij zelf niet woonachtig zijn. Het kabinet had het voornemen om de precario op ondergrondse kabels en leidingen af te schaffen met een overgangstermijn tot 1 januari 2027.

Op 21 februari 2017, bij de behandeling van het wetsvoorstel, heeft de Tweede Kamer het amendement van Veldman en Fokke aangenomen. Hierdoor wordt de duur van de overgangstermijn voor gemeenten beperkt. Gemeenten mogen tot uiterlijk 1 januari 2022 nog precariobelasting ondergronds heffen. Bijkomend is bepaald dat het gehanteerde tarief per 1 januari 2016 niet meer aangepast mag worden in deze 5-jaars periode. Dit betekent dat het tarief 2018 (en verdere jaren) bevroren is op tarief 2016 zijnde € 2,79 en derhalve niet verhoogd is.

Kostendekkendheid leges

Met een dekkingspercentage van 61 % zijn de leges in 2018 niet kostendekkend:

Titel 1 Burgerzaken leges	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	338.362	319.485	373.123	383.923
Overhead	453.159	295.331	295.331	438.302
BCF - BTW	795	1.575	1.575	1.427
Totaal lasten (A)	792.316	616.391	670.029	823.652
Legesopbrengsten	-248.805	-167.300	-167.300	-224.285
Totaal baten (B)	-248.805	-167.300	-167.300	-224.285
Kostendekkendheid titel 1 (B / A * 100%)	31%	27%	25%	27%

Titel 2 Bouwleges (wabo)	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Berekening kostendekkendheid van de leges				Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	722.979	651.150	806.424	773.081
Overhead	111.798	409.953	409.953	289.020
BCF - BTW	68.831	55.641	73.458	66.455
Totaal lasten (A)	903.608	1.116.744	1.289.835	1.128.557
Legesopbrengsten	-564.638	-440.550	-440.550	-1.016.100
Totaal baten (B)	-564.638	-440.550	-440.550	-1.016.100
Kostendekkendheid titel 2 (B / A * 100%)	62%	39%	34%	90%

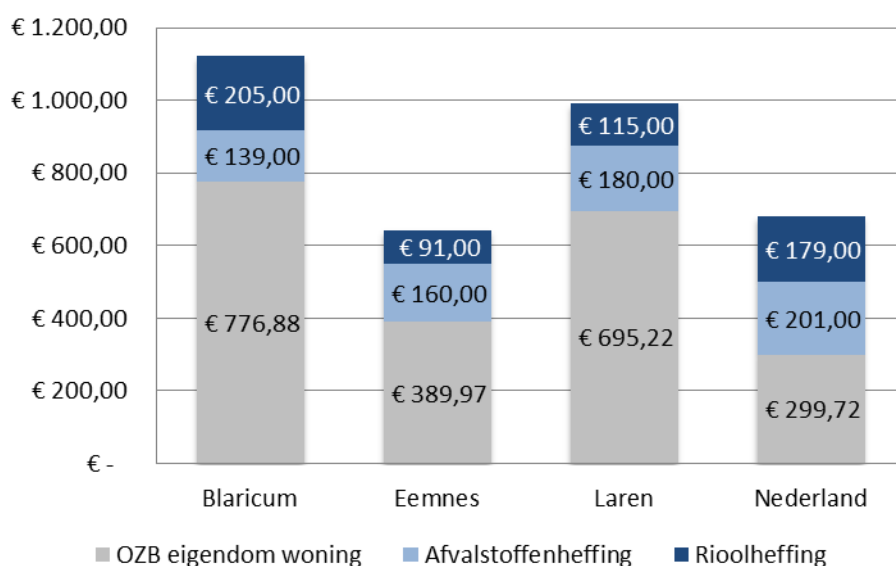
Titel 3 Overige leges (evenementen en horeca)	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
Berekening kostendekkendheid van de leges				Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	53.854	67.228	72.110	59.625
Overhead	34.241	38.471	38.471	28.385
BCF - BTW	4.314	5.082	5.082	4.060
Totaal lasten (A)	92.409	110.781	115.663	92.071
Legesopbrengsten	-4.451	-12.805	-12.805	-1.040
Totaal baten (B)	-4.451	-12.805	-12.805	-1.040
Kostendekkendheid titel 3 (B / A * 100%)	5%	12%	11%	1%

Totaal lasten titel 1 t/m 3 (A)	1.788.333	1.843.916	2.075.527	2.044.279
Totaal baten titel 1 t/m 3 (B)	-817.894	-620.655	-620.655	-1.241.425
Totaal saldo titel 1 t/m 3 (A + B)	970.439	1.223.261	1.454.872	802.854
Totale kostendekkendheid titel 1 t/m 3 (B / A * 100%)	46%	34%	30%	61%

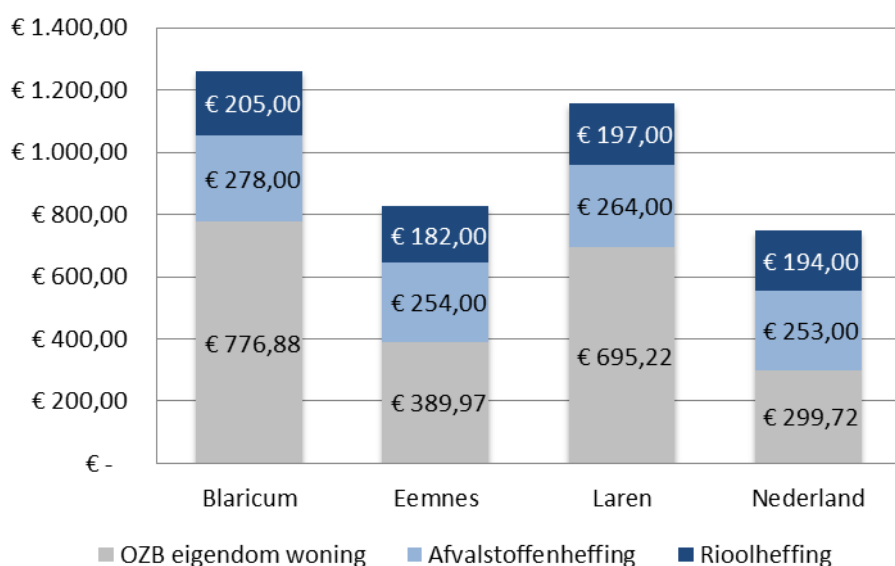
Lokale Lastendruk

Om de lokale lastendruk te berekenen is uitgegaan van de verordeningen die in 2018 van toepassing zijn. De OZB is berekend op basis van de gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Uit onderstaande grafieken blijkt dat de lokale woonlasten in Eemnes in 2018 lager liggen dan de omliggende gemeenten. De OZB eigendom woningen is hoger dan het gemiddelde in Nederland, maar de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn lager dan gemiddeld.

Lokale lastendruk eenpersoonshuishouden

Lokale lastendruk meerpersoonshuishouden

Figuur 1 Bron: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/>

Kwijtschelding

De gemeente volgt voor haar kwijtscheldingsbeleid de landelijk, door de rijksoverheid, gehanteerde normen voor het netto besteedbaar inkomen (=100% bijstandsnorm). De leidraad invordering geldt hiervoor als basis.

Hiervoor maakt de gemeente gebruik van de diensten van het Inlichtingenbureau van de VNG. Deze helpt gemeenten bij het toetsen of iemand die vorig jaar geen gemeentelijke belastingen hoefde te betalen, ook dit jaar in aanmerking komt voor kwijtschelding. Het Inlichtingenbureau doet dit met behulp van de gegevens van de gemeentelijke sociale dienst, UWV, de Belastingdienst en de RDW.

Op basis van de resultaten kan worden geschat of de inwoner meer betalingscapaciteit-/vermogen heeft of niet. Heeft de inwoner niet meer betalings-capaciteit of vermogen, dan kan de gemeente de belasting automatisch kwijtschelden. Zo krijgen burgers minder te maken met administratieve rompslomp, kunnen kwijtscheldings-verzoeken sneller worden afgehandeld en wordt goed gebruik gemaakt van inkomensondersteunende maatregelen.

Cijfers	2017	2018
Geautomatiseerde kwijtschelding (via toets Inlichtingenburo)	101	66
- waarvan automatisch toegewezen	53	49
- waarvan automatisch afgewezen	48	17
Handmatige aanvragen 2017 en ouder	6	-
- waarvan volledig toegekend	6	-
- waarvan afgewezen	-	-
Handmatige aanvragen 2018	117	93
- waarvan volledig toegekend	94	54
- waarvan gedeeltelijk toegekend	11	-
- waarvan afgewezen	12	39

In 2018 is voor een bedrag van € 33.000 aan kwijtscheldingen verleend (2017: € 29.000)

JAARREKENING

3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

3.1 Overzicht van baten en lasten

Omschrijving	Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Verschil (b-a)
Programma:	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo (a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
1. Bestuur van de gemeenschap	1.135.739	-	759.152	759.152	-	673.698	673.698	-27.561	894.593	867.032	193.334
2. Veiligheid	778.811	-	614.541	614.541	-	737.917	737.917	-4.082	739.624	735.542	-2.375
3. Publiek, Vergunningen en Handhaving	107.498	-609.950	877.558	267.608	-609.950	1.072.001	462.051	-1.206.828	1.065.317	-141.511	-603.562
4. Mobiliteit	875.128	-24.000	795.676	771.676	-24.000	803.211	779.211	-25.968	756.667	730.698	-48.513
5. Groene leefomgeving	607.301	-7.983	749.067	741.084	-7.983	938.670	930.687	-173.126	921.591	748.465	-182.222
6. Milieu en klimaat	44.661	-1.835.866	1.517.878	-317.988	-1.835.866	1.636.879	-198.987	-1.814.414	1.736.907	-77.507	121.480
7. Ruimtelijke Ordening en Wonen	-383.015	-1.986.403	1.925.666	-60.737	-2.153.213	2.212.244	59.031	-1.828.596	1.693.157	-135.439	-194.469
8. Werk en Inkomen	989.657	-1.195.424	2.239.430	1.044.006	-1.195.424	2.270.730	1.075.306	-1.296.499	2.077.806	781.307	-293.999
9. Sociale Samenhang	1.708.547	-180.200	1.939.597	1.759.397	-180.200	1.781.365	1.601.165	-127.541	2.086.496	1.958.956	357.791
10. Sport, Cultuur en Vrije Tijd	1.105.357	-511.829	1.343.608	831.779	-511.829	1.400.648	888.819	-499.517	1.714.035	1.214.518	325.699
11. Opgroeien in Eemnes	2.752.619	-65.912	3.418.140	3.352.228	-163.208	3.688.879	3.525.671	-182.196	3.505.593	3.323.397	-202.274
Hulpkostenplaatsen Vastgoed	-	-935.185	935.186	1	-	-	-	-	-	-	-
Totaal programma's	9.722.303	-7.352.752	17.115.499	9.762.747	-6.681.673	17.216.241	10.534.568	-7.186.329	17.191.787	10.005.458	-529.110
Algemene dekkingsmiddelen	-12.320.316	-12.777.321	659.983	-12.117.338	-12.798.112	1.947.091	-10.851.021	-12.902.645	2.243.822	-10.658.824	192.197
Overhead	3.410.679	-10.000	3.373.581	3.363.581	-17.250	3.382.962	3.365.712	-21.154	3.442.115	3.420.961	55.249
Onvoorzien	-	-	10.000	10.000	-	10.000	10.000	-	-	-	-10.000
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	82.363	82.363	82.363
Totaal saldo van baten en lasten	812.666	-20.140.073	21.159.062	1.018.989	-19.497.035	22.556.293	3.059.258	-20.110.129	22.960.087	2.849.958	-209.300
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	-1.806.689	-1.765.763	737.157	-1.028.606	-4.959.917	1.891.042	-3.068.875	-3.778.288	1.050.240	-2.728.047	340.828
Het gerealiseerde resultaat	-994.022	-21.905.836	21.896.219	-9.617	-24.456.952	24.447.335	-9.617	-23.888.416	24.010.327	121.911	131.527

Saldo is: lasten -/-baten; positief getal is meer lasten dan baten

Verschil is: realisatie -/- raming; positief getal is negatief resultaat

3.2 Analyse saldo 2018

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste verschillen per programma opgenomen.

Omschrijving	Afwijking	V/N
1. Bestuur van de gemeenschap	193.334	N
Voorziening wachtgeld	49.400	N
Voorziening pensioenen	34.000	N
Actuariële berekeningen	10.000	N
Raadsledenvergoeding	58.000	N
Salarissen, representatie college en l-pads	21.500	N
College opleidingen/retraite	6.000	N
Representatie	7.000	N
Audiotranscripten	10.000	V
Ambtelijke samenwerking Eemnes	7.000	V
Bijdragen	8.000	N
Advieskosten	9.000	N
Overige verschillen	7.434	N
2. Veiligheid	2.375	V
Overige verschillen	2.375	V
3. Publiek, Vergunning en Handhaving	603.562	V
Vergunningen en leidingen	26.000	V
Verlening omgevingsvergunning	527.000	V
Project Goyergracht	36.000	V
Leges reisdocumenten, rijbewijzen e.d.	20.000	V
Overige verschillen	5.438	N
4. Mobiliteit	48.513	V
Onderhoud Noordersingel	31.000	V
Degeneratievergoeding	6.000	N
Plaatsen E-laadpalen	13.000	V
Onderhoud openbare verlichting	8.000	N
Kapitaallasten openbare verlichting	10.000	N
Straatreiniging	39.000	V
Overige verschillen	10.487	N
5. Groene leefomgeving	182.222	V
Verkoop grond	145.000	V
Vorbereiding verfraaiing Braadkamp	22.000	V
Onderhoud bomen	74.000	V
Herstellen schade	13.000	N
Groenplan	50.000	V
Baggerwerkzaamheden	75.000	N
Overige verschillen	20.778	N
6. Milieu en klimaat	121.480	N
Riolering onderhoud	98.000	N
Exploitatiebijdrage zonneveld	31.000	V
Afvalverwijdering	123.000	N
Voorziening grafrechten	52.000	V
Overige verschillen	16.520	V
7. Ruimtelijke Ordening en Wonen	194.469	V
Actualisering grondbeleid	6.000	V

Omschrijving	Afwijking	V/N
Leges bestemmingsplannen	29.000	V
Kapitaallasten	78.000	N
Investeren sociale huurwoningen	19.000	V
Vrijval voorziening bibliotheek	25.000	V
Woonvisie	5.000	V
Verwervingsexploitatie Zuidpolder	132.000	V
Projectbureau Zuidpolder	55.000	V
Overige verschillen	1.469	V
8. Werk en Inkomen	294.000	V
Bijstand	227.100	V
Participatietrajecten	43.400	V
Minimabeleid	12.200	V
Overige verschillen	11.300	V
9. Sociale Samenhang	357.800	N
Maatwerkvoorzieningen in en om het huis	15.900	V
Begeleiding en HH	132.000	N
PGB's	23.400	N
Eigen bijdrage	35.800	N
Preventief voorveld	24.400	V
Clientondersteuning	12.200	N
Nadeel als gevolg van budget op andere programma's	157.100	N
Hogere uitvoeringskosten HBEL a.g.v. actualisatie formatie	79.800	N
Lagere bijdrage kosten BELcombinatie (1e DVO wijz)	17.900	V
Overige verschillen	24.300	V
10. Sport, Cultuur en Vrije Tijd	325.699	N
BEL zwembad	38.000	N
Subsidies sportverenigingen	20.000	N
Rente Huis van Eemnes	40.000	N
De Hilt	73.000	N
Energie sportvelden	7.000	N
Bezuiniging Huis van Eemnes	150.000	N
Kernrandvisie Goyergracht	15.000	V
Overige verschillen	12.699	N
11. Opgroeien in Eemnes	202.300	V
Verbouwing clusterschool	22.000	V
Taalklas	11.000	V
Kinderdagverblijven	7.000	V
inc. Innovatieve inzet jeugd	14.700	V
Jeugd en gezinsteam	30.800	V
Jeugdgezondheidszorg, GGD	38.000	V
Leerlingenvervoer	39.700	N
Jeugdzorg	336.100	N
PGB's	128.900	V
Voordeel als gevolg van kostenverantwoording op andere programma's	173.900	V
Incidentele inzet programma kadernota 2018	133.800	V
Overige verschillen	17.898	V
Algemene dekkingsmiddelen	533.025	N
Mutatie reserves	341.000	N
Treasury	74.000	V
Toeristenbelasting	25.000	V
OZB woningen en niet-woningen	26.000	V
Algemene uitkering gemeentefonds	26.000	V

Omschrijving	Afwijking	V/N
Invorderingskosten en -opbrengsten	10.000	V
Stelposten	100.000	V
Incidentele lasten en baten	107.000	N
Precarioheffing	340.000	N
Overige verschillen	6.025	N
Overhead	55.249	N
Bestuursvleugel	27.000	N
Salariskosten bestuursondersteuning	10.000	N
Representatie	25.000	N
Waarstaatjegemeente.nl	9.000	V
Overige verschillen	2.249	N
Onvoorzien	10.000	V
Onvoorziene uitgaven	10.000	V
Vennootschapsbelasting	82.363	N
Vennootschapsbelasting	82.000	N
Overige verschillen	363	N

3.3 Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op gemeente Eemnes. Het voor gemeente Eemnes toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000 het algemeen bezoldigingsmaximum.

De griffier J.A. de Bruijn is ook in de opgave voor 2018 meegenomen om aan te geven dat er geen inkomen meer is in 2018.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	Ruizeveld de Winter, EL	Bruijn, JA de	Graaf-Gerrits, A de
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12	Uit dienst 01/08/2017	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	nee	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.901	N.v.t.	54.451
Beloningen betaalbaar op termijn	16.348	N.v.t.	7.730
<i>Subtotaal</i>	<i>115.249</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>62.181</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	N.v.t.	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	115.249	N.v.t.	62.181
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
bedragen x € 1	Ruizeveld de Winter, EL	Bruijn, JA de	Graaf-Gerrits, A de
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/7	01/04 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	0,85
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	97.783	41.574	32.853
Beloningen betaalbaar op termijn	14.707	5.753	4.509
<i>Subtotaal</i>	<i>112.489</i>	<i>47.327</i>	<i>37.362</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	105.129	115.914
Totale bezoldiging	112.489	47.327	37.362

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.4 Incidentele lasten en baten

Onderstaand overzicht geeft de baten en lasten per programma aan. Tevens zijn hier de incidentele mutaties met de reserves vermeld.

Incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2018 voor wijziging €	Begroting 2018 na wijziging €	Realisatie 2018 €	Verschil €
A. INCIDENTELE LASTEN				
<u>Bestuur van de Gemeenschap</u>				
Live streamen/audiotranscripties raad		15.000	4.525	-10.475
Onderzoek samenwerking Baarn-Eemnes			14.508	14.508
Vorming voorziening wachtgeld			49.400	49.400
<u>Veiligheid</u>				
Bijdrage VRU		38.000	38.000	
<u>Publiek, Vergunning en Handhaving</u>				
Projectmatige inzet handhaving en bouwtoezicht	40.000	40.000	40.000	
Handhavingstraject Goyergracht		75.840	40.339	-35.501
Digitaliseren bouwdoossiers		49.000	48.930	-70
<u>Mobiliteit</u>				
Plaatsen E-oplaadpalen		15.000	2.000	-13.000
<u>Groene leefomgeving</u>				
Burgerparticipatie "Groen aan de buurt	5.000	5.000	5.000	
Kosten verkoop grond			20.041	20.041
Vorbereiding verfraaiing Braadkamp		22.000		-22.000
Aanbesteding beheer openbare ruimte		20.000	23.297	3.297
Bestrijding Japanse duizendknoop		48.000	4.653	-43.347
Baggeren Noordbuurt		95.000	169.500	74.500
<u>Milieu</u>				
Advies klimaatplan 2030	25.000	25.000	25.000	
Onderzoek grondwateroverlast centrumgebied		35.000	38.900	3.900
<u>Ruimtelijke Ordening en Wonen</u>				
Woonvisie	25.000	13.510	8.362	-5.148
Investeren sociale huurwoningen		20.000	1.452	-18.548
<u>Werk en inkomen</u>				
Kinderarrangement/armoedebeloid		31.300	2.900	-28.400
<u>Sport, Cultuur en Vrije Tijd</u>				

Incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2018 voor wijziging €	Begroting 2018 na wijziging €	Realisatie 2018 €	Verschil €
A. INCIDENTELE LASTEN				
Kernrandvisie Goyergracht		15.000		-15.000
Extra afschrijving verkoop hekwerk			5.000	5.000
<u>Opgroeien in Eemnes</u>				
Budgetregisseur	35.000			
B-fit peuterspeelzalen/kinderopvang	30.000			
Programmamanager	90.000			
Specialistische ondersteuning JGT		17.400	17.400	
Beweegcoach		40.000	40.000	
B-fit kadernota 2018		62.000	62.000	
JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)		53.000	53.000	
Inzet buurtsportcoach		10.000	4.667	-5.333
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>				
Terugbetaling aan de burger riolering	36.069	36.069	35.872	-197
Precario		1.280.138	1.620.427	340.289
Advieskosten VPB			5.584	5.584
<u>Overhead</u>				
Gebiedsmanager	60.000	60.000	60.000	
<u>Incidentele dotaties aan reserves</u>				
Reserve Huishoudelijke Hulp		139.412	139.412	
Reserve dekking kapitaallasten				
- uitvoering 1 ^e fase groenplan		30.000	30.000	
- ontwikkelen en onderzoek GVVP		50.000	50.000	
Totaal Incidentele lasten	346.069	2.340.669	2.660.168	319.499

Incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2018 voor wijziging €	Begroting 2018 na wijziging €	Realisatie 2018 €	Vershil €
B. INCIDENTELE BATEN				
<u>Bestuur van de Gemeenschap</u>				
Onderzoek samenwerking Baarn-Eemnes			-21.088	-21.088
<u>Publiek, Vergunning en Handhaving</u>				
Leges omgevingsvergunning Huis van Eemnes			-278.850	-278.850
-				
<u>Groene Leefomgeving</u>				
Verkoop grond			-153.500	-153.500
<u>Ruimtelijke ordening en wonen</u>				
Vrijval onderhoudsvoorziening bibliotheek			-25.000	-25.000
<u>Algemene dekkingsmiddelen</u>				
Precario		334.943	334.943	
Regio Gooi & Vechstreek resultaatuitkering		-139.412	-139.412	
Verkoop hekwerk			-5.000	-5.000
<u>Incidentele onttrekkingen aan reserves</u>				
Algemene reserve				
- Live streamen/audiotranscripties raad		-15.000	-4.525	10.475
- Overhevelingsbudgetten van 2017 naar 2018				
*Plaatsen E-oplaadpalen		-15.000	-2.000	13.000
*Voorbereiding verfraaiing Braadkamp		-22.000		22.000
*Aanbesteding beheer openbare ruimte		-20.000	-20.000	
*Bestrijding Japanse duizendknoop		-48.000	-4.653	43.347
*Baggeren Noordbuurt		-95.000	-95.000	
*Woonvisie	-25.000	-13.510	-8.362	5.148
*Investeren sociale huurwoningen		-20.000	-1.452	18.548
- Handhavingstraject Goyergracht N/Z		-75.840	-40.339	35.501
- Bijdrage VRU		-38.000	-38.000	
- Digitaliseren bouwvergunningen		-49.000	-48.930	70
- Precario		-173.434	-173.434	
- Kinderarrangement/armoedebelaid		-31.300	-2.900	28.400
- Uitvoering 1 ^e fase groenplan		-30.000	-30.000	
Reserve Sociaal Domein				
Beweegcoach ,B-fit en JOGG	-155.000	-155.000	-155.000	
Specialistische ondersteuning JGT		-17.400	-17.400	
Reserve Gemeenschap, Cultuur en Sport				
Inzet buurtsportcoach		-10.000	-4.667	5.333

Incidentele lasten en baten per programma	Begroting 2018 voor wijziging €	Begroting 2018 na wijziging €	Realisatie 2018 €	Verschil €
B. INCIDENTELE BATEN				
Reserve riolering				
- Grondwateroverlast centrumgebied		-20.000	-20.000	
- Teruggave burger	-36.069	-36.069	-35.872	197
Reserve LOP		-15.000		15.000
Reserve Precario		-733.550	-733.550	
Reserve MIP				
- Precario		-708.097	-708.097	
- Ontwikkelen en onderzoek GVVP		-50.000	-50.000	
Totaal Incidentele baten	-216.069	-2.195.669	-2.482.088	-286.419
Saldo incidentele lasten en baten	130.000	145.000	178.079	33.079

3.5 Structurele mutaties reserves

In de toelichting bij het BBV staat dat in principe alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves incidenteel van aard zijn.

Er zijn echter uitzonderingen, zoals de reserve dekking kapitaallasten en de reserves, waarvan is bepaald dat resultaten daaraan worden onttrokken c.q. toegevoegd.

Bij de bepaling van het structurele evenwicht is het van belang om rekening te houden met de structurele mutaties van de reserves.

Het BBV geeft aan dat er een overzicht gegeven moet worden van de structurele toevoegingen en onttrekking aan de reserves.

Hieronder volgt dit overzicht:

Structurele mutaties reserves	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2018			Verschil toev raming
	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo €	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo €	Toevoeging €	Onttrekking €	Saldo €	
Reserve dekking kapitaallasten		598.153	598.153		598.153	598.153		543.007	543.007	-55.146
Reserve Overdracht de Hilt								26.210	26.210	26.210
Reserve LOP		22.800	22.800		22.800	22.800		21.569	21.569	-1.231
Reserve afvalstoffenheffing								9.438	9.438	9.438
Reserve Sociaal Domein	513.860	701.126	187.266	513.860	701.126	187.266	513.860	701.126	187.266	
Reserve MIP	133.916		-133.916	133.916		-133.916	133.916		-133.916	
Reserve Gemeenschap, Cultuur		10.000	10.000		10.000	10.000		10.000	10.000	
Reserve Zuidpolder		130.115	130.115		130.115	130.115		160.257	160.257	30.142
Reserve bovenwijkse voorzieningen	89.381		-89.381	89.381		-89.381	183.052		-183.052	-93.671
Reserve APG		112.500	112.500		112.500	112.500		112.500	112.500	
Totaal structurele mutaties reserves	737.157	1.574.694	837.537	737.157	1.574.694	837.537	830.828	1.584.107	753.279	-84.258

3.6 Analyse begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsoverschrijdingen worden in het kader van de begrotingsrechtmatigheid aan de gemeenteraad voorgelegd vóórdat de jaarrekening door de gemeenteraad wordt behandeld. Op deze manier wordt de verkrijging van begrotingsrechtmatigheid bereikt. Dit voorstel staat op de raadsagenda van 15 april 2019.

Aangezien een lastenoverschrijding op programmaniveau een saldo is van meerdere onderdelen binnen een programma, is het mogelijk dat de nadere uitsplitsing van de overschrijdingen kan leiden tot een hoger bedrag aan overschrijdingen dan het saldo van overschrijdingen op het programma. Op bepaalde programmaonderdelen zijn namelijk ook lagere lasten dan begroot gerealiseerd. Deze zijn in het kader van de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid buiten beschouwing gelaten. In onderstaande analyse is een ondergrens gehanteerd van minimaal € 10.000 ten opzichte van de actuele begroting.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Onrechtmatig, althans telt niet mee voor het oordeel				Ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad				
Programma:	1	2	6b	7b	3	4	5	6a	7a
1. Bestuur van de gemeenschap	58	-	-	-	-	286	-	-	-
2. Veiligheid	-	-	-	-	-	2	-	-	-
6. Milieu en klimaat	-	-	-	-	-	174	-	-	-
9. Sociale samenhang	-	-	-	-	-	298	-	-	-
10. Sport, cultuur en vrije tijd	-	-	-	-	-	314	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	297	-	-	-
Overhead	-	-	-	-	-	60	-	-	-
Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-	82	-	-	-
Totaal overschrijdingen programma	58	-	-	-	-	1.513	-	-	-

Investerings:									
Uitbreiding Schoolpad 1	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Renovatie en begeleiding Schoolpad 1	-	-	-	-	-	-	-	-	65
Verhuiskosten en herinr. Clusterschool	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Verbouwing Clusterschool KDV/BSO	-	-	-	-	-	-	-	-	61
Verhuiskosten onderwijs /CB	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Ondergronds afvalcontainers 2013	-	-	-	-	-	-	-	-	94
Grond Noordersingel 10-18	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Ontwikkeling en onderzoek GVVP (js 2017)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Rioolvervanging (pompen) 2018	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Partou aanvullende wensen Clusterschool	-	-	-	-	-	-	-	-	200
Totaal overschrijdingen kredieten	-	-	-	-	-	-	-	-	439

Reserves:									
Reserve de Hilt	-	-	-	-	-	26	-	-	
Totaal overschrijding reserves						26			

Totaal overschrijdingen	58	-	-	-	-	1.539	-	-	439
--------------------------------	-----------	---	---	---	---	--------------	---	---	------------

Bestemmingsreserve de Hilt

Het was de bedoeling om bij de jaarrekening 2017 de bestemmingsreserve De Hilt op te heffen; daarom was de onttrekking niet meer opgenomen in de begroting 2018.

Echter bij de jaarrekening 2017 is hieraan geen invulling gegeven. Conform bestendige gedragslijn heeft de onttrekking van € 26.210 in 2018 alsnog plaatsgevonden en wordt de raad voorgesteld om bij het vaststellen van de jaarstukken 2018 deze reserve alsnog op te heffen.

4. Balans en de toelichting

4.1 Balans per 31 december 2018

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	1.880.990	1.590.889
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.880.990	1.590.889
Materiële vaste activa	27.624.156	18.517.107
• Investerings met een economisch nut	23.694.126	14.890.579
• Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.542.626	3.612.686
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	387.403	13.842
Financiële vaste activa	13.458.718	13.274.566
• Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	7.511	7.511
• Leningen aan deelnemingen	2.572.389	2.457.992
• Leningen aan overige verbonden partijen	3.243.940	3.121.032
• Overige langlopende leningen	735.477	788.630
• Overige uitzetting met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6.899.400	6.899.400
Totaal vaste activa	42.963.864	33.382.562
Vlottende activa		
Voorraden	819.932	1.068.668
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	819.932	1.068.668
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	16.133.693	7.901.363
• Vorderingen op openbare lichamen	2.261.404	2.242.851
• Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
• Rekening-courantverhouding met het Rijk	10.810.560	3.857.609
• Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	35
• Overige vorderingen	3.061.729	1.800.868
Liquide middelen	396.037	389.570
• Kassaldi	-	250
• Banksaldi	396.037	389.320
Overlopende activa	12.903.977	17.829.400
de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:	-	-
- n.t.o. voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
• overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	12.903.977	17.829.400
Totaal vlottende activa	30.253.640	27.189.001
TOTAAL ACTIVA	73.217.504	60.571.563
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	-	-

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	18.687.421	21.596.929
• Algemene reserve	1.627.145	1.845.831
• Bestemmingsreserves	17.182.186	18.757.075
• Gerealiseerd resultaat	-121.911	994.022
<u>Voorzieningen</u>	2.111.451	2.042.828
• Voorzieningen t.b.v. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten	1.849.360	1.763.151
• Voorzieningen ter egalisatie van kosten	-	25.000
• Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	262.090	254.677
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar:</u>	38.386.498	32.010.000
• Onderhandse leningen van:		
- Onderh. lening aan binnenlandse banken en overige financiële instellingen;	30.431.498	23.990.000
- Onderh. lening aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;	5.455.000	5.520.000
- Onderh. lening aan buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	2.500.000	2.500.000
Totaal vaste passiva	59.185.369	55.649.757
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar</u>	9.007.628	1.184.509
• Overige kasgeldleningen	6.000.000	-
• Banksaldi	23	32
• Overige schulden	3.007.605	1.184.477
<u>Overlopende passiva</u>	5.024.507	3.737.297
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	4.932.393	3.670.404
• De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, van:		
- Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	92.114	25.798
• Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen	-	41.095
Totaal vlottende passiva	14.032.135	4.921.806
TOTAAL PASSIVA	73.217.504	60.571.563
Garantstellingen	29.275.000	32.275.000

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Met de voorschriften van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is inhoud gegeven aan de informatievoorziening in het dual bestuurs en worden kaders geschetst voor een dualistische inrichting van begroting en jaarrekening van provincies en gemeenten. Deze BBV voorschriften en de verordening conform artikel 212 gemeentewet vormen de basis voor de balans en de toelichting hierop.

Nieuwe inzichten

In vervolg op de invoering van de nieuwe voorschriften zijn aanvullend nog de volgende her-rubriceringen op de balans doorgevoerd, die overigens geen invloed hebben op het resultaat of op de vermogenspositie:

Overzicht herrubricering balans per 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2017 jaarrekening 2017	Her- rubricering	Boekwaarde 31-12-2017 jaarrekening 2018
Materiële vaste activa			
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven			
Machines, apparaten en installaties	-	374.239	374.239
Overige materiële vaste activa	550.513	-374.239	176.274
Vorderingen op openbare lichamen			
Debiteuren publiekrechtelijk	297.858	-275.370	22.488
Overige vorderingen			
Debiteuren en vorderingen	1.433.588	275.370	1.708.958
Overlopende activa:			
Nog te ontv. voorschotten Overige Ned. Overheidslichamen			
Voorschotten Gooi en Vecht	2.845	-2.845	-
Overige NTO en vooruitbet. t.l.v. volgende begrotingsjaren			
Voorschotten Gooi en Vecht	-	2.845	2.845
Uitzettingen 's-Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Schatkistbankieren-Saldo	3.857.609	-3.857.609	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk			
Schatkistbankieren-Saldo	-	3.857.609	3.857.609
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar			
Onderhandse leningen van:			
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel deel a, van de Wet financiering decentrale overheden	8.020.000	-2.500.000	5.520.000
- buitenlandse instellingen	-	2.500.000	2.500.000
Vlottende passiva			
Netto vlottende schuld met een looptijd korter dan één jaar			
Overige schulden	1.225.984	-41.507	1.184.477
Overlopende passiva			
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.628.898	41.507	3.670.404
Totaal (herrubricering is per definitie neutraal)	19.017.295	-	19.017.295

4.2 Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering

Vaste activa

Afschrijving

Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij verordening 212. De afschrijving van activa start bij de ingebruikname van het desbetreffende goed, waarbij als uitgangspunt 1 januari van het jaar na ingebruikname wordt genomen.

Rente

De rente wordt berekend over de boekwaarde per 1 januari.

De raad heeft in november 2018 besloten om, voor met name genoemde projecten, van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente), met uitzondering van het Huis van Eemnes. Dit besluit geldt ook voor de realisatie 2018.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
- In erfpacht uitgegeven materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa zijn onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Materiële vaste activa met economisch nut

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, *waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven*. De spaarcomponent van voor heffingen gevormde voorzieningen wordt in mindering op de in het boekjaar gepleegde investeringen. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Het is niet langer toegestaan om reserves direct op deze activa in mindering te brengen en/of versneld af te schrijven. Alle activa in deze rubriek zijn na 1-1-2017 in gebruik genomen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit:

- Voorraden
- Uitzettingen (vorderingen)Liquide middelen
- Overlopende posten

Vorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in de soorten:

- Grond en hulpstoffen
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
- Gereed product en handelsgoederen
- Vooruitbetalingen

Grond en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en schulden zijn statisch bepaald en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Alle debiteuren met een betalingsachterstand worden gecategoriseerd. In verordening 212 is per categorie is bepaald voor welk deel van de openstaande vordering een voorziening getroffen moet worden (ter grootte van het percentage van oninbaarheid).

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Schatkistbankieren en drempelbedragen

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Het 'drempelbedrag' is hierop een uitzondering. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord bij de toelichting op de liquide middelen.

Vaste passiva

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

De vaste passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

- Eigen vermogen
- Voorzieningen
- Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans ook gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd (zogenaamde "resultaatbestemming").

Voorzieningen

Op basis van de BBV, artikel 44, zijn vijf soorten voorzieningen:

- A. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;

- B. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- C. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- D. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
- E. van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting en wachtgeldverplichting ten behoeve van de wethouders zijn echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Voorziening wachtgelden

Voor bepaling van het risico (ziek of lagere neveninkomsten) wordt onderstaande tabel gehanteerd.

Neveninkomsten > wachtgelduitkering	conform tabel
Geen neveninkomsten	100% voorzien
Neveninkomsten < wachtgelduitkering	conform tabel verhoogd met deel wachtgelduitkering

Oorsprong neveninkomsten	Risico	Periode
Jaarcontract	10%	1e jaar waarop recht bestaat
	50%	2e jaar en rest periode waar recht op bestaat
ZZP'er	50%	volledige periode waar recht op bestaat
Vast contract	10%	volledige periode waar recht op bestaat

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

- Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Overlopende passiva

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd, c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzien zijn.

Resultaatbestemming

Het gerealiseerde resultaat, volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening, is op de balans gepresenteerd onder het eigen vermogen. Bij de vaststelling van de jaarrekening wordt dit bedrag bestemd.

Schattingen

Eventuele schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Een specifieke inschatting is gemaakt voor de kosten van het Sociaal Domein. De inkoop en registratie van de kosten voor het sociaal domein wordt regionaal georganiseerd. Met name voor de WMO en de Jeugd geeft dit problemen in de doorlooptijd van de verwerking van externe gegevens. De Regio Gooi en Vecht heeft op het moment van de opmaak van de jaarrekening de definitieve cijfers nog niet beschikbaar. Ook voor de Participatie is de controle van de gegevens in gemeente Huizen nog niet afgerond. Om deze reden wordt gewerkt met de conceptcijfers die per 13 maart 2019 voorhanden waren.

Daarin is een schatting opgenomen van de kosten die daarna nog gedeclareerd zullen worden over 2018. Deze schatting is gebaseerd op een globale opgave door de Regio, die op basis van omvang realisatie kosten 2018 is toegedeeld aan de betreffende gemeente. Afwijkingen van de kosten na ontvangst van de definitieve opgaven uit de regio's zullen in het jaar 2018 verrekend worden.

Overhead

Vanaf 2017 is de overhead op een afzonderlijk onderdeel Overhead verantwoord. Wat niet wegneemt dat er toch ook nog overheadkosten worden doorbelast. Toerekening van de overhead van inzet van derden vindt plaats door berekening van een gemiddeld overheadbedrag per uur. Dit bedrag wordt berekend door de totale begrote overheadkosten van de BEL-Combinatie te delen door het aantal begrote werkbare uren. De overhead op de inzet van uren wordt doorbelast in de gevallen van de lokale heffingen (met name riool- en afvalstoffenheffing) en de toerekening aan de grondexploitaties.

VPB (Vennootschapsbelasting)

Ook voor de berekening van de VPB worden de actuele regels van de BBV gevolgd. Met ingang van 1 januari 2016 is de gemeente belastingplichtig voor de VPB. Daartoe is per 1 januari 2016 de waarde van de grondexploitaties in het economisch verkeer vastgesteld ten behoeve van de fiscale openningsbalans. De gehanteerde methode is de discounted cashflow methode.

Het fiscale resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de gerealiseerde opbrengst in het boekjaar waar de fiscale boekwaarde van de verkochte hoeveelheid tegenover wordt gezet. Daarnaast wordt rekening gehouden met toekomstig te maken kosten waar een winstuitstelpost voor wordt gevormd.

Resultaatbestemming 2017

Bij de vaststelling van de jaarstukken 2017, heeft uw raad besloten om vanuit het voordelig resultaat € 60K te doteren aan de nieuwe voorziening grafrechten.

Deze voorziening was noodzakelijk op grond van de BBV en door de accountant bij de controle van de jaarstukken 2017 opgemerkt.

Bij de controle van de jaarstukken 2018 merkt de accountant op dat het raadsbesluit over de jaarstukken 2017 niet conform BBV is. De raad kan geen besluit nemen over het instellen van een voorziening; dat is resultaatbepaling. De raad gaat over resultaatbestemming.

De raad had moeten besluiten om een bestemmingsreserve “reserve te vormen voorziening grafrechten” in te stellen, waaraan 60K werd toegevoegd. In 2018 had dan een begrotingswijziging gemaakt moeten worden om het bedrag van 60K te onttrekken en daarmee de dekking te vormen voor de voorziening grafrechten.

Daar het instellen van een reserve en de mutaties van een reserve, een bevoegdheid is van de raad, kan dit voor 2018 niet meer formeel worden hersteld, omdat het boekjaar 2018 voorbij is.

Het college is van mening, om hiervoor geen wijzigingen in de jaarstukken 2018 aan te brengen, aangezien het:

- geen effect op het saldo 2018 heeft
- geen effect op de vermogenspositie 2018 heeft
- en de raad bij het vaststellen van de jaarstukken 2017 bewust heeft ingestemd met het vormen van een voorziening.

4.3 ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De specificatie van de immateriële vaste activa:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investering/ desinvestering	Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2018
Bijdragen activa in eigendom van derden	1.590.889	369.000	-78.899	-	1.880.990
Totaal	1.590.889	369.000	-78.899	-	1.880.990

Specificatie investering Immateriële activa

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdrage aansluitkosten zonnepanelen 369.000

Materiële vaste activa

De specificatie van de materiële vaste activa:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
<u>Investeringen met een economisch nut</u>		
Gronden en terreinen	1.732.877	1.825.943
Bedrijfsgebouwen	11.306.000	16.868.037
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.186.858	1.077.032
Machines, apparaten en installaties	467.764	400.166
Overige materiële vaste activa	197.081	179.191
Woonruimten	-	3.343.758
Vervoermiddelen	-	-
	14.890.579	23.694.126
<u>Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven</u>		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.062.172	2.997.791
Machines, apparaten en installaties	374.239	364.204
Overige materiële vaste activa	176.274	170.528
	3.612.686	3.532.523
<u>Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (aanschaf na 1-1-2017)</u>		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.842	397.507
	13.842	397.507
Totaal	18.517.107	27.624.156

Het verloop van de vaste activa in 2018 is als volgt:

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investering	Des- invest- ering	Afschrijving	Bijdragen van derden	afw. *	Boekwaarde 31-12-2018
Investerings met een economisch nut							
Gronden en terreinen	1.732.877	94.380	-	-1.314	-	-	1.825.943
Bedrijfsgebouwen	11.306.000	5.842.958	-	-227.963	-52.957	-	16.868.037
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.186.858	1.318	-5.000	-106.144	-	-	1.077.032
Machines, apparaten en installaties	467.764	-	-	-67.598	-	-	400.166
Overige materiële vaste activa	197.081	28.545	-	-46.435	-	-	179.191
Woonruimten	-	3.343.758	-	-	-	-	3.343.758
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.062.172	61.426	-	-115.705	-	-	3.007.894
Machines, apparaten en installaties	374.239	13.291	-	-23.326	-	-	364.204
Overige materiële vaste activa	176.274	4.156	-	-9.902	-	-	170.528
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.842	373.561	-	-	-	-	387.403
Totaal	18.517.107	9.763.393	-5.000	-598.387	-52.957	-	27.624.156

* afw = afwaardering i.v.m. duurzame waardevermindering

Hieronder volgt een specificatie van de investeringen die in 2018 plaatsvonden.

Gronden en terreinen	94.380
Grond Noordersingel 10-18	94.380
Bedrijfsgebouwen	5.842.958
Uitbreiding Schoolpad 1	583.892
Renovatie en begeleiding Schoolpad 1	837.680
Herinrichting Schoolpad 1	27.119
Verhuiskosten en herinr. Clusterschool	-6.662
Verbouwing Clusterschool GGDrU	72.678
Verbouwing Clusterschool KDV-BSO	-127.375
Aanvullende investering Partou	200.000
Verhuiskosten onderwijs/CB	3.526
Dakonderhoud Hobbitstee-Noorderlicht	-1.115
Dak aanpassing kringloopwinkel	44.999
Opknappbeurt Impuls	482
Nieuwbouw Huis van Eemnes	863.982
Bouwkosten Huis van Eemnes	3.343.751
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.318
Brandputten (9X) 2008	1.318
Overige materiële vaste activa	28.545
Speelplaatsenplan jaarschijf 2017	2.145
Inrichtingskosten (10 jaar) Huis van Eemnes	26.400
Woonruimten	3.343.758
Herontwikkeling Eemhof	3.343.758

<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken / Heffing</u>	<u>61.426</u>
Rioolaansluiting Huis van Eemnes mechanisatie	221
Rioolaansluiting Huis van Eemnes reconstructie	1.250
Reconstructie Wakkerendijk	27.716
Rioolvervanging (pompen) 2018	17.790
Plassons drukriool 2019	14.449
<u>Machines, apparaten en installaties / Heffing</u>	<u>13.291</u>
Ondergrondse afvalcontainers 2013	13.291
<u>Overige materiële vaste activa</u>	<u>4.156</u>
Aanschaf 7420 minicontainers	4.156
<u>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken / Maatschappelijk nut</u>	<u>373.561</u>
Fietspad nabij Schoolpad 1	73.058
Aanpassing openbare ruimte Schoolpad 1	161.517
Voetgangers & fietsersbrug Hasselaarlaan	1.386
Uitvoering 1e fase groenplan	26.735
Reconstructie Wakkerendijk	110.865

Een meer gedetailleerd inzicht treft u aan in bijlage 2. Investerings.

Financiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Investing	Disagio/ rente	Afschrijving Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	7.511	-	-	-	7.511
Leningen aan deelnemingen	2.457.992	121.397	-7.000	-	2.572.389
Leningen aan overige verbonden partijen	3.121.032	272.908	-150.000	-	3.243.940
Overige langlopende leningen	788.630	7.584	-60.737	-	735.477
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	6.899.400	-	-	-	6.899.400
Totaal	13.274.566	401.889	-217.737	-	13.458.718

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

Het bedrag van € 7.511 bestaat uit:

- aandelenkapitaal voor de Participatiemij van € 1
- aandelen Vitens (€ 7.510)

Leningen aan deelnemingen

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Leningen aan deelnemingen	Boekwaarde 31-12-2017	Investing	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
Lening financiering Zuidpolder	1.787.275	-	-	1.787.275
Lening ivm aandeel in BV	1.000	-	-	1.000
Lening ivm aandeel in CV	616.931	-	-	616.931
Lening ivm aandeel BV in CV	21.000	-	-	21.000
Lening Partmij ivm VPB en beheerkosten	-	121.397	-	121.397
Geldlening Vitens	31.786	-	7.000-	24.786
Totaal	2.457.992	121.397	-7.000	2.572.389

Leningen aan overige verbonden partijen

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Leningen aan Overige verbonden partijen	Boekwaarde 31-12-2017	Verstreking	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
SVN startersleningen	1.817.032	22.615	-	1.839.646
SVN Duurzaamheidsfonds	304.000	150.173	-	454.174
SVN Duurzaamheid bedrijven	1.000.000	120	-150.000	850.120
Blijverslening	-	100.000	-	100.000
Totaal	3.121.032	272.908	-150.000	3.243.940

In 2016 is een lening verstrekt van € 1.000.000 aan de SVn als Stimuleringsregeling Duurzaamheid Bedrijven. Met deze lening kunnen ondernemers onder gunstige voorwaarden een financiering afsluiten voor de verduurzaming van hun bedrijf. Ook in 2018 is nog geen gebruik gemaakt van deze financieringsregeling.

Op basis van het collegebesluit van 6 november 2018 is er € 150.000 onttrokken aan het beschikbare budget voor de SVN Duurzaamheid bedrijven en toegevoegd aan het SVN Duurzaamheidsfonds particulieren, omdat er vanuit dit fonds veel aanvragen gehonoreerd worden.

Overige langlopende leningen

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Overige langlopende leningen	Boekwaarde 31-12-2017	Verstreking	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
Leningen ten behoeve van diverse verenigingen en stichtingen	788.630	7.584	-60.737	735.477
Totaal	788.630	7.584	-60.737	735.477

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Het verloop van deze post in 2018 is als volgt:

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	Boekwaarde 31-12-2017	Verstreking	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2018
APG Garantieproduct	6.899.400	-	-	6.899.400
Totaal	6.899.400	-	-	6.899.400

APG Garantieproduct

Op 17 maart 2015 heeft er een maximale click plaatsgevonden, waardoor het totaal van de clicks op 40,92% is gekomen. Hierdoor is het minimale rendement van 30% bereikt. Door deze hoge click zijn ook de geraamde rendementen voor de jaren 2016-2019 ad € 382.500 reeds in 2015 gerealiseerd.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 is dit bedrag aan de reserve APG toegevoegd.

Vanaf 2016 wordt hier jaarlijks het geraamde rendement van 2,5%, zijnde € 112.500 aan onttrokken.

Op 17 maart 2017 heeft de 8^e click plaatsgevonden, te weten 12,4%, waardoor het totaal van de clicks uitkomt op 53,32%. In 2018 en in 2019 hebben er geen clicks plaatsgevonden.

Plottende activa

Voorraden

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Voorraden	Boekwaarde 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afsluiten GREX	Winst- neming	Boekwaarde 31-12-2018
Bouwgrond in Exploitatie						
Eemhof	13.853			-13.853		-
Bedrijventerrein Zuidpolder	1.054.815	301.629	-536.512			819.932
Totaal	1.068.668	301.629	-536.512	-13.853	-	819.932

Een gedetailleerde specificatie treft u aan in bijlage 4.6 Bouwrekeningen (balansspecificatie A).
Meer informatie over de grondexploitaties treft u aan in paragraaf F. Grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

De stand van de vorderingen op openbare lichamen is als volgt:

Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Debiteuren publiekrechtelijk	22.488	7.887
BTW Compensatie Fonds (BCF)	2.220.363	2.253.517
Totaal	2.242.851	2.261.404

De vordering inzake het BTW Compensatiefonds betreft de afwikkeling 2018 die per 1 juli 2019 door de belastingdienst wordt afgerekend.

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Rekening-courantverhouding met het Rijk	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Schatkistbankieren-Saldo	3.857.609	10.810.560
Totaal	3.857.609	10.810.560

Alle overtollige middelen, boven het drempelbedrag, dienen in de schatkist te worden aangehouden. Voor de gemeente Eemnes is het drempelbedrag voor 2018 € 250.000.

Zoals uit onderstaand overzicht blijkt is alleen in het 4^e kwartaal een overschrijding geweest.

(1) Drempelbedrag		250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	165	38	88	270
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	85	212	162	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	20
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar 2018			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	21.159			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	21.159			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	14.832	3.419	8.136	24.830
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	165	38	88	270

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

Rekening courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Rekening-courant Blaricum	35	-
Totaal	35	0

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gerubriceerd:

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Debiteuren en vorderingen	1.708.958	2.971.268
Debiteuren Soza (via gemeente Huizen)	91.910	90.461
Totaal	1.800.868	3.061.729

De forse toename van het debiteurensaldo is met name veroorzaakt door de aanslag precarioheffing die ook in 2018 nog bruto is opgelegd voor bijna 1 mln. (hier staat overigens wel tegenover dat elders rekening is gehouden met nog toe te passen aanslagverminderingen).

Bij de onderstaande vorderingen is rekening gehouden met een voorziening voor dubieuze debiteuren. Voor de gehanteerde systematiek wordt verwezen naar de paragraaf waarderingsgrondslagen.

De debiteuren zijn individueel beoordeeld. Op basis van deze beoordeling, zijn de vorderingen gerangschikt naar mate van inbaarheid. Deze beoordeling heeft geresulteerd in een toevoeging aan de voorziening van € 41.700.

Een nadere specificatie van de post debiteuren en debiteuren Soza per ultimo 2018 volgt hieronder:

Specificatie debiteuren en debiteuren Soza	Bedrag 31-12-2017	Bedrag 31-12-2018
Debiteuren en vorderingen	4.542.300	6.111.715
AF: Voorziening Precario	-2.989.100	-2.989.100
AF: Voorziening dubieuze debiteuren	-119.612	-151.347
Stand per einde jaar	1.433.588	2.971.268
Debiteuren Soza (via gemeente Huizen)	247.038	246.709
AF: Voorziening dubieuze debiteuren	-155.128	-156.248
Stand per einde jaar	91.910	90.461
Totaal	1.525.498	3.061.729

De post debiteuren is relatief hoog. Dit wordt veroorzaakt door de vordering in verband met de precarioheffing. Deze is in verband met zekerheidsstelling t/m 2016 aan twee netbeheerders opgelegd. Een van de vorderingen is voor 100% voorzien, omdat er een terugbetalingsverplichting bestaat voor één van de netbeheerders. Hiervoor is een afzonderlijke voorziening getroffen die in bovenstaande tabel is weergegeven.

De toename van ruim 1,5 mln. van de post debiteuren is voor 2/3 deel toe te schrijven aan de aanslag Precario 2018 die nog niet is ontvangen. De verwachting is dat in 2019 de precario-aanslagen t/m 2019 kunnen worden afgewikkeld.

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in kas- en banksaldi:

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Kas	250	-
<u>Banksaldi</u>	389.320	396.037
BNG-rekening	250.185	250.205
Overige bankrekeningen	139.134	145.832
Totaal	389.570	396.037

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:

Overlopende activa: Overige NTO en vooruitbet. t.l.v. volgende begrotingsjaren	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Kruisposten	5.191	-
Vooruitbetaalde bedragen	304.257	322.412
Nog te ontvangen bedragen	1.998.883	1.411.076
IKB Fiets	2.057	981
Rentedragende vordering CV/BV grondpositie	15.506.143	10.710.036
BCF compensabele BTW	3.625	107.726
BTW af te dragen 21%	-	272
Voorbelasting BTW	1.811	84.142
BTW te verrekenen met de belastingdienst	-	266.168
Tussenrekening lonen	-	1.164
Dividendbelasting	4.589	-
Voorschotten Soza HBEL	-	-
Verrekening Soza HBEL	-	-
Voorschotten Gooi en Vecht	2.845	-
Totaal	17.829.400	12.903.977

De belangrijkste oorzaak van de daling van is de rentedragende vordering op de CV/BV inzake de grondpositie. Deze vordering weerspiegelt de boekwaarden van de gronden conform de SOK. Over deze vordering wordt door de CV/BV een rente vergoed van 4,6% aan de gemeente.

Deze vordering neemt af naar rato van de afname van kavels door de marktpartijen van de CV/BV conform het afnametempo dat vastligt in de SOK. In 2018 heeft er een afname plaatsgevonden van 4,8 mln.

4.4 PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Reserves, gespecificeerd naar:		
- algemene reserve	1.845.831	1.627.145
- bestemmingsreserve	18.757.075	17.182.186
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	994.022	-121.911
Totaal eigen vermogen	21.596.929	18.687.420

De mutaties 2018 zijn als volgt te specificeren:

	Saldo 31-12-2017	Rente- toe- rekening 2018	Ont- trekkingen 2018	Toe- voegingen 2018	Resultaat bestemming 2017	Verminderen i.v.m. afschrijving activa t.l.v. best.reserve	Saldo 31-12-2018
<u>Reserves</u>							
Algemene reserves	1.845.831		469.595	-	250.909		1.627.145
Bestemmingsreserves	18.757.075	-	2.765.686	1.050.240	683.563	543.007	17.182.186
Te bestemmen resultaat	994.022		121.911		-994.022		-121.911
Totaal reserves	21.596.929	-	3.357.192	1.050.240	-59.550	543.007	18.687.420

	Saldo 31-12-2017	Rente- toe- rekening 2018	Ont- trekkingen 2018	Toe- voegingen 2018	Resultaat bestemming 2017	Verminderen i.v.m. afschrijving activa t.l.v. best.reserve	Saldo 31-12-2018
<u>Reserves</u>							
Algemene reserves	1.845.831		469.595	-	250.909		1.627.145
Bestemmingsreserves	18.757.075	-	2.765.686	1.050.240	683.563	543.007	17.182.186
Te bestemmen resultaat	994.022		59.004		-994.022		-59.004
Totaal reserves	21.596.929	-	3.294.285	1.050.240	-59.550	543.007	18.750.327

Voor de specificatie van de afzonderlijke reserves wordt verwezen naar 4.7 Overzicht reserves (balansspecificatie B).

Toelichting reserves

Volgens artikel 54 van de BBV moet de aard en de reden van elke reserve worden toegelicht.

Hieronder vindt de toelichting plaats per reserve. De bedragen achter de reserves zijn de standen per 31 december 2018.

Algemene reserve € 1.627.100

De algemene reserve heeft een bufferfunctie voor o.a. het opvangen van incidentele tegenvallers. Conform het bestaande beleid kunnen de volgende mutaties jaarlijks in de algemene reserve plaatsvinden: nadelig rekeningsaldo en overige door de raad besloten onttrekkingen/storting.

Reserve dekking kapitaallasten € 11.435.200

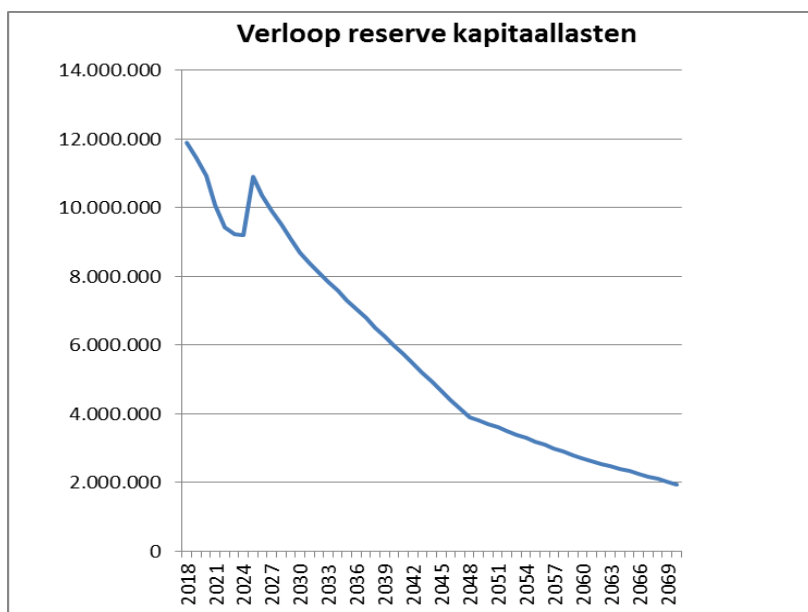
Deze reserve wordt gebruikt voor de dekking van de kapitaallasten van een aantal investeringen, waardoor de begroting de komende jaren wordt ontlast en er geen sprake meer is van een structureel begrotingstekort. Hieronder volgt een overzicht van de mutaties in 2018 en de doorrekening van de reserve kapitaallasten per ultimo 2069.

	€	€	€
Reserve dekking kapitaallasten 1 januari 2018			11.898.254
Onderzoek GVVP uit reserve MIP	50.000		
1e Fase groenplan uit algemene reserve	<u>30.000</u>		
		80.000	
Kaplasten investeringen 2018		<u>-543.007</u>	
			-463.007
Stand 31 december 2018			<u>11.435.247</u>
<i>Investerings met besluitvorming</i>			
Toekomstige kaplasten investeringen		-8.989.568	
Toekomstige bijdragen Huis van Eemnes		<u>-3.750.000</u>	
			-12.739.568
Verkoop bibliotheek		449.000	
Taakstellende opbrengst IHP/De Hilt		<u>2.801.375</u>	
			3.250.375
Totaal stand per ultimo 2069			<u>1.946.054</u>

LET OP: stand van de reserve is afhankelijk van de omslagrente; deze is nu doorgerekend op 1,7% rente (omslagrente begroting 2019)

Stand van de reserve ultimo 2069:

- bij doorrekening vanaf 2019 op 2,7% € 600.700
- bij doorrekening vanaf 2019 op 2,4% € 1.010.400

Deze stand van de reserve is voldoende om de kapitaallasten van de investeringen, waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden, te dekken.

Reserve MIP (Meerjaren Investeringsplan) € 90.600

De reserve MIP is bedoeld voor kapitaallasten van investeringen met economisch nut van geplande investeringen. Na besluitvorming over deze investeringen wordt het budget overgeheveld naar de reserve dekking kapitaallasten, zodat de reserve dekking kapitaallasten “op slot” zit.

In 2018 zijn de volgende mutaties verwerkt:

Toegevoegd:

- saldo meerjarenraming 2018-2021 € 133.916
- voordelig saldo uit jaarrekening 2017 € 6.681

Onttrokken:

- onderzoek GVVP naar reserve dekking kapitaallasten € 50.000
- precario 2014-2018 € 708.097

Uw raad wordt voorgesteld om het saldo van de reserve MIP van € 90.600 in te zetten voor dekking van het tekort 2018, omdat er geen voordelig saldo is gerealiseerd in 2018.

Eemnesser kunstenaars € 700

In 1995 is dankzij een schenking deze bestemmingsreserve ingesteld. Het bedrag is bedoeld om de bekendheid van de Eemnesser kunstenaars te vergroten. In 2001 is voor het laatst hieruit een aankoop gedaan. Uw raad wordt voorgesteld om deze reserve bij de vaststelling van de jaarrekening 2018 op te heffen en het beschikbaar te stellen voor kunstuutgaven in 2019 in overleg met de verantwoordelijk wethouder.

Reserve Jongerenvoorzieningen € 57.300

Het doel van deze reserve is het realiseren van grotere voorzieningen voor de jongeren. Hierbij valt te denken aan de aanleg van een speelveld, aanleg van een JOP en aanschaf van grotere speeltoestellen. In 2018 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden.

Sociaal Domein € 1.602.200

Gezien de onzekerheden in verband met de decentralisatie-operaties is deze reserve ingesteld. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 zal de raad een voorstel krijgen over de dotatie/onttrekking aan de reserve Sociaal Domein, afhankelijk van het resultaat van de decentralisaties.

Overdracht de Hilt € 6.800

Voor het in beeld houden van de werkelijke kapitaallasten van De Hilt (conform de zogenoemde bruto-variant) is deze bestemmingsreserve in het leven geroepen. Bij de jaarrekening 2018 wordt uw raad voorgesteld om het restant vrij te laten vallen.

Sociale woningbouw € 70.100

De raad heeft op 27 februari 2006 besloten om een volkshuisvestingsfonds in het leven te roepen. Indien blijkt dat bij de bouw van een project de gewenste woningdifferentiatie van de Woonvisie niet mogelijk is, dient door de ontwikkelaar een financiële compensatie te worden geboden, die in dit fonds wordt gestort. Onttrekkingen aan deze reserve zijn bedoeld om sociale woningbouw te financieren in dure bouwplannen (binnenstedelijke herontwikkeling) zodat ook in die plannen sociale woningbouw mogelijk blijft.

Afvalstoffenheffing € 0

Deze reserve was beschikbaar om toekomstige overschotten en tekorten op de exploitatie te verrekenen met deze reserve, met uitzondering van de overschotten/tekorten op de kapitaallasten. Deze worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing.

Het tekort op de afvalstoffenheffing in 2018 was € 236.000, enerzijds als gevolg van hogere stort-en inzamelkosten en anderzijds als gevolg van meer uren en daarmee samenhangende overhead. Van dit tekort kon nog € 9.400 verrekend worden met de reserve. De reserve is daarmee uitgeput. Verder kon nog € 28.300 worden gedekt door onttrekking aan de voorziening Afvalstoffenheffing. Dat betekent dat het restant ad € 198.300 als nadeel in de exploitatie blijft.

Riolering € 25.500

Deze reserve wordt ingezet om toekomstige overschotten en tekorten op de exploitatie te verrekenen met deze reserve, met uitzondering van de overschotten/tekorten op de kapitaallasten. Deze worden sinds het uitkomen van de notitie riolering in 2014, verrekend met de voorziening riolering. In 2018 is deze reserve niet aangewend, omdat uw raad in 2019 heeft besloten om dit bedrag aan te wenden voor de verhoging van het onderhoudsbudget riolering.

Volkshuisvesting € 13.100

Deze reserve is gevormd bij het vaststellen van de jaarrekening 2009 uit de vrijgevallen BWS gelden (Besluit Woninggebonden Subsidies). In het verleden is deze reserve ingezet voor aanvullend klimaatbeleid en voor een onderzoek investeringen sociale huurwoningen.

Mede gezien de stand van de reserve wordt uw raad voorgesteld om deze reserve op te heffen en toe te voegen aan de reserve Ruimtelijke Plannen.

Ruimtelijke Plannen € 240.400

Deze reserve is bij vaststelling van de jaarrekening 2017 omgevormd vanuit de voormalige reserve bestemmingsplannen en vanuit het voordelig saldo van de jaarrekening 2017 is nog een bedrag van € 200.000 toegevoegd.

De reserve wordt besteed aan de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2021. Ter invulling hiervan volgen separate voorstellen.

Investeringsubsidies sport € 83.800

Deze reserve wordt aangewend voor investeringen bij sportverenigingen. In 2017 heeft hierop geen mutatie plaatsgevonden.

Reserve HOV/VERDER € 363.000

Deze reserve is bedoeld voor investeringen in het kader van de HOV-lijn en de aanleg van de bushalte A27 (project VERDER).

Voor de aanleg van de HOV-lijn wordt door de provincie Noord-Holland een eenmalige bijdrage gevraagd van € 250.000. In 2014 is daar 25% van betaald (nog te betalen € 187.500). Voor de aanleg van de bushaltes langs de A27 dient Eemnes een eigen bijdrage te leveren van € 165.000. Beide bedragen zijn nog opgenomen in deze reserve.

LOP (LandschapsOntwikkelingsPlan) € 229.800

Deze reserve is bij het vaststellen van de jaarrekening 2009 gevormd. Op grond van het huidige bestedingsplan hebben de volgende onttrekkingen plaatsgevonden:

- Bijdrage pontje € 10.000
- Bijdrage O-gen € 5.000
- Bijdrage Gastvrije randmeren € 6.500

Reserve gemeenschap, cultuur en sport € 63.500

De reserve is bij het vaststellen van de begroting 2014 gevormd. In mei 2017 is het besluit genomen om structureel € 10.000 aan deze reserve te onttrekken voor kleinschalige initiatieven, totdat de reserve is uitgeput. Daarnaast is hier in 2018 de inzet van de buurtsportcoach conform raadsbesluit aan onttrokken (€ 4.700).

Reserve APG € 45.000

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 zijn in deze reserve de rendementen opgenomen van het APG beleggingsfonds voor de jaren 2016-2019.

In 2018 is het begrote deel van € 112.500, zijnde 2,5% over € 4.500.000, hieraan onttrokken.

Reserve Precario € 0

De gemeenteraad heeft op 3 juli 2017 bij de vaststelling van de jaarrekening besloten om van het jaarresultaat 2016 € 733.500 toe te voegen aan een nieuw in te stellen reserve Precario. Dit vanwege risico's op de afloop van bezwaar- en beroepsprocedures tegen opgelegde aanslagen Precarioheffing.

In 2018 is deze reserve volledig ingezet in verband met het bezwaar en beroep van de netbeheerder.

Reserve Zuidpolder € 2.150.400

In 2014 is de reserve gevormd uit de 'boekwinst' van de GREX Woningbouw Zuidpolder.

Jaarlijks worden aan deze reserve de beheerskosten onttrokken van het projectbureau Zuidpolder.

In 2018 is er een bedrag van € 160.300 onttrokken voor beheerskosten 2018.

Reserve bovenwijkse voorzieningen Zuidpolder € 565.000

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2014 is deze reserve gevormd voor een bedrag van € 285.700 uit de reserve Zuidpolder.

De infrastructurele maatregelen, die deels ook in de verdere toekomst worden uitgevoerd, zijn deels toegerekend aan de grondexploitatie bedrijventerrein en de CV/BV. Bij het bedrijventerrein zal de resterende bijdrage van € 0,8 milj. in rekening worden gebracht en bij het woongebied zijn 17 jaarlijkse termijnen opgenomen van in totaal ca € 1 milj. In 2018 is er een bedrag van € 183.000 toegevoegd aan deze reserve conform de GREX.

Reserve Huishoudelijke Hulp Toelage € 139.400

Deze reserve is gevormd uit de teruggave van de HHT middelen, dat onderdeel is van de resultaatuitkering 2017 van de regio Gooi & Vechtstreek (G&V). De reserve wordt ingezet als er besluitvorming is over de bijdrage aan het nieuwe marktbeveiligingsplan door de regio G&V.

Op de volgende pagina is een overzicht opgenomen waarin per reserve aangegeven is:

- de geraamde onttrekkingen en stortingen
- de gerealiseerde onttrekkingen en stortingen
- de begroting(swijziging) waarmee de raad deze mutaties heeft goedgekeurd

Reserve	*	Mutaties met de reserves	Begroot		Rekening		Verschil saldo	I/S
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting		
<u>Algemene reserve</u>	4	Plaatsen E-oplaadpalen	15.000		2.000			I
	4	Vorbereiding verfraaiing Braadkamp	22.000		-			I
	4	Aanbesteding beheer openbare ruimte	20.000		20.000			I
	4	Bestrijding Japanse duizendknoop	48.000		4.653			I
	4	Baggeren Noordbuurt i.s.m. Waterschap	95.000		95.000			I
	4	Investeren sociale huurwoningen na 2022	20.000		1.452			I
	4	Woonvisie	13.510		8.362			I
	5	Kinderarrangement/armoedebeleid	31.300		2.900			I
	12	Live streamen/audiotranscriptie raad	15.000		4.525			I
	13	Uitvoering 1e fase groenplan	30.000		30.000			I
	14	VRU 1e begrotingswijziging 2018	38.000		38.000			I
	15	Handhavingstraject Goyergracht N/Z	75.840		40.339			I
	17	Voordelig saldo 2017		250.910		250.909		
	21	Digitaliseren bouwdoossiers	49.000		48.930			I
	31	Precario 2014-2018	173.434		173.434			I
			646.084	250.910	469.595	250.909	-176.488	
<u>Te bestemmen resultaat</u>	17	Voordelig saldo 2017	994.023		994.022			
			994.023	-	994.022	-	-1	
ALGEMENE RESERVES			1.640.107	250.910	1.463.617	250.909	-176.489	
<u>Res. dekking kapitaallasten</u>	P	Bluswatervrz/brandputten	2.245		351			S
	P	Wijkschouw	668		-			S
	P	Groenplan/wijkschouw	51.934		16			S
	P	Impuls gebouw	3.489		3.489			S
	P	De Hilt/Huis van Eemnes	222.296		221.631			S
	P	Investerings	275.161		275.161			S
	P	Investerings	42.360		42.360			S
	8	Ontwikkelen en onderzoek GVP		50.000		50.000		I
	13	Uitvoering 1e fase groenplan		30.000		30.000		I
			598.153	80.000	543.007	80.000	-55.146	
<u>Reserve MIP</u>	P	Saldo meerjarenraming		133.916		133.916		S
	8	Ontwikkelen en onderzoek GVP	50.000		50.000			I
	17	Voordelig saldo 2017		6.681		6.681		I
	31	Precario 2014-2018	708.097		708.097			I
			758.097	140.597	758.097	140.597	-	
<u>Sociaal Domein</u>	P	Stelpost Sociaal Domein PRG 8		513.860		513.860		S
	P	Stelpost Sociaal Domein PRG 9	156.149		156.149			S
	P	Stelpost Sociaal Domein PRG 11	544.977		544.977			S
	P	Stelpost Sociaal Domein PRG 11 (inc)	155.000		155.000			I
	4	Specialistische ondersteuning JGT	17.400		17.400			I
	17	Voordelig saldo 2017		476.882		476.882		
			873.526	990.742	873.526	990.742	-	
<u>Reserve Overdracht de Hilt</u>		Jaarlijkse mutaties t/m 2019	-	-	26.210			S
			-	-	26.210	-	26.210	
<u>Reserve Ruimtelijke Plannen</u>	17	Voordelig saldo 2017		200.000		200.000		
			-	200.000	-	200.000	-	
<u>Landschapsontwikkelingsplan (LOP)</u>	P	Bijdrage pontje	10.000		10.000			S
	P	Blauwe As	5.300		6.569			S
	P	Bijdrage O-Gen	7.500		5.000			S
	16	Kernrandvisie Goyergracht-A27	15.000		-			I
			37.800	-	21.569	-	-16.231	

Reserve	*	Mutaties met de reserves	Begroot		Rekening		Verschil saldo	I/S
			Onttrekking	Storting	Onttrekking	Storting		
<u>Afvalstoffenheffing</u>		Tarieven afval 2018			9.438		9.438	S
			-	-	9.438	-		
<u>Riolering</u>	P	Vrijval reserve 4 jaarlijks	36.069		35.872			I
	25	Onderz. grondwateroverlast centrumgeb.	20.000		20.000			I
		Tarieven riool 2018			-			S
			56.069	-	55.872	-	-197	
<u>Gemeenschap, Cultuur en Sport</u>	P	Jaarlijkse onttrekking tbv alg vrz WMO	10.000		10.000			S
	2	Programma JOGG/inzet buurtsportcoach	10.000		4.667			I
			20.000	-	14.667	-	-5.333	
<u>Reserve Zuidpolder</u>	P	Beheerskosten projectbureau ZP 2018	130.115		160.257			S
			130.115	-	160.257	-	30.142	
<u>Reserve bovenwijkse vrz Zuidpolder</u>	P	Dotatie reserve bovenwijken		89.381		183.052		S
			-	89.381	-	183.052	-93.671	
<u>Reserve APG</u>	P	Rentederving APG 2018	112.500		112.500			S
			112.500	-	112.500	-	-	
<u>Reserve precario</u>	31	Precario 2014-2018	733.550		733.550			I
			733.550	-	733.550	-	-	
<u>Reserve Huishoudelijke Hulptoelage</u>	30	Resultaatuitkering 2017 G&V		139.412		139.412		I
BESTEMMINGRESERVES			3.319.810	1.640.132	3.308.693	1.733.803	-104.789	
TOTAAL			4.959.917	1.891.042	4.772.310	1.984.713	-281.278	

* Primitieve begroting (P) danwel nummer begrotingswijziging

Zowel de lasten als de baten worden hieronder apart toegelicht, vanuit het perspectief van de reserves.

Baten

Geraamd was een dotatie aan de reserves van € 1.891.000 en gerealiseerd is € 1.984.700, een voordeel van € 93.700. Dit betreft de hogere dotatie aan de reserve bovenwijkse voorzieningen conform de GREX 2018.

Lasten

Geraamd was een onttrekking aan de reserves van € 4.960.000 en gerealiseerd is € 4.772.300, een voordeel van € 187.700. De belangrijkste oorzaken zijn hieronder vermeld.

Voor de overgehevelde budgetten vanuit de jaarrekening 2017 was een onttrekking aan de algemene reserve geraamd van € 233.500. Gerealiseerd is een onttrekking van € 131.500, een voordeel van € 102.000, voornamelijk als gevolg van geen of lagere uitgaven voor:

- plaatsen E-oplaadpalen
- voorbereiding verfraaiing Braadkamp
- bestrijding japanse duizendknoop
- investeren sociale huurwoningen na 2022
- woonvisie.

Daarnaast is er voor de algemene reserve nog een onttrekking geraamd voor de audiotranscriptie van de raad en het handhavingstraject Goyergracht. De lagere onttrekking van € 46.000 is enerzijds het gevolg van de latere ingebruikname van de audiotranscriptie bij de raad en anderzijds het feit dat het handhavingstraject nog

niet is afgerond in 2018. Uw raad heeft inmiddels besloten om het resterende budget van het handhavingstraject over te hevelen.

De onttrekking aan de reserve kapitaallasten is € 55.000 lager dan geraamd, voornamelijk als gevolg van vertraging in het groenplan.

De structurele onttrekking aan de reserve Zuidpolder voor de (beheer)kosten van het projectbureau Zuidpolder waren € 30.000 hoger dan geraamd, onder andere door het herstellen van een dubbel opgenomen opbrengst in 2017.

Voorzieningen

Toelichting voorzieningen

Volgens artikel 55 van de BBV moet de aard en de reden van elke voorziening worden toegelicht.

Het verloop van het totaal van de voorzieningen gedurende het verslagjaar is als volgt:

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Bestemming rekening- saldo 2017	Toe- voegingen 2018	t.g.v. rekening lasten en baten vrijgevallen	Aan- wendingen 2018	Saldo 31-12-2018
A. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44 lid1 b)	1.763.151	-	127.103	-	40.894	1.849.360
B. Voorzieningen ter egalisatie van kosten (art. 44 lid 1 c)	25.000	-	-	25.000	-	-
C. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44 lid 2)	254.677	59.550	14.226	4.365	61.998	262.090
Totaal voorzieningen	2.042.828	59.550	141.329	29.365	102.892	2.111.450

Voor een specificatie van de afzonderlijke voorzieningen wordt verwezen naar 4.8 Overzicht voorzieningen (balansspecificatie C).

Hieronder vindt de toelichting plaats per voorziening. De bedragen achter de voorzieningen zijn de standen per 31 december 2018.

De voorzieningen zijn in 2018 ingedeeld in drie categorieën.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44, lid 1b)

Voorziening wachtgeld € 47.000

Ultimo 2018 is deze voorziening gevormd voor twee ex-wethouders. Dit is een voorziening op basis van contante waarde. Het rentepercentage is 1,577% en is gebaseerd op de circulaire van het ministerie van BZK. In 2018 is een bedrag toegevoegd van € 49.000.

Voorziening pensioenen € 1.802.100

Deze voorziening bestaat ultimo 2018 uit de voorziening voor pensioenen van alle (ex-) wethouders en nabestaanden.

De hoogte van deze voorziening wordt bepaald door twee belangrijke factoren, demografisch en rente. De leeftijd waarop iemand met pensioen gaat is gekoppeld aan de AOW-leeftijd en die leeftijd wordt de komende jaren van 67 jaar verder verhoogd op basis van de stijging van de gemiddelde levensverwachting. Een ander

element is de sterftekans; we worden steeds ouder en dat betekent dat gepensioneerden (of hun nabestaanden) langer gebruik maken van een pensioen.

De rekenrente is de andere belangrijke factor. Eemnes sluit aan bij de rekenrente die het ministerie van BZK heeft opgenomen in haar circulaire, te weten 1,577%.

Als gevolg van deze factoren is er € 78.000 toegevoegd aan deze voorziening.

Voorziening ter egalisatie van kosten (art. 44, lid 1c)

Onderhoud bibliotheek € 0

Gelet op de vorderingen van de nieuwbouw is handhaving van de onderhoudsvoorziening bibliotheek onnodig. Daarom is deze vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2018.

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44, lid 2)

In deze categorie kent Eemnes de voorziening rioolheffing, afvalstoffenheffing en grafrechten.

Voorziening afvalstoffenheffing en rioolheffing € 194.936

In navolging van de notitie riolering van de commissie BBV van november 2014, wordt het voordeel op de kapitaallasten als gevolg van (nog) niet gereed zijnde investeringen toegevoegd aan deze voorzieningen.

Conform bestendige gedragslijn wordt het nadeel op kapitaallasten hieraan onttrokken.

Aan de voorziening rioolheffing is € 2.300 toegevoegd en aan de voorziening afvalstoffenheffing is € 4.300 onttrokken voor kapitaallasten

Ten behoeve van de kostendekkendheid rioolheffing is € 29.419 onttrokken aan de voorziening Rioolheffing.

En er is € 28.307 onttrokken aan de voorziening afvalstoffenheffing ter gedeeltelijke verlaging van het kostendekkingstekort.

Voorziening grafrechten € 67.100

Deze voorziening is ingesteld om het vooruitontvangen deel van de ontvangen grafrechten te parkeren.

Jaarlijks wordt:

- toegevoegd: het deel van de in dat jaar ontvangen vergoedingen dat betrekking heeft op toekomstige jaren (in 2018 € 12.000)
- onttrokken: het deel dat in de voorziening aanwezig is voor dat betreffende jaar en in enig eerder jaar is ontvangen (in 2018 € 4.400)

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met het totaal van de gedane aflossingen.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2018
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken	23.990.000	30.431.498
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel deel a, van de Wet financiering decentrale overheden	5.520.000	5.455.000
- buitenlandse instellingen	2.500.000	2.500.000
Totaal	32.010.000	38.386.498

Het saldo bestaat ultimo 2018 uit 13 leningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten, waarvan er 3 in de loop van 2018 zijn opgenomen.

Daarnaast heeft Eemnes één lening bij de buitenlandse bank AG Insurance, een lening bij de provincie Groningen en een bij de gemeente Giessenlanden (hierop is in 2018 is een bedrag van € 65.000 afgelost).

In onderstaand overzicht zijn de looptijden, rentepercentages en rentelast van deze leningen opgenomen.

Geldleningen OG	soort	bedrag lening	soort lening	loop- tijd	(laatste) aflossing	rente	stand 1-1-2018	aflossing 2018	opname 2018	stand 31-12-2018	rente 2018
BNG 40.107336	Totaalfin.	2.000.000	Lin	10	20-02-22	2,630%	1.000.000	200.000	0	800.000	21.775
BNG 40.107871	Totaalfin.	1.800.000	Lin	10	15-11-22	1,950%	900.000	180.000	0	720.000	17.108
BNG 40.108897	Totaalfin.	2.500.000	Fixe	10	23-12-23	2,730%	2.500.000	0	0	2.500.000	68.250
BNG 40.108898	Totaalfin.	4.500.000	Fixe	5	23-12-18	1,580%	4.500.000	4.500.000	0	0	69.736
BNG 40.109119	Totaalfin.	4.900.000	Fixe	10	15-04-24	2,270%	4.900.000	0	0	4.900.000	114.277
BNG 40.109348	Totaalfin.	1.000.000	Fixe	5	01-10-19	0,705%	1.000.000	0	0	1.000.000	7.050
BNG 40.109913	Totaalfin.	1.500.000	Fixe	10	25-06-25	1,450%	1.500.000	0	0	1.500.000	21.750
BNG 40.109914	Totaalfin.	1.800.000	Lin	10	25-06-25	0,980%	1.440.000	180.000	0	1.260.000	13.199
BNG 40.110584	Totaalfin.	1.000.000	Fixe	15	01-07-31	1,120%	1.000.000	0	0	1.000.000	11.200
BNG 40.111044	Totaalfin.	2.500.000	Ann	5	23-02-22	0,150%	2.500.000	498.502	0	2.001.498	3.113
BNG 40.110309	Totaalfin.	1.750.000	Fixe	10	23-12-25	1,370%	1.750.000	0	0	1.750.000	23.975
BNG 40.112059	Proj.HvE	4.000.000	Ann	10	12-07-28	0,570%	0	0	4.000.000	4.000.000	10.744
BNG 40.112060	Proj.HvE	4.000.000	Fixe	10	12-07-28	0,965%	0	0	4.000.000	4.000.000	18.190
BNG 40.112061	Proj.HvE	5.000.000	Ann	25	12-07-43	1,375%	0	0	5.000.000	5.000.000	32.397
BNG 434471	Totaalfin.	1.000.000	Fixe	1,03	24-02-18	-0,260%	1.000.000	1.000.000	0	0	-393
TOTAAL BINNENLANDSE BANKEN							23.990.000	6.558.502	13.000.000	30.431.498	432.371
AG insurance 174425	Totaalfin.	2.500.000	Fixe	15	23-02-32	1,500%	2.500.000	0	0	2.500.000	37.500
TOTAAL BUITENLANDSE BANKEN							2.500.000	0	0	2.500.000	37.500
Prov. Groningen	Totaalfin.	5.000.000	Fixe	4,5	01-04-19	0,520%	5.000.000	0	0	5.000.000	25.982
gem.Giessenlanden	Totaalfin.	650.000	Lin	10	23-12-25	0,700%	520.000	65.000	0	455.000	3.630
TOTAAL OPENBARE LICHAMEN							5.520.000	65.000	0	5.455.000	29.612
TOTAAL-GENERAAL							32.010.000	6.623.502	13.000.000	38.386.498	499.484

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

De netto flottende schulden bestaan uit de kortlopende geldleningen, het (eventuele) creditsaldo van de lopende rekening en de post overige schulden.

Netto flottende schuld met een looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2017	Mutatie	Boekwaarde 31-12-2018
Kortlopende leningen	-	6.000.000	6.000.000
BNG-rekeningen	32	-9	23
Overige schulden	1.184.477	1.823.128	3.007.605
Totaal	1.184.509	7.823.119	9.007.628

In 2018 is een kortlopende lening van 6 mln. opgenomen, in afwachting van een nieuw voorstel treasury.

De overige schulden bestaan uit een bedrag aan nog te betalen crediteuren per 31 december 2018 van € 2.930.500 en een schuld in rekening-courant van € 72.400 op de werkorganisatie BEL Combinatie.

De toename ten opzichte van 2017 is vooral veroorzaakt door grote facturen i.v.m. de bouw van het Huis van Eemnes.

In het crediteurensaldo bevindt zich een bedrag van € 854.681 schulden aan publiekrechtelijke lichamen.

De belangrijkste zijn:

€ 546.139 Gemeente Amersfoort

€ 161.789 BEL Combinatie

Overlopende passiva

Conform het BBV dient het verloop van de uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel onder de overlopende passiva afzonderlijk te worden opgenomen.

Het saldo van de overlopende passiva volgens deze indeling is als volgt:

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2017	Mutatie	Boekwaarde 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.670.404	1.261.988	4.932.393
Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen	25.798	66.316	92.114
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende jaren komen	41.095	-41.095	-
Totaal	3.737.297	1.287.210	5.024.507

In de post verplichtingen bevindt zich een bedrag van € 1.143.822, zijnde de 20% nabetaling bij de aankoop gronden voor de Zuidpolder. Deze 20% wordt betaald als de gronden afgenomen worden door de CV Zuidpolder. Het afnametempo is gefaseerd en ligt vast in de SOK.

Verder is daarin begrepen een bedrag van € 3.139.855 aan nog te betalen bedragen. Dit betreft enerzijds facturen die betrekking hebben op 2018 maar pas in 2019 worden betaald en anderzijds zo'n 2 mln. precario voorgaande jaren die waarschijnlijk in 2019 wordt verrekend.

Hieronder treft u de specificatie aan van de Ontvangen voorschotten van overige Nederlandse overheidslichamen:

Specificatie vooruitontvangen subsidies / bijdragen overige overheid	Boekwaarde 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen	Terugbetaling / besteed	Saldo 31-12-2018
BRIM subsidie kerktorens	23.185		-2.015	-21.170	0
Vergoeding zwerfafval	2.613			-905	1.708
Subsidie Wakkerendijk	0	90.406			90.406
Totaal	25.798	90.406	-2.015	-22.075	92.114

4.5 Elementen die buiten de balanstelling vallen

Garantstellingen

De garantstellingen belopen ultimo 2018 een bedrag van € 29.275.000.

De stand van de gegarandeerde geldleningen ziet er dan als volgt uit:

	Nummer WSW	Aflossing	Oor- spronkelijk bedrag in €	Per- cen- tage	Restant geld- lening begin dienstjaar	Nieuwe waarborgen dienstjaar	Restant geld- lening einde dienstjaar
Verstrekking NHG*					6.000.000	-4.000.000	2.000.000
WSW achtervang							
Alliantie	45990	2-10-2028	5.000.000	2,445	5.000.000		5.000.000
Alliantie	40524	1-11-2018	7.000.000	4,675	7.000.000	-7.000.000	-
Alliantie	45470	1-8-2023	8.000.000	0,535	8.000.000		8.000.000
Alliantie	46644	1-12-2025	3.275.000	1,290	3.275.000		3.275.000
Alliantie	48074	1-6-2027	11.000.000	0,877		11.000.000	11.000.000
Eemland Wonen	42114	1-6-2020	3.000.000	3,456	3.000.000	-3.000.000	-
Totaal			37.275.000		32.275.000	-3.000.000	29.275.000

*Voor deze leningen staan gemeenten indirect garant. Met ingang van 1 januari 1995 zijn de financiële risico's van de lopende garantieverplichtingen voor het verkrijgen en verbeteren van eigen woningen ondergebracht bij het Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheek Garantie) en met ingang van 1996 zijn de garantieverplichtingen voor leningen aan woningcorporaties ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De gemeenten nemen hier een achtervangpositie in.

Het risico voor de gemeente heeft betrekking op de rentederving doordat de gemeente een renteloze lening moet verstrekken aan WSW.

Stille reserves

De stille reserves betreffen een aantal onroerende zaken die reeds (voor een groot deel) zijn afgeschreven.

Per object wordt de WOZ-waarde gecorrigeerd met aanwezige boekwaarden vermeld. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander binnen afzienbare tijd verkoopbaar is.

Object	Adres	Woz-waarde 31-12-2018 (1)	Boekwaarde 31-12-2018 (2)	Stille reserve (1-2)
De Hilt	Hasselaarlaan 1 c	1.370.000	496.000	P.M.
Jongerengebouwtje Impuls	Noordersingel 4	108.000	42.000	66.000
Bibliotheek	Raadhuislaan 49 b	345.000	-	P.M.
Totaal				P.M.

Voor de bibliotheek, Hink Stap Sprong en De Hilt geldt dat hiervan t.b.v. het IHP onderwerk en de bouw van het Huis van Eemnes taakstellende opbrengsten zijn opgenomen. Deze stille reserves worden dus nog omgezet in geld en ook aangewend.

Geen of beperkte boekwaarde:

- Kerktorens Eemnes Binnen en Eemnes Buiten
- Gronddepot
- Diverse percelen (openbaar gebied)
- Noordbuurt 7,5 ha (agrarische grond, toekomstige uitbreidingslocatie)

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Hieronder volgt een overzicht van de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Verplichting	Looptijd	Jaarbedrag
Afval AVU	tot 31-12-18, met 2 optie jaren (in 2019 nieuw contract)	€ 300.000
Afval SITA	t/m 2018 (in 2019 nieuw contract)	€ 195.649
Inzameling KCA	geen einddatum	€ 375 per ton
Levering elektriciteit	t/m 2019 (in 2019 komt nieuw contract)	€ 71.000
Levering gas	2014 t/m 2018 (in 2019 komt nieuw contract)	€ 83.900
Energie/onderhoud openbare verlichting	tot 1-9-2025	€ 50.000
De Rotonde	t/m 2018 (stilzwijgende verlenging)	€ 130.000
Leerlingenvervoer	t/m 1-8-2019	€ 49,35 per ton
Leveringsovereenkomst wegzout	t/m 30-9-2018, met 2 optie jaren	€ 21.660
Accountantsdiensten	2016-2020, met 2 optie jaren	

4.6 Bouwrekeningen (balansspecificatie A)

Balansspecificatie A1

Eemhof	Herziening		Boekwaarde 31-12-2017	Realisatie 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Restantbudget eind 2018
	31-12-2017	31-12-2018				
<u>Lasten</u>						
Planontwikkelingskosten	25.719	-	25.719	-25.719	-	-
Rente	8.008	-	8.008	-8.008	-	-
Voorbereiding/ toezicht	30.126	-	30.126	-30.126	-	-
VVE-bijdrage	-	-	-	-	-	-
Juridische kosten	-	-	-	-	-	-
Overige kosten	-	-	-	-	-	-
Totale lasten	63.853	-	63.853	-63.853	-	-
<u>Baten</u>						
Grondverkoppen	-50.000	-	-50.000	50.000	-	-
Overige opbrengsten	-50.000	-	-		-	-
Totale baten	-100.000	-	-50.000	50.000	-	-
Saldo	-36.147	-	13.853	-13.853	-	-

De boekwaarde is ingebracht op de investering Eemhof (Raadsbesluit 24 september 2018).

Balansspecificatie A2

Bedrijventerrein Zuidpolder	Herziening		Boekwaarde 31-12-2017	Correctie historie*	Realisatie 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Restantbudget eind 2018
	31-12-2017	31-12-2018					
<u>Lasten</u>							
Verwervingen/ aankoop	2.339.000	2.343.316	2.434.900			2.434.900	-91.584
Bouwrijp maken	594.000	624.143	570.712		15.606	586.318	37.825
Woonrijp maken	523.000	642.883	4.556		185.200	189.756	453.127
Planontwikkelingskosten	686.000	802.085	612.768	-3.443	40.022	649.346	152.739
Rente	249.000	238.381	216.903	3.443	9.271	229.617	8.764
Voorbereiding en toezicht	147.000	147.416	200.614	-9.526	1.495	192.583	-45.167
Bijdragen aan fondsen	-	-	99.740			99.740	-99.740
Fonds voor duurzaamheid	200.000	200.000	50.000		50.000	100.000	100.000
Bovenplanse kosten	1.052.000	1.053.828	-			-	1.053.828
Tijdelijke kosten	-	-	26.647		35	26.682	-26.682
Onvoorzien	180.000	110.301	-			-	110.301
Totale lasten	5.970.000	6.162.353	4.216.839	-9.526	301.629	4.508.942	1.653.411
<u>Baten</u>							
Grondverkopen	-5.164.000	-5.689.880	-2.512.673	9.526	-536.512	-3.039.660	-2.650.220
Exploitatiebijdragen	-649.000	-649.350	-649.350			-649.350	-
Overige opbrengsten	-264.000	-181.460	-			-	-181.460
Totale baten	-6.077.000	-6.520.690	-3.162.023	9.526	-536.512	-3.689.010	-2.831.680
Saldo	-107.000	-358.337	1.054.815	-	-234.883	819.933	-1.178.270

* In het verleden zijn enkele boekingen op de verkeerde post verantwoord, deze zijn nu in 2018 hersteld (budgettair neutraal)

Voorziening grondexploitatie bedrijventerrein Zuidpolder

n.v.t.

Berekening rente grondexploitatie bedrijventerrein Zuidpolder:

Conform BBV-voorschriften berekend op: 0,88%

4.7 Overzicht reserves (balansspecificatie B)

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Rente toerekening 2018	Ont- trekkingen 2018	Toe- voegingen 2018	Resultaat bestemming 2017	Verminderen i.v.m. afschrijving activa t.l.v. best.reserve	Saldo per 31-12-2018
ALGEMENE RESERVES							
Algemene reserve	1.845.831		469.595		250.909		1.627.145
Te bestemmen resultaat	994.022		124.702		-994.022		-124.702
Totaal algemene reserves	2.839.853		594.297	0	-743.113	0	1.502.443
BESTEMMINGSRESERVES							
Reserve dekking kapitaallasten	11.898.254			80.000		543.007	11.435.247
Reserve MIP	708.097		758.097	133.916	6.681		90.597
Eemnesser kunstenaars	746						746
Jongerenvoorzieningen	57.320						57.320
Sociaal Domein	1.484.958		873.526	513.860	476.882		1.602.174
Overdracht de Hilt	32.991		26.210				6.781
Sociale woningbouw	70.143						70.143
Afvalstoffenheffing	9.438		9.438				0
Riolering	81.407		55.872				25.535
Volkshuisvesting	13.134						13.134
Ruimtelijke plannen	40.432				200.000		240.432
Investeringsubsidie sport	83.828						83.828
Reserve HOV/VERDER	362.999						362.999
Landschapsonwikkelingsplan (LOP)	251.395		21.569				229.826
Reserve Gemeenschap, Cultuur en Sport	78.213		14.667				63.546
Reserve APG	157.500		112.500				45.000
Reserve precario	733.550		733.550				0
Reserve Zuidpolder	2.310.701		160.257				2.150.443
Reserve bovenwijkse voorzieningen Zuidpolder	381.970			183.052			565.022
Reserve Huishoudelijke Hulp Toelage	0			139.412			139.412
Totaal bestemmingsreserves	18.757.075	0	2.765.686	1.050.240	683.563	543.007	17.182.186
Totaal reserves	21.596.929	0	3.359.983	1.050.240	-59.550 *)	543.007	18.684.629

*) Dit betreft de dotatie aan de voorziening grafrechten vanuit de bestemming van het voordelig saldo 2017

4.8 Overzicht voorzieningen (balansspecificatie C)

Omschrijving	Saldo 31-12-2017	Bestemming rekening- saldo 2017	Toe- voegingen 2018	T.g.v. de rekening van lasten en baten vrijgevallen	Aan- wendingen 2018	Saldo 31-12-2018
A. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44 lid 1 b)						
Wachtgelden ex-wethouders	-		49.400		2.169	47.231
Pensioenen (ex) wethouders	1.763.151		77.703		38.725	1.802.129
Totaal A	1.763.151	-	127.103	-	40.894	1.849.360
B. Voorzieningen ter egalisatie van kosten (art. 44 lid 1 c)						
Onderhoud bibliotheek	25.000			25.000		-
Totaal B	25.000	-	-	25.000	-	-
C. Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44 lid 2)						
Voorziening rioolheffing	198.449		2.257		29.419	171.287
Voorziening afvalstoffenheffing	56.228				32.579	23.649
Voorziening grafrechten	-	59.550	11.969	4.365		67.154
Totaal C	254.677	59.550	14.226	4.365	61.998	262.090
Totaal voorzieningen	2.042.828	59.550	141.329	29.365	102.892	2.111.450

Bijlagen

Bijlage 1 Renterisico en kasgeldlimiet

Berekening renterisico op de vaste schuld

Op deze staat dient eenmaal per jaar over het voorgaande jaar het renterisico op de vaste schuld te worden gerapporteerd. Het gaat hierbij om het renterisico van het gehele openbaar lichaam inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Deze staat wordt jaarlijks als onderdeel van de financieringsparagraaf bij het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden.

Bij het bepalen of een lening tot de vaste schuld gerekend kan worden, dient rekening te worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange variabel rentende lening (bv. 3-maands rente) waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een vaste rente (langer dan 1 jaar vast), heeft een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar en dient dus tot de vaste schuld te worden gerekend.

	2018 bedragen x € 1.000
(1a) Renteherziening op vaste schuld o/g	-
(1b) Renteherziening op vaste schuld u/g	-
(2) Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-
(3a) Nieuw aangetrokken vaste schuld	13.000
(3b) Nieuw uitgezette lange leningen	-
(4) Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	13.000
(5) Betaalde aflossingen	6.623
(6) Herfinanciering (laagste van 4 en 5, minimaal 0)	6.623
(7) Renterisico op de vaste schuld (2+6)	6.623
(8) Renterisiconorm, 20% van begrotingstotaal:	4.232
(9a) Ruimte onder renterisiconorm (8-7)	-
(9b) Overschrijding renterisiconorm (7-8)	2.391

Berekening kasgeldlimiet

Begroting per 1 januari	21.159
Kasgeldlimiet in %	8,50%
Kasgeldlimiet	1.799

Bijlage 2 Investerings

PRG	Project	Omschrijving	Raads- besluit	Raming	Wijziging nummer	Besteed t/m 2017	Besteed 2018	Besteed t/m 2018	Restant krediet
2	72000066	Brandputten (9x) 2008		36.000		1.560	1.318	2.878	33.122
6	72000096	Speelplaatsenplan jaarschijf 2017	27-11-2017	86.794	27-2017	650	2.145	2.795	83.999
11	72000100	Uitbreiding Schoolpad 1	03-07-2017	664.000	15-2017	84.672	583.892	668.564	-4.564
	72000101	Renovatie en begeleiding Schoolpad 1	29-05-2017	30.000	14-2017				
	72000101	Renovatie en begeleiding Schoolpad 1	25-09-2017	367.261	25-2017				
	72000101	Renovatie en begeleiding Schoolpad 1	03-07-2017	500.000	15-2017				
	72000101	Renovatie en begeleiding Schoolpad 1		-20.000	82-2018				
11	72000101	Renovatie en begeleiding Schoolpad 1		877.261		104.108	837.680	941.788	-64.527
11	72000102	Herinrichting Schoolpad 1	03-07-2017	35.000	15-2017	7.881	27.119	35.000	0
	72000104	Verhuiskosten en herinr. Clusterschool	29-05-2017	37.500	14-2017				
	72000104	Verhuiskosten en herinr. Clusterschool	25-09-2017	37.500	25-2017				
11	72000104	Verhuiskosten en herinr. Clusterschool		75.000		82.356	-6.662	75.694	-694
4	72000112	Aanpassen Eikenlaan	18-12-2017	80.700	21-2017	4.894		4.894	75.806
4	72000115	Inrichten parkeervakken opst. Verkeersb.	25-09-2017	37.500	23-2017				37.500
11	72000116	Verbouwing Clusterschool GGDrU	25-09-2017	85.000	25-2017	712	72.678	73.390	11.610
	72000117	Verbouwing clusterschool KDV-BSO	25-09-2017	311.000	25-2017				
	72000117	Verbouwing clusterschool KDV-BSO		20.000	82-2018				
		totaal uitgaven		331.000		526.581	-127.375	399.206	-68.206
	72000117	Verbouwing clusterschool KDV-BSO					-7.957	-7.957	7.957
11	72000117	Verbouwing clusterschool KDV-BSO		331.000		526.581	-135.332	391.249	-60.249
11	72000118	Verhuiskosten onderwijs/CB	25-09-2017	12.500	25-2017	13.036	3.526	16.562	-4.062

PRG	Project	Omschrijving	Raads- besluit	Raming	Wijziging nummer	Besteed t/m 2017	Besteed 2018	Besteed t/m 2018	Restant krediet
	72000151	Aanvullende investering Partou					200.000	200.000	-200.000
	72000151	1e bijdrage Partou (10-jarige termijn)					-20.000	-20.000	20.000
11	72000151	Aanvullende investering Partou					180.000	180.000	-180.000
11	72000119	Dakonderhoud Hobbitstee-Noorderlicht	25-09-2017	235.000	25-2017	1.115	-1.115	0	235.000
6	72000122	Financiering aansluitkosten Zonnevelden	18-12-2017	369.000	29-2017		369.000	369.000	0
4	72000130	Fietspad nabij Schoolpad 1	19-02-2018	99.000	7-2018		73.058	73.058	25.942
	72000132	Aanpassingen openbare ruimte Schoolp.1	29-05-2017	20.000	14-2017				
	72000132	Aanpassingen openbare ruimte Schoolp.1	19-02-2018	205.000	6-2018				
4	72000132	Aanpassingen openbare ruimte Schoolp.1		225.000		8.948	161.517	170.465	54.535
	72000136	Dak aanpassingen kringloopwinkel	02-07-2018	50.000	11-2018		44.999	44.999	5.001
	72000136	Dak aanpassingen kringloopwinkel	02-07-2018	-25.000	11-2018		-25.000	-25.000	0
7	72000136	Dak aanpassingen kringloopwinkel		25.000			19.999	19.999	5.001
7	72000137	Herontwikkeling Eemhof	24-09-2018	4.024.000	22-2018	0	3.343.758	3.343.758	680.242
4	72000138	Voetgangers- & fietsersbrug Hasselaarlaan	24-09-2018	35.000	18-2018		1.386	1.386	33.614
5	72000139	Uitvoering 1e fase groenplan	24-09-2018	215.000	13-2018		26.735	26.735	188.265
5	72000140	Paardenroutes (groenplan)	24-09-2018	30.000	13-2018				30.000
6	72000141	Rioolaansluiting Huis van Eemnes		125.000	52-2018		1.471	1.471	123.529
7	72000143	Opknapbeurt Impuls		50.600	50-2018		482	482	50.118
6	72000144	Geluidswal EvE/Oostzijde		25.000	51-2018		0	0	25.000
		Reconstructie Wakkerendijk	26-11-2018	100.000	24-2018		88.065	88.065	11.935
		GVVP Wakkerendijk	23-04-2018	50.516	8-2018		50.516	50.516	0
4	72000145	Reconstructie en GVVP Wakkerendijk		150.516			138.581	138.581	11.935

PRG	Project	Omschrijving	Raads- besluit	Raming	Wijziging nummer	Besteed t/m 2017	Besteed 2018	Besteed t/m 2018	Restant krediet
6	72000147	Rioolvervanging 2018/2019		111.500	'52-2018		0	0	111.500
6	72000149	Plasons drukriolering (2019)		87.500	'52-2018		14.449	14.449	73.051
	E.01	Huis van Eemnes	9-5-2016	700.000	8-2016				
	E.01	Huis van Eemnes	3-7-2017	720.000	18-2017				
	E.01	Huis van Eemnes	18-12-2017	11.578.000	33-2017				
10	E.01	Huis van Eemnes		12.998.000		291.018	4.234.133	4.525.151	8.472.849
Totaal				21.125.871		1.127.531	9.949.818	11.077.349	10.048.522

Overzicht af te sluiten investeringen 2018

Investeringsproject	Budget	Realisatie t/m 2017	Realisatie 2018	Totaal gerealiseerd	Verschil	Nadeel (N)/ Voordeel (V)
	€	€	€	€	€	
72000077 Ondergrondse containers 2013	268.367	349.006	13.291	362.297	93.930 *)	N
72000094 Aanschaf 7420 minicontainers	204.000	176.274	4.156	180.430	-23.570	V
72000120 Grond Noordersingel 10-18	88.500	-	94.380	94.380	5.880	N
72000128 Vloeistofdichte vloer	125.000	-	-	-	-125.000	V
72000129 Ontwikkeling en onderzoek GVVP (js 2017)	50.000	-	50.516	50.516	516 **)	N
72000148 Rioolvervanging (pompen) 2018	17.500	-	17.790	17.790	290	N

*) In het raadsbesluit begrotingsrechtmatigheid 2017 van 28 mei 2018, is er reeds een melding gedaan van een overschrijding van € 80.700.

**) Investeringskrediet 72000129 Ontwikkeling en Onderzoek GVVP s hier opgenomen bij de af te sluiten investeringen 2018. Om BBV technische redenen is dit krediet, op aangeven van de accountant, overgeboekt naar de lopende investeringen op het krediet 72000145 Reconstructie en GVVP Wakkerendijk.

Bijlage 3 Verantwoording specifieke uitkeringen (SISA-bijlage)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 91.371	€ 0	€ 11.307	€ 0	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i>
			€ 951.299	€ 16.144	€ 89.617	€ 0	€ 682	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>
			€ 48.207	€ 102	€ 0	€ 34.384	€ 0	Ja
			Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2018 Besluit	€ 0	€ 0	€ 982	€ 8.005	€ 1.546	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			

Bijlage 4 EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Toelichting

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Om de gemeente een beeld te geven van hun aandeel in het gezamenlijke EMU-tekort worden jaarlijks individuele referentiewaarden gepubliceerd door het Ministerie van BZK. Wanneer het berekende EMU-saldo onder de referentiewaarde valt is de bijdrage van de gemeente aan het totale EMU-saldo geen aandachtspunt, mits de andere overheden zich aan hun referentiewaarden houden. Als het berekende EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Eemnes komt voor het boekjaar 2018 uit op -€ 11.930.000. Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 11.930.000 hoger zijn dan de inkomsten. Daarmee draagt de gemeente Eemnes dus negatief bij aan het EMU-saldo van Nederland. Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)		Realisatie 2017	Begr. 2018 v. wijziging	Realisatie 2018
Periode		T-1	T	T
A.	Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-813	-1.019	-2.850
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	877	941	9.397
C.	Mutatie voorzieningen	292	-82	69
D.	Mutatie voorraden	-1.130	-501	-249
E.	Boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
F. Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)		-268	-1.541	-11.930
G.	EMU-saldo referentiewaarde 2018			
H. Verschil EMU-saldo & referentiewaarde (F-G)		-268	-1.541	-11.930

De EMU-referentiewaarde voor Eemnes komt uit op € 830.000 (0,4% begrotingstotaal). Met een realisatie van € 11.930.000 is dat fors hoger dan de referentiewaarde. De oorzaak daarvan komt door de forse investeringen met een incidenteel karakter (met name Huis van Eemnes).

Bijlage 5 Taakveld overzicht

Op grond van de BBV-regelgeving presenteren gemeenten de jaarcijfers ook op basis van de voorgeschreven Taakveld-indeling.

Taakveld overzicht		Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging			Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Verschil (b-a)
Taakveld:		Saldo (b)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo(a)	Baten	Lasten	Saldo (b)	Resultaat
0.1	Bestuur	1.135.739	-	759.152	759.152	-	673.698	673.698	-27.561	894.593	867.032	193.334
0.2	Burgerzaken	145.780	-142.000	317.506	175.506	-142.000	333.593	191.593	-177.648	358.912	181.264	-10.328
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-33.264	-488.328	618.134	129.806	-287.575	390.842	103.267	-504.465	473.304	-31.161	-134.428
0.4	Overhead	3.410.679	-110.573	3.474.154	3.363.581	-17.250	3.382.962	3.365.712	-21.154	3.442.115	3.420.961	55.249
0.5	Treasury	-474.453	-439.736	320.167	-119.569	-439.736	320.167	-119.569	-508.663	315.547	-193.116	-73.547
0.61	OZB woningen	-1.207.088	-1.469.850	153.383	-1.316.467	-1.469.850	158.173	-1.311.677	-1.494.238	159.704	-1.334.534	-22.858
0.62	OZB niet-woningen	-491.670	-519.049	39.803	-479.246	-519.049	41.679	-477.370	-511.977	41.679	-470.298	7.072
0.64	Belastingen overig	-1.033.267	-1.052.450	10.342	-1.042.108	-717.507	1.290.774	573.267	-662.094	1.560.897	898.803	325.536
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-9.111.786	-9.226.236	-	-9.226.236	-9.442.558	-	-9.442.558	-9.468.226	-	-9.468.226	-25.668
0.8	Overige baten en lasten	88.460	-	146.069	146.069	-139.412	146.069	6.657	-162.357	165.766	3.409	-3.248
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	82.363	82.363	82.363
0.10	Mutatie reserves	-1.806.689	-1.765.763	737.157	-1.028.606	-4.959.917	1.891.042	-3.068.875	-3.778.288	1.050.240	-2.728.047	340.828
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	994.022	-	9.617	9.617	-	9.617	9.617	-121.911	-	-121.911	-131.527
0.0	Bestuur en ondersteuning	-8.383.535	-15.213.985	6.585.483	-8.628.502	-18.134.854	8.638.615	-9.496.239	-17.438.582	8.545.120	-8.893.462	602.777
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	778.811	-101.059	715.600	614.541	-	838.975	838.975	-4.082	875.954	871.872	32.897
1.2	Openbare orde en veiligheid	16.989	-7.800	49.215	41.415	-7.800	64.612	56.812	-3.372	63.713	60.341	3.529
1.0	Veiligheid	795.800	-108.859	764.815	655.956	-7.800	903.587	895.787	-7.454	939.667	932.214	36.426
2.1	Verkeer en vervoer	854.820	-41.549	807.274	765.725	-41.549	825.275	783.726	-66.389	779.587	713.198	-70.529
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	6.838	-	6.838	6.838	-	1.747	1.747	2.500	1.747	4.247	2.500
2.0	Verkeer, vervoer en waterstaat	861.658	-41.549	814.112	772.563	-41.549	827.023	785.474	-63.889	781.334	717.445	-68.029
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-1.228.059	1.228.059	-	-1.228.059	1.221.222	-6.837	-537.900	537.900	-	6.837
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-10.197	-22.300	28.639	6.339	-22.300	27.416	5.116	-22.075	20.786	-1.289	-6.405

Taakveld overzicht		Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging				Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018		Vershil (b-a)
3.4	Economische promotie	-65.295	-82.805	39.607	-43.198	-82.805	45.354	-37.451	-95.090	34.701	-60.389	-22.938
3.0	Economie	-75.491	-1.333.164	1.296.305	-36.859	-1.333.164	1.293.992	-39.172	-655.064	593.387	-61.678	-22.506
4.1	Openbaar basisonderwijs	17.239	-	17.239	17.239	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	318.008	-365.990	723.596	357.606	-87.000	405.165	318.165	-100.499	389.668	289.169	-28.996
4.3	Onderwijsbeleid leerlingzaken	246.629	-53.912	338.870	284.958	-53.912	336.322	282.410	-67.455	377.935	310.480	28.069
4.0	Onderwijs	581.876	-419.902	1.079.705	659.803	-140.912	741.487	600.575	-167.953	767.602	599.649	-927
5.1	Sportbeleid en activering	184.855	-	152.201	152.201	-	174.247	174.247	-	226.559	226.559	52.311
5.2	Sportaccommodaties	546.008	-496.581	959.146	462.565	-496.581	959.146	462.565	-497.056	1.090.206	593.150	130.585
5.3	Cultuur presentatie, -productie en - participatie	47.702	-1.743	47.680	45.937	-1.743	46.341	44.598	-1.743	55.039	53.296	8.698
5.4	Musea	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	-354	-700	-	-700	-700	1.089	389	-718	1.089	371	-18
5.6	Media	274.900	-	120.393	120.393	-	132.179	132.179	-	281.616	281.616	149.437
5.7	Openbaar groen	671.611	-5.625	773.867	768.242	-5.625	981.192	975.567	-6.251	926.607	920.355	-55.212
5.0	Sport, cultuur en recreatie	1.724.721	-504.649	2.053.288	1.548.639	-504.649	2.294.193	1.789.544	-505.768	2.581.114	2.075.346	285.802
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	765.486	-	1.155.501	1.155.501	-10.296	1.276.637	1.266.341	-7.173	1.042.100	1.034.927	-231.414
6.2	Wijkteams	782.287	-	1.059.034	1.059.034	-	1.023.600	1.023.600	-7.792	1.053.222	1.045.430	21.830
6.3	Inkomensregelingen	600.845	-1.195.424	1.774.060	578.636	-1.195.424	1.805.360	609.936	-1.288.433	1.659.065	370.632	-239.304
6.4	Begeleide participatie	293.287	-	290.570	290.570	-	290.570	290.570	-8.066	294.958	286.892	-3.678
6.5	Arbeidsparticipatie	59.409	-	124.800	124.800	-	124.800	124.800	-	85.034	85.034	-39.766
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	52.032	-145.000	135.500	-9.500	-145.000	135.500	-9.500	-114.866	125.342	10.477	19.977
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	698.778	-35.200	648.910	613.710	-35.200	648.910	613.710	-	808.902	808.902	195.192
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.128.493	-	1.203.792	1.203.792	-	1.203.286	1.203.286	-	1.501.123	1.501.123	297.837
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	5.052	-	23.013	23.013	-	19.100	19.100	-	-	-	-19.100
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	185.761	-12.000	128.100	116.100	-12.000	131.738	119.738	-11.953	42.676	30.723	-89.015
6.0	Sociaal domein	4.571.430	-1.387.624	6.543.280	5.155.656	-1.397.920	6.659.501	5.261.581	-1.438.283	6.612.421	5.174.138	-87.442
7.1	Volksgezondheid	297.517	-	325.172	325.172	-	324.986	324.986	-	279.532	279.532	-45.454
7.2	Riolering	-191.883	-757.838	446.206	-311.632	-757.838	451.836	-306.002	-688.422	480.364	-208.057	97.944
7.3	Afval	-56.304	-1.046.579	788.683	-257.896	-1.046.579	805.703	-240.876	-1.076.792	951.765	-125.027	115.849
7.4	Milieubeheer	298.612	-	229.417	229.417	-	265.826	265.826	-31.280	248.932	217.652	-48.174
7.5	Begraafplaatsen	-17.150	-24.400	35.136	10.736	-24.400	113.464	89.064	-17.016	54.941	37.925	-51.139
7.0	Volksgezondheid en milieu	330.791	-1.828.817	1.824.614	-4.203	-1.828.817	1.961.816	132.999	-1.813.509	2.015.534	202.025	69.026
8.1	Ruimtelijke ordening	167.793	-10.500	140.021	129.521	-10.500	161.504	151.004	-46.095	157.293	111.198	-39.806

Taakveld overzicht		Realisatie 2017	Begroting 2018 voor wijziging				Begroting 2018 na wijziging			Realisatie 2018		Verschil (b-a)
8.2	Grondexploitatie	-647.330	-629.437	199.065	-430.372	-629.437	180.615	-448.822	-907.011	280.879	-626.132	-177.310
8.3	Wonen en bouwen	72.287	-427.350	605.149	177.799	-427.350	794.619	367.269	-966.718	735.976	-230.742	-598.012
8.0	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-407.250	-1.067.287	944.235	-123.052	-1.067.287	1.136.738	69.451	-1.919.824	1.174.148	-745.676	-815.127
TOTAAL TAAKVELDEN		-	-21.905.836	21.905.836	-	-24.456.952	24.456.952	-	-24.010.327	24.010.327		-

Controleverklaring

De controleverklaring wordt voorafgaand aan de vaststelling door de gemeenteraad afzonderlijk aan de jaarstukken 2018 toegevoegd.